

Cap. III.

Vbi quis tenet hospitale, vi leprosum, si per superiorem propter aliquod crimen amouetur, donec contra eundem probetur, restituendus est. Hoc autem verum esse, conclusum fuit, si propter crimen amoueretur, quod administrationem non tangebatur, si vero suspectus propter malam administrationem posuitur, non restituitur. Nam & tutoribus suspectis solui non potest, si de administratione accusentur.

Vbi quis. *Ex decisione Regis Romanæ. 6. de restitutione spoliationum in Aquis.*

SACRILEGIUM.

Sacrilegium quid, & quomodo puniatur.

Cap. I.

Iure ciuili sacrilegium est, cum sacra res de sacro loco aufertur, sed canonico, alterum sufficit, & licet ipse poena quasi capitalis, & ordinaria videatur, nihilominus, quia vanè (præter quàm in Ecclesiis fractis, vasisque vide subtrahitis) exiit oblatum, extra ordinariam esse, iudicandum est, & mortis naturalis. Et poenam à iudice dari posse: atque infamia ab extra ordinaria hac punitione subsequitur, cum hodie omnes seze poenæ extra ordinariæ censentur, & grauis erit contra personam, ad cuius sanctitatem loci sanctitatis ordinatur, sed si circa res sacras committitur, diuersos gradus, iuxta ipsarum diuersitatem habebit. Quare contra sacrilegium, qui uas, seu custodiam, vbi præciosissimum corpus Domini Nostri Saluatoris custodidit, reponere, acceptat, illudque pedibus fregerat, Christo Bene dicto imbi existente, forulari ligno calcium, ad mortem usque processum est, atque latum arrestum.

Inter. Ex decisione Senatus Burdegalesis 254. Nicolai Boerij.

Sacrilegij, & quasi sacrilegij differentia.

Cap. II.

Inter verum sacrilegium, & quasi sacrilegium de iure ciuili fit differentia, nam pro primo poena capitalis est, quando sacrum de sacro aufertur, nisi ætatis aut qualitatibus ratione, poena minor danda esset, sed in quasi sacrilegio poena arbitraria imponenda est. De iure autem canonico poena excommunicationis imponitur.

Inter. Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 653. parte 2. Francisci Marti.

Sacrilegium quid sit, & quot eius species, & quæ poenæ. Cap. III.

Nihil aliud est sacrilegium, quàm sacre rei violatio, hæc autem pro quacunque irreuerentia accipienda est, etiam si nihil noceat ei, cui irreuerentiam exhibet, quia quantum in se est, rem sacram violat, tamen ipsa non violetur, sacrilegium tantò grauius est, quanto res sacra, si per qua peccatur, maiorem sanctitatem obtinet. Quando personæ sacre iniuria fit, grauius est, quàm si contra locum committatur, item loco sacro fit iniuria, cum aliquod furto, rapina, vel aliàs indebitè subtrahitur, siue sacrum fuerit, siue non sacrum, Aut violentia ab immanitatis loco extrahatur, aut semine, vel lingui ne humano voluntario polluitur, item si excommunicatus in eo sepeliatur, aut aliquis occidatur, in quibus reconciliatio, necessaria est. Tertia species est, quando rebus sacris fit iniuria, vel quando sacrum de sacro, vel quando sacrum de non sacro, aut non sacrum de sacro aufertur, seu furto tollitur, & hæc secundum sacrum

rerum diuersitatem, diuersos gradus habent, Summi autem obtinent sacramenta, quorum præcipuum est Eucharistia, item & vasa ad sacramentorum susceptionem consecrata, & ipse sacre imaginis, atque Sanctorum reliquie, in quibus quodammodo Sanctorum personæ venerantur, vel de honestantur. Sacre etiam res dicuntur, quæ ad ministeriū diuini cultus ordinatæ sunt. Pro sacrilegio enormi, mortis naturalis poenâ dari conuenit, & hæc ordinaria esse videtur, quando sacrum de sacro aufertur. Inter Sacrum locum publicum, & priuatum, interest, nam si Sacrum è loco sacro priuato furripitur, videlicet ex oratorio, poena minor infligenda est, iudex autem ordinariæ poenæ ex causâ augere, vel minnere potest, considerata persona, rei qualitate, tempore, ætate, ac sexu. Cum quid modicum è templo subtrahitur, si humilioris conditionis est, quia pro homine vilioris conditionis, poena metalli statuta erat, Ioh. Regium Consilium, Bernardum qui ab Altaribus capellarum sex mapas modici valoris furto subtraxerat, ad remigandum in tremibundis per quinquennium condemnauit, & quod prius palam, & publice per loca publica ciuitatis suffragaretur. Cum quis rem sacram è loco non sacro furripit, vt puta calices, & similia, quæ in parrochianorum domibus custodiuntur, quia de iure ciuili improprie sacrilegium est, extra ordinem ponendum est, si non Sacram è loco sacro furripit, ius ciuile furum dicit, canonicum vero etiâ sacrilegium appellat.

Nihil. Ex decisione Consilij Cathalonici. 24. Ludonici Pegnera.

Sacrilegium non committitur cum moniali non professa. Cap. IV.

Monialis non professa sui iuris est, & regulari appellacione non venit, propter habitum simplicem à seculari iudici iurisdictione adhuc exempta facta non est, quoniam habitus non facit monachum, & ideo matrimonio contrahere potest, si quoque arbitrio à religionē discedere, cum igitur cum laico concubuerit, atque volens carnaliter cognosci, passa est, in religioe amplius permanere nolle ostendit, Ideo si mulier non putatur, vir absoluendus est.

Monialis. Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum 57. parte 2. Thomæ Trinisani.

Delictum in officio oratorij est quasi sacrilegium.

Cap. V.

Ab insultu, sacrilegium intus Ecclesiam commissum exceptum est, ideo placuit non comprehendere homicidium Olyuerij, qui dum genus suum existeret in schalis ostij cuiusdam cappellæ occisus est, quoniam Cappella siue oratorium locus consecratus publicè non est, sed priuatus, ideo quasi sacrilegium appellandus est, & improprie, atque exceptio inquisitis non nocet.

Ab insultu. Ex resolutione Consilij Neapolitani 402. Vincentij de Francis.

Exceptio sacrilegij in vna specie non extenditur ad aliam ex maiestate rationis.

Cap. VI.

Cum vna species sacrilegij ab insultu excipitur, in alijs banni dispositioni remanet quoniam exceptio venit ad augmentum regulæ, propterea si bannum excipit sacrilegium respectu loci, non procedit respectu personæ, & satis est, effectum habere posse quando Clericus intra Ecclesiam occiditur.

Cum vna. Ex decisione ciuilem, 499. Vincentij de Francis.

Tom. II. Tit. Sacrelegium . Tit. Saluus Conductus. 129

Cogitatio vulnorum in Ecclesia datorum quomodo fiat. Cap. VII.

Propter vulnera in Ecclesiis illata, quæ sanguinis effusione polluta est, de sacrelegio quidem ab Ecclesiastico puniri potest, à iudice autem laico de vulneribus, & aliis pluries indicatum est, cum diversæ delicti species resiliunt, ideo variae, & diversæ poenæ imponendæ sunt: si verò iudex laicus sinu, & seculi de sacrelegio, & de vulneribus cognoscere ceperit, focus est, nam sacrelegii mixti fori existit, ideo etiam iudex laicus prævenire potest.

Propter. Ex decisione Regni Neapolitani 497. Francisci Dini, & resolutione criminali 194. Petri Caballi.

Pro sacrelegio in personam sacram duæ poenæ ab utroque iudice imponitur. Cap. VIII.

Declaratio excommunicationis poenæ spiritualis est, per quam in dæ secularis contra laicum clericum percussorem aliam poenam inferre non impeditur, quoniam poenæ diceretur in iudicium concurrere possunt, ubi forum foro cumularur, & in vno sufficienter puniri non solet.

Declaratio. Ex decisione Parlamenti Delphinalis 595. & 608. parte 2. Francisci Marci.

Sacrelegium laici cum moniali est punibile à iudice seculari. Cap. IX.

Cum laicus cum moniali concubuit, incestum, adulterium, atque sacrelegium committit, quæ delicta, etiam de iure cindii puniuntur. Quamobrem nihil obstat, quin à iudice seculari puniri possit. Sacrelegium mixti fori est, sed laicus cum illa coitu habens sacrelegium committit. Si ab Ecclesiastico prius punitus fuerit, saltem in eo, quod excedit à laico plectendus est.

Cum laicus. Ex decisione Senatus Pedemontani, 103. Othauiani Caccberani.

In criminibus mixtis index prædionibus exequitur sententiam. Cap. X.

Sacrelegii est mixti fori. Ideo huius criminis rei, sub quocumque indice, Ecclesiastico, & seculari conveniri possunt. Iudex autem qui per suam sententiam præceterit, ipse met exequi debet. Quamobrem si post latam à iudice laico sententiam, Ecclesiasticus cognoscere inceperit, prosequi ulterius non debet, sed ad illi remittendum esse iudicatum est.

Sacrelegium. Ex decisione Collegii Pisani, 235. Dottorisi Martia.

SALVVS CONDUCTVS.

Affecurati à Principe, quos socios secum ducere possint. Cap. I.

Securitatem, quam saluum conductum appellamus, solus Princeps cõcedit: etiam hosti, cui datus fuit, servandus est, sed si ipse non observat, mos sibi gerendus non est, saluum conductum frangere, secus dom casus exigentiam puniendus est, pro ut homicidium, vel membri mutilatio, aut alia realis, sine verbalis iniuria facta fuerit: Quando pro se, & sociis datus est, de illis intelligitur, quia à principio socialiter secum venerint, qui in societatem incidissent, tales non sunt, etiam laicorum ab initio associare poterit, quoniam eorum societas reprobat non est. Hostes autem, vel hæreticos, aut Sacramentis non potest, cum quibus nulla participatio esse debet. Propterea conclusum est, Hispanos, qui in eorum societate Gallos nostros depredantes duxerant, eisdemque postea communicantes, prodam restituere oportere, quoniam pretextu saluæ guardiæ depredari non convenit. Benigne cum eis adum est, tametsi de iure, tanquam hostes condemnari debuissent.

Securitatem. Ex decisione Senatus Burdegalsensis. 179. Nicolai Boerij

Index an, & quando det saluum conductum. Cap. II.

Iudex qui superiorem habet, saluum conductum benigne concedere non potest. Adnotatum. Fisci securitatem hosti, vel rebeli dare non potest, quod ne Capitaneus quidem ad guerram valet, ille generale mandatum ad litigandum habet, non autem pacificus, sine transigat tempus, aut in perpetuum. Inferior à Principe ex causâ securitatem ad tempus concedere potest, quando delinquens ab eodem iudice bannitus esset: Recusantem laicæ maiestatis non dat, ideo securandus non esset.

Index. Ex decisione Consilij Neapolitani, 4. Matthæi de Afflitis, & resolutione criminali 30. Petri Caballi.

Assessores Camere Imperialis an, & quando det saluum conductum. Cap. III.

Assessoribus saluus conductus non datur, nisi ad veniendam causam suam in indicio Camere, sed quando index officio suo functus est, amplius dare non potest. Cum quis in contumaciam bannitus fuerit si cum aduersario se componere vult, aut se purgare, saluum conductum impetrare potest.

Ab assessorebus. Ex decisionibus Regis Spiciensis. 2. & 133. parte 3. Gasparis Gaglielmi.

Cap. IIII.

Is qui verisimiliter offendi timet, iudicis officium implorare potest, ut aduersarium ad præstandum securitatem cogat.

Is qui. Ex decisione Cappella Tholofane, 490. Ioannis Corserij.

Saluus conductus non est seruandus delinquenti. Cap. V.

Si securitate pendente furturn, aut aliud delictum punibile commississet, illam servare non convenit, sed cum ex plenissimis processibus nihil constet, quare tandiu in carceribus detentus esset, cur iugur in pristinam libertatem reponendus non est.

Si securitate. Ex decisione Consilij Neapolitani. 717. Vincentij de Francis.

Contra captum cum saluo conductum non est faciendi recognitio per testes. Cap. VI.

Si captus tempore nihil de homicidio constabat, quod nullo modo à testibus nominatus erat, postquam sub saluo conductu captus est, in pristinam libertatem reducendus est, neque recognitio personæ facienda est, Nam si permitteretur, contra ipsum constare inciperet, sed tempus capturæ inspicendum est, ut in pristinam quis libertatem, reponatur, Ita libertas vulneratur, Nam illi testes, non citata parte recepti non probabatur, & si recognitio in eius faciem cum iuramento fieret, omni tempore afficeretur, Itaque in pristinum reponi non diceretur, Atque utilitas publica læderetur, quia captus, sub Regis Clypeo granaretur. Quid si captus iuuenis esset, & post multum temporis faciem mutare posset? Itaque actus tempore periturus esset, propterea permittendum videbatur. Hac procedere visum est, quâdo actionem tempore perituram esse, certi sumus, sed

sed hic valde incertum est, quoniam vel se presentare potest, vel ante testium infortem inueniri capi.

Si captus. Ex decisione eiusdem 190. Vincentij de Franchis.

Securitas quo casu rumpatur per nouum delictum. Cap. VII.

Si quis a Republica per delictum iam commissum securitatem haberet, & postea aliud delictum perpetret, siquidem ex improposito, vel ad sui defensionem, securitas non rumpitur. In delictis autem ex proposito commissis, vti est, puniatur in duello cum patris, aliter visum est.

Si quis. Ex decisione Pape Lucensis 11. Iosephi Ludouici.

Securitate pendente, sententia damni, & fori dicationis lata, est nulla. Cap. VIII.

Asscuratus nullam vim pari debet, neque cum armis, neque sine armis, aut authoritate iudiciali, siue extraiudiciali, quoniam securitate pendente, nihil inuoluendum est. Quamobrem sententiam fori dicationis in contumaciam latam nullam esse concludimus. Multum etiam consideramus suum, per modum conuentionis pro certo tempore securitatem concessam esse, infra quod certa securitas Curie facere promiserat, hoc contractus falsus est, facio, vt facias. Quid si citatus ad fori dicationem non comparuerit, neque eiusdem agnauit, vel cognati aliquod opposuerint, huius sententia ferri potuisse videbatur, sed in contrariam sententiam itum est, quoniam asscuratus ins suum durare sciebat, & per agnatorum, vel cognatorum contumaciam, eidem iniqua conditio inferri non debet.

Asscuratus. *Ex decisione Consilij Neapolitani, 673. Vincentij de Franchis.*

Saluus conductus rumpitur per delictum. Cap. IX.

Cum alicui securitas, vel saluus conductus conceditur, (quam Barbaro vocabulo saluum guardiam vocant) solum de violentia intelligitur, quae de facto contra ius inferatur, & ideo si asscuratus delinquat, & capiat, mandatum de relaxando, atque petiti processus a Dominis Assessoribus denegantur. Saluus conductus non solum ad veniendum, & ita ad accessum, sed etiam ad recessum extenditur.

Cum alicui. *Ex decisione Camerae Imperialis. 82. parte 1. Ioannis de Alsyngere.*

Cognitio ruptae asscuracionis ad quem pertineat. Cap. X.

Si asscuratio generaliter a Principe facta sit, & ab ali quo subditi rupta fuerit, huius criminis cognitio non ad ipsum principem spectare Senatus arbitrat, sed ad iustitiam, cui ille immediate subpositus est, secus visum est, iudici debere, in speciali salua guardia obtenta in executionem sententiae.

Si asscuratio. *Ex decisione Senatus Treuentani. 132. Antonini Thesauri.*

Cap. XI.

Certa poena contra rumpentem saluam guardiam statuta, non est, Ideo extraordinarij ad iudicis arbitrium puniendus est.

Certa. *Ex decisione Gratianopolitana, 419. Guidonis Papa.*

hannus delinquens post securitatem, an, & quando de utroque puniendus sit. Cap. XII.

Si hannus asscuratus ex proposito, atque delibere delinquit, & appareat, quod in locum asscur-

rationis, delinquendi causa venerit, privilegium saluam conductus perdit, quoniam rem publicam fraudare voluit si vero casu, vel aliter se defendendo, non perdit, quantum ex culpa, vel excessu defensionis puniret, si praeter post securitatem deliquit, illam malitiose impetrante praesumitur, atque ita puniendus est, ac si nullum saluam conductum habuisset, si delictum non esset verum, vel praesumptum delictum aut securitatem obtinuit, cum si ex proposito delinqueret, pura occasione antiqui odij contra inimicum in loco asscurato praeter probabile spem perpetrata, ita vt opinio, saluum conductum praecedens, excludatur, aliud dicendum videbatur, quia honoris, ac dignitatis Principis conducit, ne banniti, sub fiducia patentium literarum decipiantur, quoniam securitas concessa, ipsi iudicio est, etiam si nulla concedendi causa adfuerit, Nequis publica authoritate decipiatur.

Si bannitus. *Ex resolutione criminali. 118. Petri Caboli.*

Securitas in quibus casibus possit dari a Rege contra legem Regni. Cap. XIII.

Fides est institutum fundamentum, ex quo si Princeps post asscuracionem datam, eo pretextu fidem rumpere, quoniam Lex Regni obstat, quae antea decretum irritans continet, iustitiam facere non diceretur, sine quibus Respublica nullo modo regi potest. De iure natura est, fidem seruare, a qua Princeps se eximere non potest. Quamobrem si fides, & securitas dari non poterat, non ideo asscuratio praedictum fieri deest, & quia nemo sub fide Regis puniendus est, ideo potius a carceribus relaxari debet, atque saluum conductum rumpi. Propter fauorem boni publici, Rex damna, & iniurias particulariter, vel vniuersaliter subditis illatas, remittere potest, etiam si de casibus lege municipalis expressè prohibitis existant, Propterea multoties delinquentes vocari iubet, ad pacem, vel treguam firmandam, sed si sub fide Regis securi non essent, nemo veniret, & Respublicae pax, & quies, atque hominum salus destrueretur. Idem si concederetur pro directione iustitiae, Alias nemo ad maleficia pro palatia accederet, & contra publicam utilitatem fieret, cui expedit, ne delicta impunita remaneant.

Fides. *Ex decisione Consilij Catholoniae, 39. Ludouici Peguera.*

Debitor obtinens securitatem contra creditores non potest agere contra suum debitorem. Cap. XIV.

Contra impetrantem ius iniquum sit retorquendo. Ideo, si debitor moratorum contra suos creditores obtinuerit, contra alium eis, qui debet, agere non potest, nam si etiam debitor est, ius iniquum retorqueri potest.

Contra. *Ex decisione Consilij Neapolitani 66. Matthaei de Affiliis.*

Cap. XV.

Cum rescriptum mandet debitorem neque in persona, neque in bonis molestari, ergo illa bona, quae antea sequestrata erant, exhibenda non sunt. Nam si contra sequestrum ageretur, vt bona venderentur, reus per in directum re scripti beneficio priuaretur, ad quod cui tantum dispositio etiam adnam perionam restricta, ad aliam extenditur, & ubi materia est indiuidua, etiam socius gaudet privilegio socij, & si in aliquibus casibus dilatio reo concessa, fideiussoribus non profuit, tamen si ipse met reus ad fideiussorem defensionem comparcat, prodesse oportet, si actio contra fideiussorem in damnum principalis debitoris non redderet, aut executio non ten-

non tentaretur, contra propria illius bona, cui securitas concessa fuerat, vel ideo ipse principalis non comparet, aliter dicendum esset.

Cum rescriptum. *Ex decisione Senatus Mantuani, 301. Iohannis Petri Sardi.*

Securitas non est seruanda si debitor fugam parat.
Cap. XVI.

Si securitas debitori per quindecim dies concessa fuerit, & ille interim tureculas colligat, & fugam parat, interim carceribus mancipari potest, quoniam rebus sic stantibus data intelligitur, & habet tacitam conditionem, nisi impetrans nouam offensionis causam prebeat, quamobrem murano statim non prodest, quia illa abuitur. Dolose impetrasse presumitur, quando res suas statim componere incipit, securitas laesa non dicitur, quando ex superuenienti causa non seruatur, si Princeps super preparatione sciuisset, forte non concessisset.

Si securitas. *Ex decisione eiusdem 307. Iohannis Petri Sardi.*

S E D I T I O.

Rustici aliquando committunt seditionem.
Cap. I.

Rustici in seditione rusticana, an pro seditiosis reputari possint, in Camera disputatum est, & pro affirmatiua conclusum, ita ut hostes Imperij iur, atque omnium in Imperio, quoniam Dominorum iudicio Imperij proprietatem impugnarunt. Iohanne Iosepho maieftatis crimen commiserunt, contrarieque bona iusto bello capta, occupanti conceduntur. Liga Sue uicia ius cõficiendi habet, sed an ceteri Principes, atque Comes, bona seditiosorum, de quibus iudicium suspenderit, simul etiam confiscare possint, plene disputatum non est, sed in partem negatiui inclinabant.

Rustici. *Ex decisione Rota Spirenfis, 134 parte 3. Gaspars Gysgelm.*

Colligationes hominum in ciuitate extirpandæ, & puniendæ. Cap. II.

Intr ex quosdam huius ciuitatis homines vno, & colligatio facta est, quorum singuli in signum societatis occulte, ligulam sericeam albi, & viridis coloris in pectore, siue thorace, aut alia corporis parte eminenti, deferabant, & cum hisco instante carceribus plurimi manciparentur, conclusum est colligationes huiusmodi illicitas, & verandas esse, quia ius prohibet, atque punit, cum similes prodictionibus existant, præsertim hoc tempore, quo passim patrie proditores nascuntur, qui hosti consilia enuntiant, atque vrbes, & arcem eidem tradunt. Quamuis de coniuratione in patriam non accensetur, tamen facile eo peruenire poterant, quoniam inter eos conuentum fuerat, ut quod unus faceret, omnes sequi renerentur. Huiusmodi nouitates nihil boni continent. Multis proximis ciuitatibus accidit, quod propter Huguenotorum vniones disperse sint. Ideo tantorum malorum fomenta citò extirpanda sunt. Propterea conclusum est, vnum ex istis ad tresdecim condemnandum per quinquennium, alium ad tres tractus funis publicæ ad aliorum terrorem, Tertium ad duascentas libras Turronen. fisco. Quartum ad centum libras cum exilio per petuo. Alij autem detenti sunt, vsque quo causa principalis pditionis terminetur. Propter diuersas delinquentium cõditiones, varias poenas imponere permisit est.

Inter. *Ex decisione Rota Auiunensis, 89. Hieronymi Laurentij.*

S C I S M A.

Scismatici, qui sint, & quomodo puniendi.
Cap. I.

Scismatici aliquando dicuntur hæretici, si se ab Ecclesiæ Romanæ vnione diuidunt, si proprium Episcopum de sede Episcopali deiciant, quam occupent, suosque præbiteros deputent, & isti excommunicati sunt. Scisma etiam sine hæresi esse potest, cum plures de Papatu contendunt. Scismatici si in bello capiuntur, surca suspendendi sunt. Etiam laici contra Scismaticos procedendi potestatem habent.

Scismatici. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 948. parte 1. Francisci Marci.*

S I M O N I A.

Cap. I.

Summus Pontifex de simonia accusari non potest, quoniam superiori non habet.

Summus. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 749. parte 1. Francisci Marci.*

De Simonia conuentionali. Cap. II.

Inquin vno beneficio Simoniam conuentionalem commisit, ad aliud obtinendum in habilis factus est. Is qui. *Ex decisione Rota Romana 80. parte, 2. Iacobi Patet.*

De eodem. Cap. III.

Quia etiam per pactum Simoniam committitur, & ita Simoniacus appellatur, atque dispensatione indiget, Propterea collationem Simoniacam, atque nullam esse placuit, atque alteri impetranti conferendam.

Quia. *Ex decisione eiusdem 3. de Simonia. Marcelli Crescenzi, & decisione 83 parte 3. libro 1. an Regismissis. Sancta Crucis.*

Ob Simoniam quis est in habilis ad beneficia obtinenda, sed obtentis non priuatur ipso iure.

Cap. IV.

Simoniacus in vno beneficio, in habilis ad alteri obtinendum, factus est, quoniam, & in irregulari, ac homicida collationem esse nullam, securior opinio quia est, Sed respectu beneficiorum obtentorum, ipso iure non priuatur, placuit.

Simoniacus. *Ex decisione eiusdem 2. de Simonia. Achilisi de Grassi.*

Simoniam non committitur in venditione præbendæ.
Cap. V.

Super re spirituali, aut spiritualitati annexa simonia committitur, sed præbendæ temporalis est, quia de per se stat, & fructuum commoditas existit, ideo spiritualitati non annexatur. Quare in illius venditione simoniam non committi, visum est, In dubio pro non de lido iudicandum est.

Super re. *Ex decisione eiusdem 37. parte 3. Pauli Aemulij Veralli.*

Simoniam conuentionalis, quando sit realis.
Cap. VI.

Hoc pactum Simoniacum est, per quod Ferdinandus præstimonium Didaco resignare promissit, sed quia eadem die effectus sequutus fuit, ideo ex effectu pa-

Qua pactorum, & conexitate prouisionum, realis simonia argui uidebatur, quod in executione pacti, omnia facta fuerant, sed quia non constabat, quod ad Didaci instantiam, Ferdinando prouisio facta esset, propterea de realitate non constare, resolutum est, Archiepiscopus collator aliter quam ex conuentionibus moueri potuit. Neque constabat, Didacum prouisionem de primo nio sibi factam accepisse, unde, quo ad eum, de cuius inhabilitate tractabatur, conuenit effectum iurista non erant, ideo realis dici non poterat.

Hoc pactum. Ex decisione eiusdem, 154. parte 3. libro, 2. in Nouissimis Fabii.

A Simonia absolutus antequam obijciatur, omnia recte gerit. Cap. VII.

Si super alio beneficio, & ante litem coeptam Simonia commissa est, ad alia obtinenda tantum inhabilis factus est, si antequam Simonia obiecta esset, absolute non a Papa impetraret, per eum gesta, recte subistere possunt.

Si super. Ex decisione eiusdem 411. parte 3. libro, 3. Paleoti.

Simoniae viginti annis praescribitur, sicut in ceteris delictis. Cap. VIII.

In foro duntaxat poenitentiali crimina nullo temporis spatio praescribuntur, ceterum Simoniam in temporalibus, & quo ad poenae impositionem praescribi posse, ambigendum non est, cum a praescribendorum delictorum regula exceptum non sit. Nec in omnibus Hæreses, atque laesae maiestatis crimini aequiparari dicuntur, licet in facultate accusandi, atque arctandi similitudinem habeant, Nec eadem poena Simoniacus, qua haereticus puniendus est, ergo magna differentia est inter hæresim, ac Simoniam, quæ in beneficiis committitur.

In foro. Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum, 5. parte 2. Thoma Trisiani.

De probatione Simoniae. Cap. IX.

Per confessionem etiam in iudicio criminali factam Simonia probatur, uidelicet per eum, qui ante resignationem cum resignante conuenit, ut pensionem illi daret, & ita beneficium in manibus Nuntij Apostolici simpliciter resignatum fuit, deinde resignarius pensioni consentire, nam iste contrarius, Simoniacus est.

Per confessionem. Ex decisione Rota Romana, 242. parte 3. Pauli Amicij Veralli.

De eodem. Cap. X.

Per testes autem, qui socij criminis, atque muneris extiterint, nequaquam probatur, quamuis ciuilitate agerentur, & ipsi difficultas probationis existeret, licet testes nihil receperint, tam aliquod eisdem promissum esse, sufficit.

Per testes. Ex decisione eiusdem, 244. parte 3. Pauli Amicij Veralli.

Simonia quando non probetur exnunciatiuis uerbis mandati. Cap. XI.

Cum in proemio mandati duæ causæ assignentur, nimirum, Non immemor liberalitatis, item non immemor concedendæ iniuræ, illa sumenda est, ex qua de licito euitetur, tantò magis, quia conclusio, mandati erat, siue ex mera liberalitate, siue ex alia quauis causa. Ideo uerba de concordia iniuræ, intelligi poterant de imperfecta, atque de e qua ad licitum tractabatur. Cum illa uerba enunciatiua ad hunc effectum necessaria non essent, quia ex aliis resignatio sustinebatur, ideo Simonia

exnunciatiua mandati non probatur, uisum est, Multòque magis, quia de enunciato principaliter disputatur.

Cum. Ex decisione eiusdem 381. parte 1. Iacobi Putei.

Correspondentiis contractum, quando arguat, Simoniam. Cap. XII.

Si in una eademque die coram eisdem testibus, ac notario, duo instrumenta celebrata sunt, nimirum, promissio pecuniarum, donationisque ceterarum uinearum, & fructuum, & incontinenti de retrocedendo mandatum datum esset, propter temporis breuitatem correspondentiis dicuntur. Vbi autem prima promissio certam causam haberet, nec ad retrocessionem non est deferenda, quoniam causa illicita est. Si probaretur excessiuitas promissionis illarum pecuniarum, & valoris, unico respectu fructuum, in magna quantitate debitorum, tunc pro Simonia iudicandum est.

Si in una. Ex decisione eiusdem, 490. parte, 2. Iacobi Putei.

Mandata an sint correspondentiua, ut Simoniam inducant. Cap. XIII.

At si eadem de mandatum dedisset, ut Cinesius fibi coadiutor deputaretur, eodemque contextu fructus eiusdem canoniciatus, & prebendæ pro ducatis trecentum conduceret, mandata non ideo quia correspondentiua uideatur, Simoniam facere resolutum est, quoniam ducati trecentum non ad mandatum, sed ad arre damenti causam referri poterant, atque ad libitum reuocandi ius erat. Illa praesumptio in Simoniae crimine nequaquam obstat.

At si. Ex decisione eiusdem, 440. parte 1. Iacobi Putei.

De eodem. Cap. XIV.

Petrus per Didaci decessum ad quidam portionem regressum habebat, Didacus autem mandatum ad resignandum in fauorem Iuliani dedit, eodemque contextu alterum ad consentiendum regressum ad fauorem Iuliani mandatum fecerat. Illo igitur defuncto, Petrus regressui locum esse uolebat, At Iulianus resignationis vigore illi excludere uolebat. In Rota obuium est, ut resignatio Simoniaca iudicaretur, Quæ licet pluries propter huiusmodi mandata pro Simonia iudicare recusa uerit, Tamen hoc casu resignationem Simoniacam dixit, Ne vigore ipsius Petri regressus amitteretur, eiusdemque ius clarum tolleretur.

Petrus. Ex decisione eiusdem, 525. parte, 2. Iacobi Putei.

De eodem. Cap. XV.

Eadem die, ac loco, & coram eisdem notario, atque testibus plura mandata reperiebantur, alterum ad resignandum, alterum resignatarii ad retrocedendum. Item alterum primi resignantis ad consentiendum regressui, denique aliud separatim, ubi inter eos sub quibuldam pactis conuenitum erat, & cum mandata correspondentiua praesentantur, Domini habuerunt regressum pro Simoniaco, cum resignationes liberæ, & sine conditione, ac pacto esse debent.

Eadem. Ex decisione eiusdem 1. de Simonia Marcelli Crescentij.

De eodem, & quando Papa possit incurere Simoniam. Cap. XVI.

Per ualidam sententiam, quod mandatum Simoniacum non existeret, cum Ioannes procuratores ad resignandum certa beneficia consueuerat, in manibus Canonici Ecclesiæ Cathedralis, aut alterius potestatem habentis vigore literarum facultatis, pure, libere, atque simpliciter.

simpliciter, nec non ad petendum, & obtinendum de beneficiis resignatis prouideri Alphonso, tum quia dicitur de pura, ac libera cessione, tum quia verba petendur, & obtinendum supplicationem important, necesse est autem non inducitur, quod etiam coram Ordinario fieri potest, quia si noluerit, prouideri non cogitur. Per mandata ad resignandum ad fauorem cenarum personarum, ex stylo, & certa identia Paparum, atque ipsius tolerancia, citra Simoniam vitium, resignationes admittuntur. Nam illius autoritas excusat vitium, qui iure positio non ligatur in his, quae Simoniacae sunt, quia prohibita, secus si sunt prohibita quia Simoniacae. Ideo & ipse citra Simoniam vitium, beneficium titulum, qui de iure positio existit, vendere potest. Inuolueretur autem tali crimine, si ipsius beneficii administratio, & executio, clauium potestatem, suae altaris administrationem cogeret. Cum post verba ad petendum, & obtinendum immediate sequebantur, pure, atque simpliciter, ideo animum, ac voluntatem Simoniacam arguere videbatur, & certe ita resolutum est, si clausula apposita esset. Non alias, aliter. Nec alio modo, sed quia de erat, quod non ideo minus pura resignatio erat, atque concedendi libertas, cum petitio, atque instantia facienda erat, & necessitas aberat, si mandatum datum esset cum ista clausula ad resignandum in manibus Papae, aliter dicendum esset.

Præualuit. *Ex decisione eiusdem 2 de Simonia Gregorius 1. confessorius.*

Per mandatum ad resignandum liberè in manibus Papae ad fauorem talis, non inducitur Simonia. Cap. XVII.

Cum mandatum ad resignandum ad fauorem Titii factum est de resignando liberè in manibus Papae, aut alterius ad id potestatem habentis, ipsa resignatio Simoniacae non est, quoniam propter mandatum ad resignandum liberè, illi in cuius mandatum fiebat, cuiusque liberè conferre poterat.

Cum mandatum. *Ex decisione eiusdem 79. parte 3. libro 1. in Gregorius 1. Pater.*

Mandata correptiua ad resignandum sunt Simoniacae, & an excusentur.

Cap. XVIII.

Quamuis in pluribus mandatis correptiuis beneplacitum Summi Pontificis reservatum esset, tamen, nisi narratis omnibus, beneplacitum obtinetur, ipsa reservatio nihil facit, Simoniam quantum fieri potest excusanda, propter multummodum incidenti in eam, ideo ferre omnia mandata ad resignandum, quae de partibus veniunt, Simoniacae sunt, & ne infirmitates suscitentur, excusari placuit.

Quamuis. *Ex decisione eiusdem 82. parte 3. libro 1. in Gregorius 1. Sancta Crux.*

Permutatio quando est Simoniacae.

Cap. XIX.

Permutatio quadrangularis Simoniacae est, Nam cum Henricus canonicum, & praebendam Sanctae Crucis resignauerit in fauorem Bernardi, & hic suum beneficium in fauorem Federici, & hic pariter in fauorem Joannis, Rursum hic Joannes in fauorem Henrici, Ideo resignatio libera iudicanda non est, sed ea causa permutationis. Haec autem inter duos permixta est, sed triangularis, vel quadrangularis prohibetur. Immo si renuncio beneficium meum in fauorem Titii, & hic suum intuitu meo in fauorem alterius, permutatio non existit. Nec dicatur quod iste permutationes breui manu factae videantur, quia singulae permutationes singulas prouisiones recipiunt.

Permutatio. *Ex decisione eiusdem 32. parte, 2. Pauli 1. Amulij Peralli.*

Collatio facta cum onere est Simoniacae.

Cap. XX.

Et collatio per Episcopum Titio facta, cum onere Theologici Sacram scripturam legendi, Simoniacae est, quoniam collatio libera, absque modo conditione, vel onere, fieri debet, licet onus legendi, atque docendi pium sit, tamen in collatione beneficii adici non debet, ideo adiectum nullam reddit. Si appareret in fundatione prioratus, vel antecollationem, onus adiectum esse, aliter dicendum esset. Nam conditio, quae tacite infert, non vitiat.

Ex collatio. *Ex decisione eiusdem 241. parte, 3. Pauli 1. Amulij Veralli.*

Cap. XXI.

Resignatio Simoniacae arguenda non est, si facta in manibus facultatem habentibus, statim familiariter signantur contulit, ita enim quasi omnes resignationes infringentur, cum statim resignatione facta, alteri prouisum praesumatur, & non fine causa, ne detur disturtina vacatio. Quod autem familiariter prouisum fuerit, modica praesumptio est, propter quam pro Simonia iudicandum non est, praesertim quia, & ille idoneus, ac bene meritis esse potuit.

Resignatio. *Ex decisione eiusdem 293. parte 3. libro 3. in Gregorius 1. Fabij.*

Concordia executae, non expectata auctoritate Papae, aliquando non est Simoniacae.

Cap. XXII.

Cum Titius in concordia pensionem auctoritate sedis Apostolicae sibi reservari petere, post ipsam reservationem beneficium suo cederet, quamuis per multos annos post concordiam nulla Sedis Apostolicae cessione habita, ille, cui beneficium cedi debebat, in possessione existens, multas pecunias, pensionis nomine, in eadem summa, eidemque terminis, quibus conuentum erat, exsoluisset, tamen Domini minime Simoniam commissam esse, iudicauerunt, quoniam nihil spiritualitatis cessum fuerat. Nec est Simoniacum, quod ius habens in beneficio, quouis nomine eiusdem fructus percipiat, itaque nihil temporale pro spirituali dabatur, sed ex permissione titulati, tertius possidens beneficium, pro fructibus titulo dabatur.

Cum Titius. *Ex decisione eiusdem 3. de Simonia Achilli de Grassis.*

Præsentatio cum conditione expressa aliter, quam in est, est Simoniacae. Cap. XXIII.

Cum presentatio cum duabus conditionibus facta esset, & quod duos Cappellanos habere teneretur, quos nominabat, atque alter filius vnus ex patronis existeret, & quod teneretur porticum salicem, Ideo Domini Simoniacam iudicauerunt. Quamuis conditiones de iure, tacite in esse videbantur, tamen quia certa personae expressae fuerant, ideo magis carum intuitu quam Ecclesiae facta videbantur. Ideo vel eorum quae tacite non in erant, vel alio modo, quam inessent, expressio facta erat.

Cum presentatio. *Ex decisione eiusdem 4. de Simonia Achilli de Grassis.*

Cap. XXIV.

Quando inter patronum, & presentatum, quod tertio, vel nepoti, vel amico renunciet, conuentum est.

M. est.

et præfentatio Simoniacæ dicitur, quoniam etiam fuper annu, vis fpiritualibus committitur.

Quando in ver. *Ex decifione Parlamenti Delphinalis, 475. parte 1. Francifci Marti.*

Nominatio fuit Simoniacæ, & acceptatio, & pro-
uifio, & bue Papæ præfent fuit talia.

Cap. XXV.

Post nominationem ab Antonio factam, Sebastiani
eidem pecunias deſtitit conſtat, Ideo dicebat An-
tonius ſe ad canonicatum, & præbendam ſuis habere, non
vigore mandati de prouidendo, ſed breuis Sanctiſſimi,
in quo eundem Paraſenarium appellabar, atque pro-
batorem in contrarium admiſſi tuit, Inſuper quod
prouiſio, & acceptatio valide eſſent, ad effectum, vt Se-
bastianus nominatus coſtem canonicatum, & præben-
dam haberet: ſed cum nominatio à principio nulla exi-
ſſet, quæ Simoniacæ ideo breue, tanquam ab ea de-
pendens, robur dare non poterat, & ita conſuſum eſt,
quia nominatio, tanquam cauſa immediata ad manda-
tum, cum ſit Simoniacæ, ideo acceptatio, & prouiſio, &
Simoniacæ deinde ſunt: & licet nominatio fuiſſet nul-
la, cum tamen fuerit cauſa cõceſſionis mandati, & om-
ni ita iude ſequitur, ideo omnia Simoniacæ eſſe, cõ-
cluſum eſt, quia nominatio fuit cauſa breuiſſima, ideo illa
eſſe ita, etiam breue euaneſcit. Si præſentatio eſt Simon-
iacæ, præſentatio beneficio per eum obſtẽt priuatur.
Si quis vocem per Simoniam habet, quamuis illa ne-
ceſſaria non exiſtat, quia à maiori parte electus erat, ta-
men electio Simoniacæ eſt. Sicut nominatio fuit inua-
lida ad habendam ius in Canonicatu, ita & breue con-
ceſſum nihil firmitatis, aut roboris habere potuit.

Post. *Ex decifione Rote Romanæ 4. de iurapersonarum, Ioannis Mobedani.*

Cap. XXVI.

Actus reciproci Simoniam in beneficiis indu-
cunt, & ita conſuſum eſt.

Actus. *Ex decifione eiuſdem 240. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

Cap. XXVII.

Cum quis plus penſionis promiſerit, quam benefi-
cium præſtaret, & canonicus, & penſionarius pri-
uatur fuere.

Cum quis. *Ex decifione Palatii Apoſtolici Venetia-
rum 2. parte 2. Thomæ Triniſani.*

Cap. XXVIII.

Si Vicarius eadem die conferat, quia ipſe ad conferen-
ſum deputatus eſt, collatio Simoniacæ iudicata eſt;
Ex his, quæ incontinenti ſunt, etiam in delictis præſum
prio fraudis eſt.

Si Vicarius. *Ex decifione Rote Romanæ, 1. de Simonia
Achillis de Graſſi.*

Pacta illicita confirmata ante renunciatio-
nem, Simoniacam faciunt.

Cap. XXIX.

In concordia permutationis, pacta, ſaluo beneplaci-
to Sedis Apoſtolice interpoſita fuere, deinde præ-
ter illud, coram Vicario Conſenſu celebrata fuit, cum
autem conuentum eſſet, Ne Petrus Gomeſium ſuper
beneficio Eccleſie ſeruitorio moleſtaret, Item certa pe-
cuniarum ſumma ſingulis annis promiſſa eſſet, & quod
alter ex eis beneficiarum reſignatorum fructus viſq;
ad feſtum Natalis caperet, & ita abique titulo, quæ pa-
cta in ipſa reſignatione apoſita non fuere, Ideo pro Si-
monia conſuſum eſt, quoniam ante renunciationem

pacta perfectæ, atque conſummata interuenerunt, ante-
quam interueniſſe fuſſit, etiam ſi effectum ſortita nõ
eſſent. Clauſula ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolice ni-
hil prodeſt, quando illud procuratum non fuerit, præ-
ſertim quia coram inferiore à Papa habita eſt. Cum
quodlibet capitulum ſit reſpectuum ad alterum, pro-
pter labem vnius, tota conſuetudo Simoniacæ dicitur, &
licet de perſe eſſet bona, cum tamen in conuentionem
deducta non fuiſſet, abique interueniſſe beneplaciti, li-
cita dici non poſſet. Pacta perfectæ homines Simonia-
cos faciunt.

In concordia. *Ex decifione eiuſdem 1. de Simonia Ioan-
nis Mobedani.*

Præſentationes cum interuallo temporis non ſunt
illicite. Cap. XXX.

NVlla, propter temporis interuallum, correſpecti-
uitas conſiderari poſſet inter vtramque præſenta-
tionem, & tacitam beneplaciti Apoſtolici intelligentiã,
præſertim quia quælibet præſentatio ſuam cauſam ha-
bet, prima, vt ſequatur inſtitutio, ne Eccleſie præiudi-
cium fiat, ſecunda, vt cum beneplacito Papæ penſio il-
lis detur, qui nominati fuere: inſtitutio igitur ex capite
præſentationis facta eſt, reſeruatione autem, de qua in in-
ſtitutione, vt ſi Papæ placuerit, penſio ex cauſa manda-
ti, ſue ſecunda præſentationis imponi poſſit: Ex prima
autem ſalomonio quaſitum erat, conſtitutio autẽ
procuratoris ad præſentandum eundem, & cum reſer-
uatione penſionis Simoniacæ dici non poſſet, quoniam
incontinenti facta non fuit. Nec ex eo correſpectui di-
ci poſſet, quia ordinarius per viam relationis cum reſer-
uatione inſtituit, quoniam de altera reſeruatione, pro-
pter in actus intelligi poſuit. Illa reſeruatione correſpectui
dici non poſſet, quæ tantum reſeruat, & ad Papam re-
mittit, nihil dat, aut exequitur, præſertim vti actus ſepa-
rati, & pro illius validitate.

Nulla. *Ex decifionibus eiuſdem 650. & 651. parte 4. in
Nouiffimis Roſaſterij.*

Pacta ſecundum ius non faciunt Simoniam, &
illicite non inuolunt diſpoſitionem.

Cap. XXXI.

ILLæ conuentiones, quod eligendus Abbas triennis
exiſteret, & non perpetuus, cuiusque bona menſe Ab-
batialis cum menſa conuentuali à conuentu ſeparatã,
incorporarentur, & quod futuri Abbates bonis, reddi-
tibusque dictæ Abbatie ſui non poſſent, omniaque bo-
na pro conuentu remanerent, electionem Simoniacam
non fecerunt, quoniam Abbates de iure perpetui eſſe
non debent, & Simonia ex his, quæ de iure ſunt, non in-
ducitur. Pacta potius inualida dicta ſunt, quam quod
veram Simoniam contineant. Quæ Simonia ſpeciem
ſuipiunt, ad priuationem non ſufficiunt, conditiones il-
licite potius tolli debet, quam collatio ſub illis facta in
validari Conſtitutiones Pontificum de vera, & propria
Simoniam intelligenda ſunt.

Illæ conuentiones. *Ex decifione eiuſdem 239. parte 3.
Pauli Aemilij Veralli.*

Cap. XXXII.

SIMPLICITAS hominis à Simonia non excuſat, Illa ra-
tio, vt decepto ſuccurratur, & ne alias ex dolo com-
modum reporter, coram Principe facilius obtineat po-
teſt, cum quis ad ius ſuum recurrat, cum autem bene-
ficiũ retinere vult, & coram iudice agitur, ſecus eſt.

Simplicitas. *Ex decifione eiuſdem 103. parte 1. Iaco-
bi Putti.*

Pro ingressu monasterij quod datur, an, & quando sit Simonia. Cap. XXXIII.

Licet monasterium ingredientium onera supporter, non tamen pro cuius ingressu de illa quasi dote recipienda pacisci potest, quoniam simonia existeret. Si liberaliter offeratur, aut per filiam, aut eos parentes amore Dei, bene recipi possit. Pro vidua persone recipiendæ, si opes monasterij non sufficiant, aliquid recipere licet. tit. est.

Licet. Ex decisione Gratianopolitana, 80. Guidonis Papa, & decisione Cappella Tholosana, 312. Ioannis Corserij.

Pro admittendis rebus sacris, an aliquid per consuetudinem accipi possit. Cap. XXXIV.

Quamvis plurimi consuetudinem probent, qua permittitur, ut propter sepulturam, & exequias pecuniam accipere liceat, Tamen sanctio Aurelij promulgata est, qua non obstantibus consuetudinibus, & communiti vñ, omnibus prelati, parrochis, alijque Ecclesiasticis interdicitur, ne quicquam exigant, pro administratione Sacramentorum, Sepulturis, alijsque rebus spiritualibus, & sanctio hæc planè cõformis est rescripto Innocentij tertij ad Episcopum Magaloniensem, alijsque concilij generalis decreto. Religiosæ, ac sanctæ Constitutiones obseruandæ sunt, quæ ad reformationem, & emendationem corruptionis, & dissolutionis in Ecclesia promulgatæ sunt. Quam corruptionem & dissolutionem, etiam ridicula illa abusus, seu potius scandalosa iura sapient, veluti, ut Episcopo pecunia à nouis maritis detur, quo licentiam cum opus suis concubendi habeant, & similia, & propterea etiam per arcta Parlamenti Parisiensis pronuntiata sunt, sub prætextu antiquæ consuetudinis talia æquæquam peti posse. Idem quoque quo ad iura quædam insolita, & exorbitantia Curia nostra iudicauit.

Quamvis. Ex decisione Cappelle Tholosana 70. parte 1. Gerardi Mainardi.

Cap. XXXV.

Simoniacus titulum coloratum non habet, ideo restitui non potest, & ita conclusum est. Simoniacus. Ex decisione Rota Romana 243. parte 3. Pauli Aemilij Ueralii.

Simoniam realem committentes, sunt privati ipso iure, non conuentionalem. Cap. XXXVI.

Constitutionem Pauli Secundi, quatenus poenam priuationis ipso facto inducit, Omnes, etiam antiquiores, in simonia reali intellexerunt, non autem in conuentionali, & quamvis ipsa sanctio non distinguat, nec antiq. iure inter realem, & conuentionalem aliquam distinctionem, quo ad ipsam inducendam, facta fuerit, & pro utraque poena excommunicationis, quæ maior est, imposita sit, ideo fortius in poena priuationis, quæ leuior est, idem uoluisse dicendum uideatur. Nihilominus pia maiorum interpretatio, videtur, & forsitan tempore conditoris cepta, propter animarum periculum, cum tempore nostro pauci talem sententiam euaderent, ideo tutius est neque intellectam, neque receptam esse constitutionem, nisi in reali, & si aliter uerba sonent, hoc saltem quo ad tuitionem conscientie sufficiat, præsertim quia ad hæc ab ea intelligentia in Palatio non disceditur. Item quia, si ubi est opinio in uarietas, non peccat, ius præcepti non seruatur, licet forte quis opinio

nem nõ ueram sequutus fuerit, vel postea reprobatur ut non ueram, aut subtilem non loquentem, siue inuestigantem, minus ille qui subtili iudicio innititur, cum sequendo maiorum sensum, de temeritate argui non possit. Ius positium probabiliter ignorantes non afficit, & quo ad iuris excusationem, ambigui esse possunt. Multo magis excusatur, qui sequitur, & tenet, quod in Romana Curia obseruatur, ubi Papa scientia, & intelligentia, aut saltem tolerantia arguitur, quam obseruantiam omnes prouinciales sequi debent. Hoc plus est, quam communionem opinionem sequi, quæ in dependendis ab interpretatione prudentium, plene excusat, ita ut nisi euidenter falsa sit, ab ea recedere non liceat.

Constitutionem. Ex decisione Rota Romana 5. de constitutionibus Gregelmi Cassadori.

SOCIUS CRIMINIS.

Socius criminis an, & quando admittatur ad inquirendum. Cap. I.

Ad inquirendum dantur socii criminis contra alterum, indicium facit: Iudex socium criminis audire non debet, etiam si de Principis salute dicere offerret. Nec est licitum malefactori premiũ capere pro indicando seipsum. Vbi quicquid socius de alij criminibus diffamatus, & condemnatus fuit, tunc omnino à testificando repellitur. In atrocissimis delictis infames ad testificandum admitti solent. At socius ex alio infamatus, etiam in casibus exceptis repellitur.

Ad inquirendum. Ex decisione Regni Neapolitani, 216. Francisci Vini.

An, & quando faciat indicium ad torturam. Cap. II.

Ex depositione socij criminis fit indicium, sed ad torturam non sufficit. Nisi alia probationum adnucula concurrant, vel ex qualitate deponentis, aut per sonæ, contra quam deponitur, vel ex testium numero, iudex moueri possit, etiam si aliunde veritas haberi non possit, quia testes inhabiles ideo admitti non debent, quia de eo deponunt, quod ipsi met fecerunt.

Ex depositione. Ex decisione Rota Romana 283. parte 1. in Nequissimi Blanchetti.

Lex noua super attestatione sociorum criminis aliquando comprehendit casum similem. Cap. III.

Attestatio trium latronum intromittentis deponentium, conuincit fautores, receptatores, & participes per Regni Constitutiones, dummodo alter de alterius depositione ignis exstiterit, atque vocati leues, & infamæ personæ existant, & cum idem per Regiam Pragmaticam dispositum esset contra fures de die, vel de nocte, cum ruptura apothecarum, vel domorum ciuium, habitantiumque in eis, & vñdecim malefactores armis prohibitis armati, inuenientes inuas apertas, ingressi domum, matrem cum filibus in quadam inferiori Camera conclusissent, atque duccatos septingentos, & quædam mobilia furati fuerant, dubitabatur, utrũ quatuor tortorum depositiones, quantum cõcincant, & certè casus legis euasisse non uidebatur, cum inuaniam fractura non intecuerit, & de iure communi etiam mille sociis criminis ad condemnandũ non creditur, Neque nouæ leges penales extendendæ sunt.

M 2 Nihilominus

Nihilominus temporum qualitas aliud iudicari suadebat, propterea inquit in quali Latronum numerum, propter quos nemo securus in ciuitate, & suburbis esse poterat, & propter eandem rationem lex extendi, non dicitur, sed casum comprehendere.

Attestatio. *Ex decisione Consilij Neapolitani 570. Vincentij de Francis.*

Confessio socij criminis Elia per torturam, non coniungitur cum alijs aliorum confessionibus. Cap. IV.

IN nostris tribunalibus ex depositione vnius socij cum alijs aduinculis, reos torquere semamus, & ideo Angelus, & Ioannes de furto torti sunt, & vnius socij depositio purgata est, cum autem duae aliae sociorum, attestaciones superuenissent, deponentes contra alios leuis, & infamatae vitae, atque singuli depositionum alia rum essent ignari, pro ut Regni constitutiones requirunt, subitabatur, vtrum sententia Magnae Curiae Vicariae, quae illos tanquam coniunctos ad mortis poenam condemnauerat, exequenda esset, & pro negatiua unanimiter concludunt, quoniam primi socij attestatio per torturam Elia, atque debilitata erat, & propterea eadem Magna Curia liberationi locum esse iudicauit, & cum haec probatio priuilegiata existeret, non nisi in casu, de quo loquitur intelligenda est. Illa prima socij attestatio duos effectus habere non potuit, & si locum torturae aperuit, ideo cum alijs attestacionibus, ad effectum conuincendi, coniungi non potest. Quamobrem poena extraordinaria, videlicet ad triremes, ad tempus condemnati fuerunt.

In nostris. *Ex decisione eiusdem. 577. Vincentij de Francis.*

Socio criminis non creditur, quando verisimilia non deponit. Cap. V.

Verisimilis non est mandatarij confessio, cum mandantis nomen se ignorare diceret, & vix corpore, ac loco illum circumscriberet, iccirco neque amplectenda, neque credenda est. Quis enim tam audax, in mente capitisque existeret, qui pro incognita persona, tanto se periculo exponeret? Et licet in tortura eandem confessionem conualidasse videatur, quia tamen nullum adeorat, indicium, vt de alijs interrogari potuisset, si de facto interrogetur, aut sine interpellatione faceretur, eius dicto, nisi alia adminicula suffragentur, minimè credendum est: Aut confessus fuerit in casibus, in quibus iure interrogari potuisset. Alij vltra socij dictum, praesumptiones, suspiciones, & argumenta concurrere oportere, assensunt. Cui nam fides ex testibus adhibenda est, quorum alter ex multiplici capite repulsatus, alter vero post publicationem, atque causae, per appellationem ad superiorem introductionem, praeterea longuam dilationem, quam sileus habuit, repetitus est, qui licet ab eodem mandante tentatos fuisse afferant, vt vulnus Alexandro inuulerint, singulariter testificantur, & de sua tantum attestacione deponentes, quatenus vulnerari mandasset, poena legis, huius Regni, quae ad manus amputationem vulnerantem condemnat, ad mandantem non vtrique extendenda est. Quare suspensa tortura, ad exilium biennale, condemnare, omnibus visum est.

Verisimilis. *Ex decisione Consilij Neapolitani. 28. Titio Grammatiei.*

Socius de confocijs quando deponere, & interrogari debeat. Cap. VI.

Nemo de cō socijs criminis interrogari potest, quia veteris iuris auctoritas, atque vtriusque iuris auctoritas non sunt de se confessos, interrogari debere etiam si per inquisitionem procedatur, nemo enim, nisi infamia praecesserit, testificari tenetur. Vbi autem indicia praecedunt, vel in genere, vel in specie, pro ut illa fuerint, interrogari conuenit. At si crimina excepta sunt, & regulariter sine confocijs committi non solent, interrogandus est. Qui praeter haec criminis socium prodit, ius naturae frangit. Si per accusationem proceditur, contra confocium testimonium ferre cogendus est. Quando crimina excepta sunt, nimirum Reipublicae perisura, multitudinemque ledunt, socium de confocio interrogari permittitur, qui etiam non vocatus tenetur, vt in his prouincijs purgetur. In crimine latrocinij de confocijs, & receptoribus interrogandus est, sine quibus diu latere non potest. Sunt etiam alia crimina, in quibus confocios dicere tenetur, de quae ijs reus interrogandus est, & Maleficia, laesae maiestatis, conspirationis, ac coniurationis contra Principem, Falsae monetae, cuius ministerio pluribus opus est, item assassinij. Ad euitandum futurum delictum, & dicere, & interrogari debet, vt potest si ex pluribus conspirantibus occidere Titium, vnus captus fuisset. Vbi index de confocijs, secundum iuris ordinem interrogat, non solum reus in foro sorti, sed etiam in foro conscientiae, veritatem iudici dicere tenetur, atque socios manifestare.

Nemo. *Ex decisione Consilij Cathalonie 5. Ludonici Peguera.*

Socius criminis, quando ad inquirendum, & quando ad condemnandum facit indicium. Cap. VII.

Etiam in criminibus exceptis nullam aliam socius criminis fidem facit, quam ad inquirendum, quod indicium adeo leue est, vt probando bonam nominatam famam, facile aduatur. Ad torturam igitur alia indicia, & adminicula iuncta esse debent, & illius depositio cum iuramento, ac tortura fieri debuit, quia licet quo ad seipsum reus existeret, dum tamen contra aliam deponit, testis vix fungitur, ideo sine iuramento non probat. Infames sine tortura non attestantur. Cum delicta quae in prouincia Principatus Cathalonie frequenter, sunt, aliter probati non possint, quin per dicta sociorum, Ideo etiam ad condemnandum fidem facere soleant, ita vt poena ordinaria plebs consuetum sit.

Etiā. *Ex decisione eiusdem 5. Ludonici Peguera.*

Fur an interrogetur de socijs. Cap. VIII.

Vtrum in crimine furti interrogari, & in caput aliorum torqueri possit? Cuius principaliter propter proprium commodum delinquant, quam in alterius offensam, ideo alios odio habere non dicuntur, nihil mirum, si de illis interrogari posse videbatur. Quamuis furti crimen exceptum non sit, tamen quando sumus in societate futurum per ciuitates, & prouincias vagantium in praediciu publicae vniuersitatis, & furta commissā sine socijs committi non solent, uti domos scholas, & machinatione aperire, ad res sortio subtraheas, ad extirpandum tale delictum, communis est, vt de socijs interrogetur, in his enim eadem ratio locum habet, quae in latronibus, stratis publicis aggressoribus, militat, Ad probandum casus clandestinos, & occultos.

de occultis, per coniecturas probatio sufficere debet. Si igitur boni publici ratio præcedat, de alijs confocijs interrogandus est.

Verum. *Ex decisione eiusdem 37. Ludovici Peguera.*

Socios, qui ob revelationem habuit gratiam, torqueri potest.

Cap. IX.

Si socius criminis, ut delictum publicaret, poenæ gratiam habuerit, non ideo torturam cuitare poterit, ut delicti confocios inficiat, quoniam licet tortura maior poenâ existat, quam manus amputatio, tamen hoc casu non datur ad poenam, sed ad eruemdam veritatem. Promissio per Principem facta, hunc casum non comprehendit.

Si socios. *Ex decisione Consilij Napolitani 459. Vincentij de Francis, & resolutione criminali, 29. Petri Caballi.*

Socius criminis si primo constiteatur in tortura, & deinde neget in tortura, non nocet socio.

Cap. X.

Si reus examinatus delictum contra se, & alios confessus fuerit, perseverantia, atque ratificatione extra tormenta, opus est, confessio autem ad condemnandum ipsum non sufficit, ut autem contra nominatum indicium faciat, ad purgandam eius infamiam denuo torquendus est, ut nominationem in tormentis confirmet, Si inquisitus de maleficio, tortus, delictum unum cum Titio commississe fateatur, & postea ductus ad baculum iuris, ad ratificandum, neget, & repetitus in tortura, in negatione perseveret, Titius vigore illius primæ confessionis torqueri non poterit, etiam in casibus, in quibus socius de confocijs Interrogari poterit, Itaque rei confessio, nisi ratificatione, & perseverantia contra confocium vestiat, omnino corrumpit.

Sitens. *Ex resolutione criminali, 31. Petri Caballi.*

Socij quando, & quibus concurrentibus convincant socium criminis.

Cap. XI.

Si duo, aut tres, vel plures criminis socij contra aliquem deponant, & in confocium nominent, iste convictus non dicitur, ita ut ad condemnationem procedi opus sit, quæ sequi deberet, si per aliorum attestaciones convictus esset, quoniam socij sine alijs administris fidem non faciunt, neque ad condemnationem sufficiunt, sed tantummodo operatur, ut nominatus torqueri possit, & ita senatus Burdegalenis indicavit. At si dicta aliorum administris adiuvantur, tunc fides, non secus atque alijs testibus adhibenda est, ita ut aliquando, etiam poenâ ordinaria delicti, atque mortis imposita siveit, altem ex Curiam in consuetudine, ut autem dicta sociorum fidem faciant, duo necessaria sunt, videlicet iuramentum, & tortura, boni iudices principales constituitur cum iuramento etiam vi testes contra alios, tortura requiritur ad purgandam infamiam, ut in testem criminis admitteri possit.

Si duo. *Ex decisione Senatûs Burdegalenis, 319. Nicolai Boerij, & resolutione criminali, 185. Petri Caballi.*

Affocians dominum sine scientia delicti, non est socius criminis.

Cap. XII.

Nisi probetur, quod ad maleficiu committendū, tractatus præcessit, Socius criminis dici non potest, Ideo testis Socius N. tra prioris mulieris a testimo

nio non repellitur, quoniam ipse, neque raptum, neque violentiam mulieri fecit, & raptus absque violentia nõ datur. Iusto mulier sponte accessit, atque fletur cum raptore vsque ad eius obitum, & quia ante raptum cum iserferat, ergo delinquens dici non potest. Iste testis dominum affociavit, & cum raptus scientia non probetur, socius non est, Nec unquam per triginta annos de tali crimine inquisitus fuit, ergo ista exceptio calumniosa est, præsertim contra testes, qui ea, quæ difficilis probationis sunt, deponit, Propterea conclusum est, a testimonio non repelli.

Nisi probetur. *Ex decisione Rota Romana, 277. parte 3. Pauli Aemilij Veratti.*

S O D O M I A.

Quomodo committitur.

Cap. I.

Peccatum contra naturam non committitur, nisi membrum inter pudendas partes imponatur, si quis igitur non possuisset, sed extra vas tantum polluisset, extraordinaria poenâ puniendus est. Cum vir nubuit in foemina ordinaria, Idem si per vas exterius mulieris committitur, nam Sodomia committitur, Quando duæ foeminae simul coeunt, non simpliciter fricando, sed aliquo ligneo, aut vitreo instrumento utendo, crimen nefandum committunt, propter quod mortales aliquando combussæ sunt. Quando simplex fricatio extra vas commissa est, In pluribus locis extraordinarie puniendum est, iudicatum est, & Regium Consilium, quendam qui plures actus venereos cum pueris commiserat, crura fricando, manibus alutendo, semen emittendo, condemnauit, ut per Civitatem suffigaretur.

Peccatum. *Ex decisione Consilij Cataloniae 72. Ludovici Peguera.*

Sodomia attenuata non perfecta mitius puniatur.

Cap. II.

Quia Alexander non perfecit quod cum altero seum dormiente in carceribus attentavit, atque membrum per vas exterius non imposuit, quia non potuit, sed per illius crura se polluit, Et quia etiam in atrocissimis receptum est, ut quis ad actum proximum deueniens, si non perfecit, mitius puniatur, quam ordinarie, Idco ad servitium Regium triennium per decemium condemnatus est, Aliquando lex in atrocissimis solum conatum expresse punit.

Quia. *Ex decisione eiusdem 75. Ludovici Peguera.*

De coeunte in ore pueri septennis.

Cap. III.

Obcenissimum genus libidinis est, quo medicus quidam cum puero septenni vius est, ita enim laxa, & propensus in Venerem fuit, ut puero illo in domum suâ habitationis adducto, blandis, & munusculis allecto, cœnarent concupiscens cum illo pluribus diebus expleverit, viribus suâ in illius manibus, & intra formora ponens, eademque illi in ore exurgenda prebens, cuius undicta queritur. Actus veneris contra naturam fuit, quando generatio sequi non potest, etiam si concubitus non interuenerit, sed pollutio volutarie procurata fuisset, & propriè mollescit, siue immonditas, vel pollutio appellat. Et si raro, aut nunquam delicta hæc ad iudicium notitia veniant, uestiti cûs comissæ, et detecta castiganda sunt, & huiusmodi masculinatio

M 3 res, pro-

res, propter foedam facinorā enotandam aut exilio, aut alia extraordinaria poena condemnandi. Arentia igitur facti qualitate, personarumque conditione, atque lege, & cōsuetudine Placentia, medicus in quinquaginta scitis condemnatus est, atque ad trirēmes ad beneplacitum superiorem literato delicti, illud auget, atque grauius puniri facit.

Obsequissimum. Ex resolutione criminali, 16. Petri Caballi.

Patientes an faciant indicium ad torturam.

Cap. IV.

Sodomitatus assensens suppositum fuisse, infamem esse facit, & ideo contra alium indicium facere non videbatur. Alij verò dicebant, atrocissimū crimen esse, ideo de confocijs interrogari posse. Ceterum obtinuit, ita de omni indicium facere ad torturam, si alia indicia, siue adminicula concurrant, dum tamen illius dictum sit in tortura confirmatum, propter quam infamiam superare dicitur, in quam propter delicti confessionem incurreret. In Regio autem consilio, dicto sociorum criminis tanta fides adhibetur, quanta ceteris testibus, etiam ad poenam delicti ordinariam imponendam, citra torturam, & propterea cum illis dictū haberet adminicula, quia scio in partibus pudendis recepta fuerat, ad torturam deueniendum esse, iustum est, ut ab eis ore habeatur, utrum membrum intra vas exterius imposuisset.

Sodomitatus. Ex decisione Consilij Cataloniae, 76. Ludouici Pegneri.

Confessio suptrati aliquando facit indicium sine tortura. Cap. V.

Quando suptratus seductus, atque deceptus est, atque animus, & consensus peccandi non apparet, nulla tortura inferenda est, quoniam nulla infamia per torturam purganda est, & tunc eiusdem confessio etiam contra clericum suptrantem indicium facit, cum etiam fama contra illum concurreret, ideo bonae fame probatio, diffamationem cum iudicio non purgabat. Propterea leuiter torquendum esse placuit: Tortura enim in clericis non ita leuiter esse debet.

Quando suptratus. Ex resolutione criminali, 84. Petri Caballi.

Religiosus de Sodomia attentata condemnari non potest, ex depositionibus laicorum, qui fuerunt participes. Cap. VI.

Cum Julius coquus deosculati passus fuerit, item spoliari, in lectum ingredi, atque amplecti, quae omnia media sunt ad Sodomiam perficiendam, atque attentionis partes existunt, ideo attentatam Sodomiam per eius voluntariam, atque spontaneam confessionem non probat, quoniam infamis sine tortura, ne indicium quidem facit, praeterit contra religiosum. Is qui deosculari passus fuit, super Sodomiam attentata idoneus testis dici, nullo modo potest, Contrarium dici posset, si per vim factum esset, atque alter testis deponeret. Laicos contra religiosum testimonium ferre non potest, indicium tantum ad inquirendum generaliter, facere dicitur, plures laicos testes esse oportet, ut citatio, siue notitiorum transmittatur: Plures eiusdem criminis socii indicium aliquando facere solent, sed criminis in specie singulares testes dicuntur, quia ad condemnandum non probant. Horum alter, decem annorum puer est, qui nullū indicium facit, multo minus alter, qui infans est. Tertius verò ductus ad faciem rei, ea verba cōfessus est quae attentionem verbalem, siue requisitionem Sodomiticam non importabant, itaque tres testes eiusdem

specialis criminis socii dici non possunt, Cum igitur attentionatio non probaretur, neque diffamatio concurreret, de poena agendum esse non videbatur. Illae fides monachorum valde suspectae sunt, probatio per scripturam ad effectum condemnandi non fit. Fuga post processum formatum non est indicium, & potius uexationis metu, quam conscientia delicti facta praesumitur.

Cum Iulius. Ex decisione Collegij Pisani 138. Doctoris Martae.

Sodomitae an sint dandae defensiones.

Cap. VII.

Illa sententia, quod Sodomitae defensiones dandae non sint, omni iure ac ratione destituta est, & propterea in practica non obseruatur: Nulli enim, quāuis confessio, vel consilio defensiones denegandae sunt, Quid in Sodomita insigni, ac notorio, qui nullam pro se defensionem habet, forte tunc procedere possit. Illa. *Ex resolutione criminali 41. Petri Caballi.*

S P O L I V M.

Actio spolij datur singulari successori, & quid in beneficialibus. Cap. I.

Certi inris est, remedium Canonis reintegranda in singularem successorem transire, ergo & actionem spoli in primogenium transire visum est, cum igitur hic ab eius fratre, Castro Sarmati, spoliatus esset, ad quod ipse primogenitus vocatus fuerat, atque ita agere posse, conclusum est. Hae actio spoli personalis in rem scripta est, & ratione dominijs nūm, ac cum domino ambulat, Actiones autem in rem scriptae & actiue, & passiuue in singularem transiunt successorem. In beneficialibus actio spoli non transit, quoniam super dominio reuicere non potest, quod ex gratia concedens prouenit, Ideo si concedens etiam quo ad spolum non surregauiet, actio non venit, quia in beneficialibus iuris successio nequaquam datur.

Certi. Ex decisione Rotae Romanae, 176. parte 2. Jacobi Putei, & decisione 907. parte 3. libro 3. in Nouissimi Tholomei.

An possidente, nomine meo, cetero, ego debeam restituere. Cap. II.

Licet amicus beneficii mei possessionem recipiat, atque teneat, & possideat, fructusque meo nomine percipiat, si tamen de possessione expellatur, & spoliatur, interdictum unde vi, contra spoliante mihi non competit, Nisi de mandato meo possessionem recepisset, probauit, aut receptionem nomine meo factam, ratam habuerim, fructusque, vel pensionem mihi soluerit.

Licet. Ex decisione eiusdem g. de restitutione Spoliatorum in Nguis.

Episcopus habet praesumptionem pro se, quando agitur cum inferiori prelato.

Cap. III.

Vbi agitur inter Episcopum, & inferiorem prelatum, siue Abbatem super iuribus Episcopatus, qui dicant per Episcopum in possessione turbati, ceteris paribus pro Episcopo praesumendum est, qui spoliatum se dixerit, & pro eodem sententia in interdicto unde vi, effectui mandanda est.

Vbi agitur. Ex decisione eiusdem 12. de restitutione Spoliatorum in Antiquis.

Ecclēsia

Ecclesia agit spolio, etiam si praelatus factio suo a possessione cecidit. Cap. IV.

Semper ecclesia restituitur, quous Praelati iniusto factio a possessione cecidit, ideo monasterium spolio agere posse conclusum est, nam ipsa Ecclesia vere possidere dicitur, quamobrem interdictum unde vi illi conceditur, pro rebus per Praelatum alienatis. Quando ex causis in iustis Praelatus possidere desistit, ecclesie nocumens non avertit.

Semper. *Ex decisione eiusdem 170. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Cap. V.

Idem eundem Praelatum spolio agere posse, conclusum est, si ex contractu inutili a rei Ecclesie possessione cecidit.

Imo. *Ex decisione eiusdem 181. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Cap. VI.

Actio spolij transit in heredem, & hoc pluries in Rota decum est.

Actio. *Ex decisione eiusdem 3. de restitutione spoliatorum Marcelli Crescentii.*

Actio spolij quando possit intentari per heredem.

Cap. VII.

Sed hoc procedit, quando ex actis constat, defunctum, ex cuius persona agitur, in vita spoliatum esse, tunc enim tale ius, sicut cetera, ad heredem transit, at si defunctus spoliatum non probatur, ius recuperandi in eiusdem persona formatum dici non potest, ergo ad heredem transmissibile non est: Non probata igitur possessione, neque ex persona matris, quae spoliat dicebatur, neque ex persona filij, se numquam bona, de quibus agitur, possedisse constituit, rei conveniendi absolventi sunt. Cum quis in bonorum possessionem, servatus servandis, factique subhabitationibus, & adiudicatione immisus fuerit, non solum possessione, sed & dominium ex secundo decreto quæsitum est, & remedium retinendæ conceditur; Partis patientia operatur, ut etiam ante mensuram spolij remedium conveniri non possit. Vbi traditio per venditorem facta est, reintegrandæ remediū cessat, idem si per iudicem, cuius factum rectè procedentis, factum partis censetur.

Sed hoc. *Ex decisione Rota Marchia 193. Stephani Gratiani.*

Praelatus alienus potest agere spolio, nomine Ecclesie. Cap. VIII.

Possessor non potest sententiam nullam, iniquam, & notorie iniustā dicere, ex quo Rector, qui Ecclesie bona cōtra formā extravagantis Pauli alienat, perdit litem, atque beneficii possessionem, atque peritius est, item quia primum extremum non probauerat, & ex actis ipsum factio suo, per instrumentum venditionis, a possessione cecidisse, constabat, quoniam Ecclesia primum possidebat, & Rector pro iudicio Ecclesie in iustione, petitorio suspensio, in spolio obtinuit, nam Ecclesia ex inutili Rectoris contractu a possessione non cecidit; Quamobrem cum nomine Ecclesie egisset, pro sententia conclusum est, atque mandatum executionis concessum fuit.

Possessor. *Ex decisione Rota Romana 182. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio an, & quando agi possit contra solvere denegantem. Cap. IX.

Solvere denegans spoliaré non dicitur, ita ut contra eum remedium canonis reintegranda, cōpetat, &

hoc quādo agens se spoliatū nō prætendit, sed in possessione percipiendi exilire, quare mandatum de inamtenendo peti potest.

Solvere. *Ex decisione eiusdem 167. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Quando spolio agi non possit. Cap. X.

Neq; spolio Gregorius agere potest, si possessio in persona Bernardi plena erat, qui illam, mediante Antonio cōtinuebat, quo non ex pulso, alius acquisivisset non potuit, & ita tentum est.

Neque. *Ex decisione eiusdem 169. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

De eodem, & an remedium canonis reintegranda, sit perpetuum. Cap. XI.

Is qui a possessione, factio suo cecidit, spolio agere nō potest, præsertim quadricennio lapsio, hoc enim casu, ne remedium quidem reintegranda, quod perperam est, per officium iudicis intentare potest, hoc enim officium ad instar restitutionis in integrum infra quadricennium competi: Vbi contractus esset inualidus, & ex inusta causa a possessione cecidit, secus est.

Is qui. *Ex decisione eiusdem 172. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio non agitur vigore possessionis instrumentalis. Cap. XII.

Si possessio instrumentalis, dum vacua non existit, capta est, spolio agi non potest, nam Ioannes resignavit in Vincentium, qui possessionem cepit, neq; in Salvatore Vincentii resignasse constat, cum igitur Marcellus hanc possessionem ingressus fuerit, instrumentalis dicitur, quæ de stylo dominorum restituibilis non est, & ita conclusum fuit.

Si possessio. *Ex decisione eiusdem 173. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio quando non agitur ad restitutionem distributionum quotidianarum. Cap. XIII.

Nec Reginus spolio agere potest, ut ad possessionem distributionum quotidianarum restitueretur, quoniam primum extremum non probavit, neque possessionem quō ad stallum in choro, quoniam Lipomani cum Regini patientia, illam ingressus est, iuxta formam literarum, quæ omnia dabant, quousque igitur literæ nullæ declaratz non fuerint, Lipomani in possessione stare potuit, & ita in eius favorem sententia lata est.

Nec Reginus. *Ex decisione eiusdem 174. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Pro iuribus competit interdictionum unde vi, vile. Cap. XIV.

Interdictum unde vi directū, non nisi pro rebus immobilibus, & incorporalibus cōpetit, sed cum quis iure percipiendi aliquod spolium se esse dicit, interdictionem unde vi, vile competere visum est, hoc enim pro iure, ut pro viūstructū, seu quasi possessione ipsius conceditur.

Interdictum. *Ex decisione eiusdem 17. Thome Fastoli.*

Commendatarios quando agat spolio contra Episcopum commendantem. Cap. XV.

Episcopus canonicatum ad sex menses, deinde ad beneplacitum commendaverat, quibus elapsis, possessionem ingressus fuerat, sed commendatariū contra illū spolio agere non posse conclusum est, neq; de posteriori cōtra deponentē spolio agere pr, licet cōtra restitui valeat. Cōmenda nihil aliud est, nisi quod depositum.

Can.

Cum commendatarius nouam provisionem infra sex menses obtinuerit, & sic ex titulo Apostolico possidere dicitur, atque possessoris noua causa mutata fuit; ideo ex isto capite, spolio agere posse, visum est.

Epitopus. *Ex decisione eiusdem 206. parte 3. Iacobi Putei.*

Episcopus translati quando agit spolio ad beneficia, quae antea habebat. Cap. XVI.

Quando beneficium per translationem, vel ascensionem vacat, translatus ius illius amittit, item possessionem civilem, ac naturalem, imò etiam detentionem, & propterea Decanatus Episcopi Prebendae, per translationem ad Episcopatum vacasse dicitur, itaque spolio agere non potuit. Nisi probetur, quod translatus per se, vel per alium renouit, incumbendo beneficio, vel fructus percipiendo: cum igitur renouans possessionem incumbit, vel de facto possidet, spolio agere potest.

Quando. *Ex decisione eiusdem 1. De restitutione spoliatorum. Ioannis Mabeani.*

Spolio agi non potest per resignantem ex causa litis coram ordinario. Cap. XVII.

Et si resignatio coram Ordinario facta non teneat, tamen possessio amittitur, quae ex actu nullo transfertur, etiam si beneficium relictum esset, quod quantum conferre non possit, resignationem tamen recipere non est prohibendum, si igitur per cessionem et procuratorem ex causa litis in transactione coram Ordinario factam amittit, resignatio acceptante, atque cessione valida declarata, nullatenus tanquam spoliatus restitutus est. Cum in mandato pensionem retinendi facultas data fuerit, ergo Canonici cedere data censetur, quia utrumque habere non poterat, Ordinarius ex causa litis pensionem imponere potest, ut etiam resolutum fuit, ergo beneficium a spoliato, quatenus opus est, restitutioni, necessarium non erat.

Et si. *Ex decisione eiusdem 519. parte 1. in Nouissimis Lancelotti.*

Actio spolij non competit ei, qui ex suo facto à possessione cecidit. Cap. XVIII.

Cum Beneficium cõflet palatium possedisse, atque factum, siue consensu à possessione cecidisse, atque ad Capizucchos auctores Hieronymi peruenisse, ergo à spolio ex factum, de facto autem, atque consensu Beneficij consistere visum est per confessionem Calixti eiusdem filij, & haec, quae quamvis incerta esset, quò ad modum, quo tradita fuit, tamen quò ad dationem certa erat, atque plura adminicula concurrant, ideo aliàs etiam pro confessione conclusum fuit.

Cum Beneficium. *Ex decisione eiusdem 131. parte 1. in Nouissimis Seraphini.*

Ex venditione, & traditione tutoris sine decreto, an, & quando pupillus agit spolio. Cap. XIX.

Si mater, & legitimaATRIX nulliter, id est sine solemnitate vendidit, atque à possessionem tradidit, actioni spolij locum non esse conclusum est, quoniam contractus non est nullus ex defectu consensu, quo possessio tradita non fuisse, sed ex defectu solemnitatis statuta, & tunc auctoritas interuenit, ideo legitime translata dicitur. Pupillus enim sola tutoris auctoritate, absque decreto iudicis, à possessionem rei immobilitatis tam naturalem, quam civilem in alium transferre dicitur. Adultus solus possessionem transferre potest. Pupillus verò cum tutoris auctoritate, non prohibetur, & ita frequenter ultimo opinio calculo receptum est. Tutor etiam

possessionem transferre posse, visum est, quoniam prohibitum non reperitur, per actum verò fictum, videlicet per aspectum, per consensum, aut alium si similem actum non posse recipitur: Nam colonus non sibi, sed domino possidet, & tamen per traditionem possessionem transfert. Quando statum in fidem instrumenti venditionis auferret, secus esse placuit, quoniam ex eo possessionis translatio non probatur.

Si mater. *Ex decisione eiusdem 93. parte 2. in Nouissimis Cantuarij.*

Spolium in quibus committatur, & quae remedia dentur, & contra quos, & quomodo.

Cap. XX.

Qui redditum, vel censum annuum soluere detrahit, aut seruitia, vel iura debita, puta publicas pensiones praestare recusat, si possidentem spolio agi potest. Item colonus, vel conductor, qui rem denegat restituere, postquam colonus, vel conductor esse desinit, spoliare dicitur. Nec audiendus est spoliator causis allegare volens, cur redditum annuum, vel seruitia exacta soluere, aut praestare non teneatur, quoniam illa disputatio ad petitorium pertinet, & spoliatus ante omnia restituendus est, & exceptio proprietatis siue dominij, etiam si incontinenti offeratur, in iudicio spoliatorio directè non admittitur, proinde locum non habet regula, Doli facit, qui petit, quod restitutus est, sed ante omnia restitutio fieri debet. Imò si spoliator in alia causa spoliatus conueniat, non teneat si spoliatus ante factam restitutionem respondere. Probato spolio, etiam cum fructibus, qui percipi poterunt, restitutio facienda est. Verbum restituere plenissimam significationem habet. Praeterea contra spoliatorem iuratur in litem. Et si plurima recuperandae possessionis remedia prodita sunt, tamen omnium plenissimum, atque tutissimum est, ex Canone reintegranda, & cum omnibus alijs spoliatorijs remedijs concurrat, & generaliter ei competat, qui iniuste à possessione cecidit, & contra omnem possessionem datur, siue bonae, siue male fidei, titulo, vel absque titulo possidentem, etiam contra singularem successorem, non solum clericis, sed etiam laicis; Vbi singularis successor titulo, & bona fide possidet, atque causam non à vitioso, sed à bonae fidei possessore habet, hoc remedium denegari certius est. Licet nullum in iudicium pro rebus mobilibus comparatum fuerit, tamen ex ipso Canone reintegranda agi potest, in quo antiquiorum possessionem probare, satis est, atque aduersarium possidere, ita enim de spolio apparebit.

Qui redditum. *Ex decisione Camera Imperialis 75. Andreae Gaill.*

Actio spolij competit ad statum pristinum, quem quis habebat. Cap. XXI.

Licet pro annua praestatione personali verum possessionem non detur, tamen datur quidam status, ad quem peti potest, ut restitutio fiat, nam ex communicatione in iure, petere potest, ut ante omnia ad pristinum communionem restituiatur, in quo neque possessio, vel quasidatur, sed solum quidam status est. Cum igitur quis statu suo violenter, & iniuste spoliatur, ut ad pristinum statum restituatur, agere potest, & propterea cum arrendatores non soluunt, prout ex ordinatione Cinitatis soluere inceperunt, statum violentiam, atque spolum commississe dicuntur. Et ita resolutum est.

Licet. *Ex decisione Consilij Neapolitani 395. Matthaei de Assiliis.*

Rediens ad beneficium suum, quando spoliaré non dicitur.

Cap. XXII.

Vbi quis ab beneficium primum, reddit, in quo institutus fuerat, nihil de nouo acquirere videtur, sed ius suum conservare, ideo contra ipsum spolio agi non potest, quod est verum si possessio occupata non fuisset, neque extaret, qui tempore regressus contradiceret. Ita hæres propria auctoritate res hereditarias occupare potest, nisi ab alio occupata fuerint.

Vbi quis. *Ex decisione Rota Romana 7. de restitutione spoliarum in Antiquis.*

Nulla causa iusta permittit spolium de facto.

Cap. XXIII.

Etiam si vno ex causa facta esset, tamen beneficiarii possessione percipiendi decimas de facto spoliaré non debent, sed preuia citatione faciendum erat.

Etiā. *Ex decisione eiusdem 1087. par. 3. lib. 3. in Neguissimis Tholomei.*

Iudex aliquando spoliat. Cap. XXIV.

Enunciatio notarii citationem non probat, ut sæpe decumum est, sed actus ipse citationis requiritur, ex quo cum resulset nullitas inter spoliū, item propter excessum, ex quo spoliū resulset etiam aliquando concludum fuit, Denique quia substatio præfenti pecunia facta non fuit, ex his iudicé spoliasse resolutum est.

Enunciatio. *Ex decisione eiusdem 105. parte 4. in Neguissimis Iulii.*

Iudex nulliter procedens non priuat possessione.

Cap. XXV.

Cum iudex ritè, & rectè non procedit, possessionem possessione sua non priuat, ideo cum executio sue sit turbatio, & Paulus se pro spoliatore non habuerit, Domini manutenuendum esse in sua possessione iudicauerunt cum pronuntiatio esset, domum deuolutam esse, atque fratres reintegrandos, & appellatio ratione mixtionis perminueretur, non potuit iudex appellatione pendente, ad illius executionem procedere, ideo non iudicé processum est. Ad effectum, ut ratione mixtionis appellari possit, fuit est, ut causa pronuntiaretur, quæ cum petitorio in implicationem habeat, & ita in Rota resolutum est. Quando prætenditur deuolutio ob lineam finitam, certus visum est, ut propria auctoritate possessionem capere non possit, cum iudex aditus est, ad facti viam recurri non potest.

Cum iudex. *Ex decisione eiusdem 180. parte 4. in Neguissimis Lancellotti.*

Iudex quando dicitur spoliaré. Cap. XXVI.

Tunc iudex spoliaré dicitur, quando notoriè de nullitate, & inuitiua sententia constat, notoriè, idest ex eisdem actis, non autem ex nouiter deductis, cum igitur sententia firmata ex eisdem actis iusta sit, sed ex nouiter deductis detegatur iniusta, spoliū pro Montano intentatum non intrat.

Tunc. *Ex decisione eiusdem 479. parte 4. in Neguissimis Robustij.*

Consuetudo quando excuset a spolio.

Cap. XXVII.

Si postquam beneficium in plena, & libera percipiendi fructus possessione fuisset, ille cui debentur fructus primi anni ex consuetudine, propria auctoritate sine violentia perceperit, spoliasse non dicitur, ita ut si beneficiarius possessorio relictorio agat, ipsa consuetudo est possessorij exclusoria.

Si postquam. *Ex decis. eiusdem 466. Argidij Bellamera.*

Spoliato obstat exceptio refectionis.

Cap. XXVIII.

Vbi spoliato opponitur, quod beneficium, quo spoliatus dicitur, refectionem est, si spoliatus ad probandam spoliationem, ante refectionem, id adinuenit, petat, spoliator non audiat, quoniam exceptio refectionis probandæ non excludit. Refectione est exclusoria possessorij, si vel esset probata, vel incontinenti probetur, alias contra spoliationem exceptio non admittitur.

Vbi. *Ex decisione eiusdem 11. de restitutione spoliarum in Antiquis.*

De eodem. Cap. XXIX.

Vbi igitur in possessorio beneficiarii appareat refectionem non iure agens, restitutio impeditur, refectione nequis possessionem habeat, omnino tollit.

Vbi igitur. *Ex decisione eiusdem 2. eodem titulo in Antiquis.*

Rector non obtinet in spolio, si religiosi probent prescriptionem, & continuationem.

Cap. XXX.

Contra Rectorem ecclesiæ agentem possessorio pro decimis terrarum infra parrochiam cõsistentium, quibus spoliatum à duodecim annis citra se esse dicit, Religiosos opponere posse visum est, qualiter ipsi per centum annos citra, vel ultra, atque per tantum temporis, cuius contrarij memoria non existit, aliquarum decimarum fuerint in possessione percipiendi, aliquarum retinendi, & ab aliquarum præstatione liberi, ac immunes, & ita per se ipsa in libertatis possessione, quoniam materia bona, & admissibilis est ad exclusionem possessorij per Rectorem intentari, Nam licet religiosus commune resistat, quod actum assiluit, & ita, ut adiantur, de legitimo otulo consistere debet, tamen hoc in reo se per legitimam prescriptionem defendente, non procedit, per quod ius percipiendi, per Rectorem tollitur, & per temporis continuationem decennalis possessio auferitur, quoniam duo eandem rem, & in soli dum possidere non possunt, verbum, citra, cõtinuationem denotat, licet continuatiue non addatur, si igitur probent prescriptionem per titulum, atque possessionis continuationem per centum annos citra, & ultra, Rector spoliationem prætereundam non potest, nam qui suâ possessionem continuat, spoliaré non dicitur.

Contra. *Ex decisione eiusdem 11. de restitutione spoliarum in Neguissimis.*

Spoliator dolosus non audiat super petitorio, nec credit bonis.

Cap. XXXI.

Vbi monachus dolo, & fraude, cum inuasionem beneficij spoliavit, super petitorio audiendus non est, donec illius possessor plenè restitutus fuerit, & si bonis cedere veller, non audiat, quoniam spoliatori dolo, qui in legem commisit, iuris beneficium non conceditur. Vbi esset dare calum, quod monachus aliis subiectus ad bonorum cessionem admitti deberet, ipsa cessio cõ superioris auctoritate, siue Abbatis, siue alterius facienda est, cui, vel monasterio bona acquiritur.

Vbi monachus. *Ex decisione eiusdem 23. de restitutione spoliarum in Antiquis.*

Provisus à Papa per resignationem habentis ius de facto, an dicatur spoliasse provisum ab episcopo & ab eo possessionem habentem.

Cap. XXXII.

Quidam præcentor canonici, & præbendam resignauit, sed præcentoriam de facto retinere voluit.

luit (quam de consuetudine non nisi canonicis retinere poterat) iudicari autem ad quem spectabat, illam canonico eiusdem Ecclesie tanquam vacante contulit, atque in possessionem induxit, item per capitulum receptus fuit, primo precentore non vocato, qui possessionem retinere credebatur. Postea prius precentor illa Romæ in Papa manebat, resignauit, quâ in Curia vacante Papa alteri contulit, & lucum per executorē suū in possessionē induxit fuisse, alter, cui ordinarius cōtulit, se spoliātū esse dicit, atque restitui petit. Cum prius precentor ad causam non ueniat, sed ille, cui Papa post resignationē contulit, ideo respectu Apostolici ille, cui Ordinarius contulit per prius possidebat. Quamobrem neque Apostolicus, neque eiusdem executor sine causæ cognitione à possessione amouere debebat, qui saltem naturalem habebat, si prius eiusdem animo retinisset, illa igitur restitutorum interdictum contra quemcumque parit, præter contra primū precentorem, à quo fuit clandestina, si uellet eam retinendo defendere, contra igitur prius non defendat, sed ille qui à Papa ius habet. Itaque prouisus ab ordinario restituendus est.

Quidam. *Ex decisione eiusdem 5. De restitutione spoliatorum in Antiquioribus.*

Spoliator non exipit de non uero valore.

Cap. XXXIIII.

Regulæ Cancellariæ non habent lorum in spolio, & propterea exceptio per spoliatorum opposita, quæ iurum ualorem nō expressit, de quo notoriè in actis constabat, restitutionem non impedire uisum est. Quoniam uerò ualorem de nouo exprimere potest, & prouisionem, testis: nouos, aut similia gratiam suam tueri. Ideo interius non ita notoriè de non iure suo constat, ut excludendus sit.

Regulæ. *Ex decisione eiusdem 610. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Palestræ.*

Exceptio rebellionis excludit restitutionem.

Cap. XXXV.

Mandato Apostolico prohibebatur, Ne quis uim aut molestiam Ciuitati Viterbiensi inferret, sub pœna confiscationis bonorum ipso facta, & cum Franciscus contrauenisset, atque in Bullam Alexandrinam incidisset, idem sub pœna confiscationis, & perditionis possessionis, atque proprietatis prohibentem. Dubitabatur, an contra ipsum agentem spolio, huiusmodi exceptiones opponi possent. Cum autem declaratoria spoliij tempore, facta non esset, delictum non probari uidebatur. Neque assertio spolio standum esse: Sed quia homicidium, licet pendente, per petratum fuerat, & propter Alexandrinam spoliū impedire, etiam hodie declarato fieri poterat, nimirum in ipsa spoliij sententia absolutoria, si pro certo habuimus effect, illud homicidium sub Bulla Alexandrina comprehendere. Cum igitur rebelliones, & confiscationes non aliter quam per Breue, atque Pontificis assertionem verificarentur: ideo possessionis apprehensio nulla exiitit. Nā Papa de facto alieno, non motu proprio loquens, etiam si intentionem suam finit, nullatenus credendum est: Et cum postea tres testes de rebellionē, id est, de inactione Caisri Canapini de visu dederunt, atque de confiscatione totidem de auditu, & fama, & quod aliqui ad sequestranda bona commissarios uiderint, conclusum est, ad verificationem assertuum breuissimum fore executionem possessionis annullare, dum inuasio Caisri rebellionem induceret, ut quia esset de terris cōrentis in Bulla Leonis, & ideo restitutus non fuit.

Mandato. *Ex decisione eiusdem 16. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberdani.*

Exceptio spoliij non uolenti, non repellit adtorem super alia re. Cap. XXXV.

Hoc iudicium in repetitionis dotis nō impositur, nec retardatur per iudicium spoliij prius intentatum, sed iuper utraque procedi posse, uisum est: Nam quādo spoliū uolentium nō est, & unde uideri dictum nō competit, iudicium super alia re non retardat, & exceptio spoliij cum dūtaxat retardat, qui unde uideri dictum tenetur. At si alijs remedijs possessoris deuidus est, aliter dicendum est. Cum autem bonorum materiam materiam possessionem, cum mandato Auditoris Camere, atque presentia, & interuentu Commissarij acceptum, uim intulisse non dicitur, Et licet Auditor sine citatione processerit, tamen cum Helena mater Alexandri die vigesima quinta Augusti obiit, & mandatum die prima Septembris eiusdem anni datum fuerit, & sic inter obitum, & mandatum pauci interuenierint, sequitur, ut Alexander in tam modico temporis intervallo facile scirendū ponit, utrum aliquis in possessione existeret, quo casu citatio generalis non sufficit: Illæ regulæ, quæ actio spoliij priuilegiata existat, cuiusque exceptio actio ē ab agendo repellat, in spolio uolentio procedunt, secus si uolentium non existeret, & super alia re, & contra tertium opponeretur.

Hoc iudicium. *Ex decisione eiusdem 718. parte 1. in Nouissimis Robustij.*

De eodem, & quid si spoliū esset attentatum.

Cap. XXXVI.

Ed si spoliū attentatum fuerit, nunc iudicium super alia re retardat. Attentatum autem esse uidebatur, cum fundus, cuius possessio per Dominā Diamantē capta fuit, de bonis ex fideicommissio Caroli extiterat, per quibus lis pendet, & Carolus lite pendente, possidebat, sed quia Diamantes possessionem in sententia Rotalis executionem accepit, ideo attentatum cessat.

Sed si. *Ex decisione eiusdem 721. parte 1. in Nouissimis Robustij.*

De exceptione præscriptionis annalis contra spoliū.

Cap. XXXVII.

Præscriptionem annalem in interdicto unde vi, locū habere, regulare est, Sed in eo quod ad uolentum peruenit possessorem, perpetuū agitur.

Præscriptionem. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 439. parte 2. Francisci Marci.*

Exceptio irregularitatis, an obstat in spolio.

Cap. XXXVIII.

Exceptio autem irregularitatis propter homicidium, siue membri mutilationem in spolio non obstat, siue de beneficio obstituto, siue de obinstituto agatur, quoniam prouisi per facta in capax nō exiit, nam & homicida iussu tenet, donec priuatur, aut dispiciatur. Cum possessio ad iudicandū agatur, exceptio criminis siue infamia non obstat, cum infamia uerò secus est: At si agatur re integrandæ, criminis exceptio non admittitur, nisi possessionem iusserit, ut in crimine hæresis.

Exceptio. *Ex decisione eiusdem 397. parte 2. Francisci Marci.*

Iudex secularis cognoscit de spolio in beneficialibus.

Cap. XXXIX.

In hoc remedio recuperandæ natus coloratus sufficit, dicitur autem coloratus, quod ab habente potestatem conferendi procedit, cuius ualiditas, non nisi quādo ad formam extrinsecam exigitur, questio igitur de ualiditate non admittitur: Quare Blancum clericum esse

esse, collationemque à Summo Pontifice confirmatam habuisse sufficit, atque in eius executionem, apprehendisse possessionem. Quando exceptio defectus proprietatis notoria est, & altiore indagare non requirit, secus est, sed vnionis exceptio altiore requirit, quoniam est contra iuris communis dispositionem, pluralitas beneficiorum curam animarum habentium omni iure, tam naturali, & civili, quam canonico prohibita est, ergo admittenda non est, præsertim coram iudice laico. Cum de titulo vnionis non apparet, ipsa præscriptio temporis sine memoria iniit, concludenter probanda est, præsertim quando ius commune resistit, & præsumptio est contra præscribentem, atque omnia præscriptionis requisita articuli, & probari debent. Blancus igitur, qui titulum coloratum non habuit, possessione sua priuari non debuit, nisi causa cognita per iudicem competentem, & super petitorio sequatur sententia, & propterea Senatus censuit Blauncum restituendum esse, reservato iure in petitorio agendi coram competenti iudice.

In hoc. *Ex decisione Senatus Pedemontani 116. Ossimani Cacererani.*

De eodem quando spolium est violentum.

Cap. XL.

Posseidētibus spoliis quoddam territorium, eorum mater, quæ nec etiam erat tutrix ecclesiasticæ personæ illud vendidit, qui maiores facti spolium vigore capitulum Regni intenterunt, nam stante contractus nullitate, iniuste possessione spoliatis esse, dicebāt, propositis ad iudicem ecclesiasticam personam comparuit, nec esset locum remedium replicavit, quoniam nulla violentia illata est, quod requiritur, ut illa capitalia locum habeat, & ita iudicatum est, quoniam si violentia non exstitit, id dicere oio possumus.

Pupillis. *Ex decisione Consilij Neapolitani 701. Vincenzij de Franchis.*

Pro sedilibus in ecclesia competit spolium coram laico. Cap. XLII.

Ex gratia laicis permissum est, habere sedilia, & sedilia in eorum ecclesia, multo que magis iuri spoliatus ratione, propter quod honor in sedendo debitus est, & propterea competere remedium statuti siquis per litteras, conclusum est.

Et gratia. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 275. parte 1. Francisci Marci.*

Actio spoliij vigore statuti an detur contra tertium. Cap. XLIII.

Ad obuiandum violentiis, hoc statum siquis per litteras, etiam in beneficialibus locum habet, sed quid si violentus possidere desinit, an contra tertium intentari possit, & frequentiori votorum calculo ita receptum est, quia multis statutis valde exorbitans sit, nā personale, & sine partis vocatione procedit, ideo solum contra violentum, qui electionem fecit, vel contra illi qui mandauit, aut ratum habuit, dandum videbatur.

Ad obuiandum. *Ex decisione eiusdem 273. parte 1. Francisci Marci.*

Exceptio spoliationis à quo opponi potest, ut super sedatur in causa. Cap. XLIII.

Ille res mobiles, quarum spoliatio exceptio contra agentem spolium ad feudum quaternatum opponitur, non processerit ad publico, sicut feudum, sed res priuata existunt, ideo exceptio huiusmodi spoliationis non admittitur, sicut agenti pro rebus ecclesiæ, priuatarum rerum spolium non admittitur, quoniam res ecclesiæ publici iuris sunt, & de publico ad priuatum non fit cō-

penatio. Priuilegium opponendi spolij ad exceptionem restringendum est, quomobrem ad feudum, quod à publico processit, extendi non conuenit. Cum quis à spoliante cōuenitur, spoliatio exceptio iudicij intentati prosequutionem inipedit, sed si spoliatus conueniatur, atque spolij à tertio facti exceptio opponatur, super sedendum non est. Hæc vera vis fuit, si ciuilitur agatur, ceterum si criminaliter, ipsa spoliatio exceptio siue omnium siue maioris partis bonorum, aut ab agente, aut à tertio facta, opponi potest.

Ille. *Ex decisione Consilij Neapolitani 19. Matthæi de Affiliis.*

Cap. XLIV.

Cum spolio agens de dominio discuti potitur, magnum præiudicium sibi fecisse dicitur, verbi si propterea, lata contra ipsum sententia, reclamasset, an petitorium suspendere possit, valde dubitabatur, sed tandem discussione facta, vniuersim concludum est, posse, ita ut super solo possessorio iudicandum sit.

Cum spolio. *Ex decisione eiusdem 218. Antonij Cyprij.*

Spolio pro feudo quando possit annui non detur contra feudum. Cap. XLV.

Mortuo feudatario, si agnatus superest, qui apertio iure non venit ad feudum, per capitulum Regni disponitur, ut fisco intra annum per modum sequestri possessionem habeat, dubitabatur igitur, utrum foris Baronis defuncti, quæ ab eius parte matrimonio collocata fuerat, à fisco possessione priuata, post annum possessorio recuperanda agere possit, & pro negatiua conclusum fuit.

Mortuo. *Ex decisione eiusdem 196. Matthæi de Affiliis.*

Spolium ei competit, qui ratificauit, post quam alter, possessionem eiusdem nomine capiens, deiectus fuerat. Cap. XLVI.

Si possessionem tradens, & gestor in animo habuerunt, quod Titio dominium, & possessio quereretur, tunc ratihabito retrahitur, atque ex tunc dominium, & possessio quaerita dicitur, quomobrem si possessionem castri capiens, antequam ego scierim spoliatur, & ego postea capituram nomine meo factam ratificem, interdictum recuperanda mihi competit. Hoc casu, etiam siue animo vis inferret, quia licet explicitè vim facere nolit, tamen implicitè illam inferret possessionem turbando contra possessoris voluntatem, quomobrem eo ipso quod contradicit, vim facere dicitur. Cui mandatum speciale ad capiendum possessionem interuenit, etiam ignoranti acquiritur, atque ipse mandans spoliatus intelligitur.

Si spoliatus. *Ex decisione eiusdem 300. Matthæi de Affiliis.*

Possessio quando deicatur quæ sit, ut spolio agi possit. Cap. XLVII.

Idem conclusum est, cum Barnimutius nomine Regio terre possessionem caperet, & obediens ab omnibus dictæ terre reciperet ad effectum, ut Bernardino de dicta terra nouiter à Rege inuestum, possessio acquireretur, tanto magis, quia mandataris hoc multis hominibus declarauit. In acquirenda enim possessione accipientis animus, plus quam tradentis operatur. Sed quid si voluntas, & paterioria hominum dictæ terre non concurreret? vsque iuridictio qua sita non videtur, quoniam obediencia subdimum, non aërem præceptum quem Prælatum facit: sed in facto constat procuratorem multis declarasse, & ita vniuersim contentam

tentam remansisse. Quamobrem possessionem Bernardino quasitam esse placuit.

Idem. *Ex decisione eiusdem 307. Matthai de Afflictis.*
Exceptio dominij vigore votorum non obstat agenti spolio. Cap. XLVIII.

Exceptio dominij agentis interdictio recuperandæ possessionis nullatenus obstat, quando per sententiam in petitorio litam de conuenti dominio apparet, sed quid si Rex super petitorio Consiliorum vota audire voluerit, conclusum est illa sententiarum effectum operari non posse: Nam si iudicare habens secundum aliorum vota, non adhuc pronunciauerit, sententia iudicatum non est: Præsertim quia non apparet in iudicio petitorio data esse, ideo potius præsumendum est in iudicio currenti habita. Cumque inter fiscum, & Antonellum præstita fuissent, contra Francicum longè post vota spoliatum, obstat non possunt, Nec erant authentica, quia desumpta ex scripturis eius, qui à publico, ad illas custodiendas, deputatus non fuerat. Quamobrem dominij exceptio vigore votorum alicuius momenti non existit.

Exceptio. *Ex decisione eiusdem 303. Matthai de Afflictis.*

De negotio principali non agitur, nisi purgato spolio in totum. Cap. XLIX.

In negotio principali spoliatus spoliatori respondere non tenetur. Nisi plenaria restitutio quò ad possessionem, fructus, & expensas, atque omnia accessoria facta fuerit, ita vt ne compensationem iuxta quidem opponere possit. Quamobrem conuenti quò ad fructus percipere in totum spoliū purgare debent, & deinde pensiones suas petere.

In negotio. *Ex decisione Regi a Romana 171. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Exceptio spoliij, quando obest spoliato.

Cap. L.

Quando secundum spoliū in immediate, & incontinenti post primum factum fuit, tunc agenti ex secundo spolio, obstat primi exceptio, quoniam primò spoliatus impune fecit, nec ceditur spoliatio, sed violentæ deiectioni. Incontinenti autem facta dicitur, habito respectu ad rem, & ad personas, & cum commodè iudicis arbitrio fieri potuit, & ita arbitrabitur, si in continens ad possessionem recuperandam præparamenta fecerit. Articuli igitur fieri debent, non ad spoliandum, sed ad possessionem incontinenti recuperandam factum esse: Cum autem spoliatus iudicem adit, & de spolio conquestus est, tunc lite pendente, possessionem spoliatam recuperare non potest, etiam si probare posset, quod incontinenti fecerit, via enim, quam elegit, sibi patere debet, aliter iudicialis autoritas contemneretur.

Quando. *Ex decisione Regni Lusitania 188. Aluari Valaschi.*

In spolio etiam attentato, quando datur reconuentio.

Cap. LI.

Licet agenti spolio, exceptio alterius spoliij obijci possit, & talis reconuentio admittatur, tamè quando quis attentatum via egerit, pro spolio sibi lite pendente facto, tunc exceptio alterius spoliij non repellitur, etiam si de alia re, quoniam lite pendente factum, iudicis officio restituatur, quod cum neque obligationem, neque actionem præsupponat, exceptio alterius non conuenit. Nec reconuentio, quia citi denegamus exceptionem, multò minus actione reconuentiois negari oportet. Attentatum remedium odiosius est, & magis privilegium quam possessionem recuperandæ. Agenti

spolio per viam attentati de altero spolio opponi potest periculum in alio iudicio. Lite pendente attentato, quoniam æquitas id suadet, & eadem litis pendentiæ ratio viget.

Licet. *Ex decisione eiusdem 188. Aluari Valaschi.*

Cap. LII.

Agens possessorio ad decimas, si non potest, nisi de perceptione agnoscit, ad aliarum rerum perceptionem restituendus non est.

Agens. *Ex decisione Regi a Romana 12. par. 1. Pauli Amilij Veralli.*

Titulus in spolio, in quibus requiritur.

Cap. LIII.

Ad spoliū decimarum agēs, titulum coloratum habere debet, prout in beneficialibus, sufficit autem, quòd de literis suis expeditis doceat, vel ex causâ resignationis, aut alio modo, & probet, quòd Ecclesiæ suæ decimas percipere consueuerat, & nunc spoliatus sit. Vbi quis beneficiarius est in Ecclesiâ, quæ percipit decimas, de illius fructibus viuere debet. Etiam consuetudo septuaginta annorum sufficit, præsertim quando beneficiatus Rectorem excludere non intendit, & ita de titulo colorato constare resolutum.

Ad spoliū. *Ex decisione eiusdem 306. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

De eodem. Cap. LIV.

Si agens possessorio ad restitutionem pensionis subtrahe non possidet, titulum probare oportet, quoniam soluentis interest, vt habeatur. Idem si possidet de recenti, quia ex hac possessione bona fides non præsumitur, neque iustus titulus. Idem si longo tempore, in casu quo alia præsumptio contra ipsum fiat, alioqui possessionem, & communem reputationem probare sufficeret: In his casibus vbi de titulo probare oportet, non ita arcta probatio requiritur, sicut si principaliter ageretur.

Si agens. *Ex eiusdem 1. De restitutione spoliatorum in Notis.*

Cap. LV.

Beneficium triplex habens, coloratum titulum, ad restitutionem obtinendam, habere non dicitur, & ita resolutum est.

Beneficium. *Ex decisione eiusdem 1. De restitutione spoliatorum. Achillis de Grassi.*

Noua prouisio post spoliū est titulus coloratus.

Cap. LVI.

Noua prouisio, etiam post spoliū superueniens, tanquam titulus coloratus habitus est, quoniam non iteo tempore restitutionis possessionis daretur vitiosus ingressus, licet dubitaretur, quia tempore, quo ille iam obtinuit, possessor non erat, ergo possessionis causam mutare non potest.

Noua. *Ex decisione eiusdem 2. De restitutione spoliatorum. Achillis de Grassi.*

Titulus coloratus dicitur, per expectationem reuocatum. Cap. LVII.

Per expectationem reuocatum titulus coloratus iudicatus est, etiam si multe reuocationes fuissent, Quod etiam in priuilegio reuocato conclusum est, in quo potestas conferendi beneficia apud Sedem vacantiam magno magistro conferebatur, licet quidam dubitarent, quia defectus in conferente videbatur, Idem defectus est in expectatione reuocata, quoniam executor potestatem non habet.

habet, & semper ratio presumptionis reuocationis militat, & ideo, in alia causa conclusum fuit, quod titulus labitur vigore privilegiorū conclusarum, erat coloratus, etiam reuocatione non obstante.

Per exceptionem. *Ex decisione eiusdem 4. de restitutione spoliatorum Achillis de Grassi.*

Restitutio in iurisdictionibus absque titulo an, & quando datur. Cap. LVIII.

In iurisdictionibus restitutionē absque titulo Domini denegantur, quoniam contra ordinariū agebatur, & ab eo precario possidere præsumebatur, ubi contra alterum ageretur, secus est, tunc enim absque coloratione tituli restitueretur, atque ita pluries decium, & indicium est.

An iurisdictionibus. *Ex decisione eiusdem 5. de restitutione spoliatorum Achillis de Grassi.*

Titulus in quibus interdictis probandus est. Cap. LIX.

In beneficiis possessione recuperanda agens, siā possessionem colorateneretur, quia in talibus neque titulum, neque possessionem a seipso habere potest, interdicta, in quibus possessio non nisi a Principe haberi potest, proprietatis causam habere dicuntur, ideo nihil mirum, si de sola possessione docere non sufficiat. At si ageretur ad restitutionem beneficii per modum attentati, & sic spoliū lite pendente facti, secus est, quoniam ibi superioris contemptus, & integritas status causæ magis quam ius agentis consideratur.

In beneficiis. *Ex decisionibus eiusdem 17. & 49. Agidij Bellamere.*

Titulus promissionis a Vicario probatus per eundem Vicarium est coloratus pro restitutione. Cap. LX.

At si spoliatus a Vicario Episcopo, in remotis nunc agens, se prouisum esse dicat, illudque confiteri potestatem habuisse, quod per eundem Vicariū, in testem productum, probet, ad colorationem sufficit, quoniam aliud est totaliter a se ipso infectum allegare, aliud bonum, & minus plenè probare, hic enim probatum duntaxat requiritur, ad intentionem agentis coloratam reddendam.

At si. *Ex decisione eiusdem 50. Agidij Bellamere.*

Cap. LXI.

Titulum infectum allegans, peius facit, quàm si nihil pro titulo allegaret.

Titulum. *Ex decis. eiusdem 287. Agidij Bellamere.*

Cap. LXII.

Quò ad effectum absolutionis, possessor neque de titulo doceas, neque colorans, obtinere debet. Materia contraria videlicet continuæ possessionis, visque ad tempus, quo spoliatus attentata dicitur inclusit, contra petentem attendenda est.

Quò ad. *Ex decisione eiusdem 288. Agidij Bellamere.*

Attentata non reuocantur cum titulo infecto.

Cap. LXIII.

Si attentata reuocari petens, petitiorum ex infecto titulo colorari erit, non auditur, quoniam peius est, quàm si titulum non allegaret, quando iniunctum allegat, vehemens præsumptio est, consilare non posse.

Si attentata. *Ex decisione eiusdem 393. Agidij Bellamere.*

Titulus coloratus est, sententia adjudicatoria in palatio lata. Cap. LXIV.

Ad colorandum titulum si spoliatus prouiderit prouisionē prætextu sub executoris siue grariam, & processum, ac sententiā diffinitiuā adjudicatoriam pro eo contra alium in palatio latā, atque executoriam super eo emanatam, sufficienter titulum colorare videtur, quoniam sententiā adjudicatoriam in palatio contra quemcūque nemo obtinet, nisi de iure suo doceat. Palatium ex confessione aduerſarij ad iudicare non consuevit.

Ad colorandum. *Ex decisione eiusdem 578. Agidij Bellamere.*

Cap. LXV.

Propter titulum infectum, ad pensionem restituendus non est, si sententiā in possessorem contra se latam habuit, & infra tempus, legitimè impeditus nō appellauit, non ideo restituendus est, de iure, neque de interesse suo, facit per infectum titulum constare videtur.

Propter titulum. *Ex decisione eiusdem 639. Agidij Bellamere.*

Infinitio ab eo facta, qui est in quasi possessione accumulatiue, est titulus coloratus.

Cap. LXVI.

Cum verè consistat de iure patronatus, atque Marcus a patronis præsentatus, & ab Archiepiscopo institutus fuerit, qui alias instituire consueuerat, & per ea Ecclesiæ possessionem ingressus esset, non potuit a promissis ab ordinario expelli, ideo restitutioni locum factum esse, conclusum fuit, nam de colore possessionis sufficienter apparere dictū est, quam titulus præcessit, ab eo datus, qui in quasi possessione institutus existerat, de quo summarè, & præsumptiue constare, satis est, nam alias institutionis effectum habuisse, constat. Quamuis de quasi possessione etiam ordinarij in infinitum appareat, præterit in vltimis temporibus, atque vltima possessio attendenda sit, tamen quia duæ possessiones comparabiles sunt, vtramque attendendam esse placuit, nā ordinarij ex iuris dispositione in quasi possessione esse ponit, Archiepiscopus autem accumulatiue ad ordinarium. Ita pro reintegratione conclusum est.

Cum verè. *Ex decisione Rota Bononiensis 23. Petri Benintendi.*

Ecclesiæ restituitur ad feudā si doct de quasi inuestitura. Cap. LXVII.

Ecclesiæ est feudū incapax, nisi per inuestituram, aut Regiā donationem, ad quem solum feudā quaternata concedere pertinet, & quia illa nūquam moritur, ideo ad manus mortuas peruenire dicitur, itē quia militare seruitium præstare non potest, imò feudū onera non sustinet, quæ prius feudatarius sustinebat, quam obrem, nisi de titulo doceat, restituendus non videtur, si cum laico, qui spiritualia possidere non potest, non aliter sit restitutus, nisi de Papæ privilegio doceat, sed quia præsumptum inuestitura sufficit, quæ ex tribus causis, nimirum triginta annorum possessione, itē semitij præstatione, atque inuestitura allegatione a Rege factæ, quæ cum ecclesiæ ostendisset, ideo ad restitutionem sufficere visum est. Quando possessio fuisset antiquissima, vltra centum annos, titulum allegare non oportuisset, etiam si ius commune resistere.

Ecclesiæ. *Ex decisione Consilij Neapolitani 324. Matthæi de Assisio.*

N Spo.

Spolium rei allodialis seu do redditivae non est feudalis. Cap. LXXVIII.

DE spolio rei feudalis agi non videbatur, cum de aqueductu ad censum conceffo iam sunt anni sexaginta, & sic de redditu feudo ageretur, ideo census ipse, non autem aqueductus allodialis est, ergo sententia lata per alios iudices, quam in feudis deputatos valida iudicata est.

De spolio. *Ex decisione Regni Sicilia 83. Garzia Mastrilli.*

Spolium committitur super denegatione census. Cap. LXXIX.

IN redditibus annuis spolatio contingit, si domino singulis annis solutio denegatur, cum autem possessio agitur, ad censum subiecti praestationem, causam allegare non est necesse, sed dicere iussit, se in possessione, vel quasi fuisse, eo ipso quod requisitus non soluit, requirentem spolare videtur, sicut si subditi domino obedire reculant, quasi possessione iurisdictionis spoliantur.

In redditibus. *Ex decisione Rota Spirensis 135. parte 3. Gasparis Guglielmi.*

Spolium non datur contra directum dominum finito tempore emphyteusis, neque contra secundo inuicem. Cap. LXXX.

IN remedio reintegrandae tēps praesumitur, quo spolium factum, & probari non oportet, sed possessio alleganda est de tempore, quo spolium contingit, & postea illam probare, atque antiquiorem ostendere, quod cum Antonius minime deduxerit cognoscere non potuit, an durante adhuc conductione praedicta, vel ea finita spoliatum fuerit, ideo in iudicio instruendo defecisse constat. Cum finito locationis tempore, ad directum dominum emphyteusis reuertatur, potuerunt igitur canonici ipsi Petro cōcedere, nec auctoritas iudicis, aut partis citatio secundum veniorem sententiam, necessaria vis est. Cum finito tempore directus dominus alteri locare vult, nulla partis citatio requiritur, quia nullum ius apud emphyteutam remansit, cum neque naturali ter, neque ciuilitate amplius possidere dicatur, nam causa extincta, ius etiam extinctum est, & de priuatione ad habitum regressus non datur, ad extinctam possessionem, nulla restitutio danda est. Cum ius canonicorum in dubium non reuocaretur, & Antonius emphyteuta, cuius ius extinctum erat, a ciuitate aberat, cur ipsi Petro de nouo concedenda non fuit, ubi ius directi domini in dubium non reuocatur, nec rixae, aut scandali timor subest, propria auctoritate rem emphyteoticā, quae ex aliqua causa ad ipsum rediit, apprehendere non prohibetur, imò etiam emphyteutam expellere. Et stante longa Antonij absentia, non decebat canonicos re propria dum cum maximo detrimento carere. Quare spoliatas ab eo, qui propria auctoritate possessionem ingredi, eamque retinere potest, restituendus non est. Quando proceditur sola facti veritate inspecta domini exceptio admittenda est.

In remedio. *Ex decisione Rota Persina 17. Iosephi Londonici.*

Spoliatas a fisco est a creditoribus liberatus. Cap. LXXI.

EXceptio spoliationis omnium bonorum, per fiscum facta, impedit creditores, ne ad vicerio procedere possint, nam si propter bellum quis omnibus bonis spo-

liatus est, aequum, ac iustum est, vt ex tenus cōueniatur, quatenus facere potest, etiam si spolium post ioranentum subsequutum esset, nam & impotentia a perituro excusat, omnes actiones actiue, & passiue in fisco translatę sunt, ideo spoliatas a creditoribus suis liberatus est. Exceptio. *Ex decisione Conflig. Neapolitani 85. Thome Grammatici.*

Spoliatas iurisdictione a Principe debet docere de titulo. Cap. LXXXII.

Nemo iurisdictionem in altero territorio exercere potest, in quo cum Princeps fundatam intentionem habeat, illum spolians, interdito recuperandae ob tenetur, nisi de titulo, & petitorio iustificaret, cum ius commune resistat. Iurisdictione allodialis non praesumitur, cum sit de publico introducta.

Nemo. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 80. par. 1. Francisci Marti.*

Articuli ad probandum in causis spolij, an, & quando admittendi sint. Cap. LXXXIII.

Nulla dilatio danda est, vt quis in spolio se foueat, si propria auctoritate spoliat, & deinde aliquid contra spoliatum opponat, aut execrabilitatem, aut simoniam, vel similes obiectus, tunc enim articuli admittendi non sunt, sed cum ad exercitium criminis non arguit, & possessionem ceperit vigore breuis cū clausula absque vitio spolij, tunc articulos admittendos esse, visum fuit, aliter ouquam possessio nomine camerę, absque vitio spolij, capi posset, nisi articuli admittrentur, vt interim beneficium fuisse reseruati, probari possit, cum semper aliquis in illius possessione reperitur, quae Camerę nomine capienda est. Cum testes in Curia examinandi sint, ideo articuli admitti solent, vbi itam probatio peracta est, praesertim ad excusandum spolium. Sed quid si non cōstet possessionem nomine Camerę ingressum fuisse? Responsum est, satis esse, qd vigore breuis a possessione cecidit fuerit, & cum de breui cōstet, & in possessione reperitur, ex illo praecedenti titulo possidere praesumitur.

Nulla. *Ex decisione Rota Romana 356. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Paleoti.*

Probationes super petitorio, non admittuntur in spolio. Cap. LXXXIV.

Quando agitur possessio, petitorium rejicitur, & probationes super proprietate non admittuntur, sed hoc intellectum est, ad finem, vt super petitorio pronuncietur, sed ad possessioem corroborandam recipi poterunt, in spolio autem nullatenus admittuntur, quoniam violenta possessio iustificari non potest, neque confirmari, neque peti de nouo dari, ideo vt spoliatis ante omnia restituatur, ipse spoliatum nullo modo audiendus est. Vbi haec regula locum habet, neque tenita confirmari, neque de nouo dari potest, nam si possessio spolij vitium habet, spoliatum non auditur.

Quando. *Ex decisione Rota Bononiensis 53. Petri Benini.*

Conuenitur spolio, alterum, in iudicio nominare non potest. Cap. LXXXV.

Si in libello narretur, Titum spoliasse, vel spoliom fieri mandasse, aut spoliationem ratam habuisse, & qd alterius nomine non possidet, sed suo, tunc domini nominatio in iudicio locum non hēt, quia ipse de delicto, & facto proprio conuenitur, iō iudici declinare non potest.

Atsi

At si ageretur cōditione ex canone, vel ex constitutione regni circa violentiam, aut remediū reuulgenda, in quibus de facto conueni non agitur, tunc nominatio in iudicio locum habet, & ita conclusum fuit.

Si in libello. *Ex decisione Consilij Neapolitani 217. Matthæi de Affiliis.*

Spolium per procuratorem factum an noceat.

Cap. LXXXVI.

Per procuratorem generale spolium commissum non nocet, si statim quod scietiam habui, possessionem ab eo capram, habere nolui, neque ratam, aut gratam habere, atque illi quantum potui, renunciaui, imò spoliatum procuratorem constitui ad possessionem continuandam, atque spoliatum accepit, utique spolij a dño cessat.

Per procuratorem. *Ex decisione Rote Romanæ 179. parte 3. Pauli & Emilij Veralli.*

De eodem, & quid si procurator est irrevocabilis.

Cap. LXXXVII.

Si per procuratorem irrevocabile violentum spolium factum esset, ante omnia purgandum est, antequam Cardinalis super vñone, & regressu audiat, & si Cardinalis non spoliatum, ramen irrevocabile illi fecit, & ad purgationem contra eum non agitur.

Si per procuratorem. *Ex decisione eiusdem 176. parte 3. Pauli & Emilij Veralli.*

Tempus in quo iudicio possessio ex primocodum est. Cap. LXXXVIII.

Quando interdictio vnde vi agitur, spolij tempus declarandum est, quoniam falsum facti infamiam inducit. Quando remedium in famulum intentatur, etiam ciuilliter agitur, loci, & temporis expressio requiritur, sicut quando criminaliter agitur. Siue libellus, siue exceptio infamiam contineat, tempus declarari opus est, sed in alio restitutorio remedio agitur, quia huiusmodi ad recuperandam possessionem introducta sunt, & de nulla infamia agitur, secus est vi tempus exprimentum esset, & causa summarie agitur, de necessitate non existit.

Quando. *Ex decisione Consilij Neapolitani a 50. Matthæi de Affiliis.*

De eodem. Et quomodo probetur spolium.

Cap. LXXXIX.

Si iudicis officium imploratur, spolij tempus declarari non oportet; Ex confessione probatur spolij præsertim si explicita sit; Si spolians factus fuerit, & se velle solvere protestatus, cui de iure soluendum est, ratificato indubitanter inducitur, quæ in spolio satis est. Dominum item sustinere sufficit, neque requiritur, quod habita non sit possessioni cedat, maxime si tractum sit cessum habet. Item probatur, vbiunque spolians rei recuperationem ratam habet, saltem per aliquod tempus in possessione permanendo. Si spolians spolio cessit, nisi totaliter purgato, in principali negotio pro eedi non potest.

Si iudicis. *Ex decisione Regni Neapolitani 219. Francisci Pini.*

Spoliatum præbenda quid probare debeat.

Cap. LXXX.

In spolio duo tantum probanda sunt, videlicet, se spoliatum, & rem ipsam possedisse, ceterum fundum ad præbendam spectare, non debere probari visum est, quia petitorium conuenit probare dominium. Item tamen habens est præsumptio pro possidete præbendæ, eiusque

possessionem superioris auctoritate apprehendentem, quod aut probatio in contrarium non admitteatur, aut in negantem transmittitur. Agens hoc interdictio nimis huiusmodi probatione grauaretur.

In spolio. *Ex decisione Rote Romanæ 13. de restitutione spoliatorum in nonis.*

Conuenit spolio beneficium quid probare possit. Cap. LXXXI.

Si reus alterum, spoliationis præsentis tempore possedisse, probare velle, audietur, ergo duo in solidum possidere non possunt: Præterea saltem titulo colorato opus est, & cum in violentis beneficiis se intulerit, titulus infectus est, & nullatenus audiendus.

Si reus. *Ex decisione eiusdem 21. de restitutione spoliatorum in Nonis.*

Cap. LXXXII.

Spoliatum ab eo possessionem habuisse, probare debet, qui instituendi auctoritatem habebat.

Spoliatum. *Ex decisione eiusdem 5. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliatum sufficit probare possessionem per traditionem clauium. Cap. LXXXIII.

Si quis expectans, beneficium vacans acceptauerit, & per suum executorem in possessionem misus fuerit, aut per clauem, vel alio modo, & postea spoliatur, integre restitutus est, si verò alter possidebat, secus est, in possessione aliquarum rerum, ad illas restituendus est.

Si quis. *Ex decisione eiusdem 21. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliatum pensionibus præteritis, quid probare debeat. Cap. LXXXIV.

Sicut in spoliatione corporum dolus requiritur, ita in spoliatione incorporalium, ergo ille, qui ad certas pensiones teneretur, & propter aliquas causas in præteritis non soluit, sed in futurum solvere paratus est, si cogere dicitur, sed agere de iure suo docere oportet, antequam pensio præterita adiudicetur, quoniam hoc possessorium à petitorio separari non potest, cum in talibus incorporalibus possessio de iure haberi non possit, atque adeo illa coniuncta sint, ut de ambobus cognoscere opus sit.

Sicut. *Ex decisione eiusdem 3. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Cap. LXXXV.

Si de spoliatione per interdictum vnde vi, principaliter agitur, instrumentum illam non probat, cum in eo non caueatur, quod spoliatio illius nomine facta erat, contra quem libellus datus fuerat, hoc enim secundum formam narratorum in libello, probatum non erat, at si vigore canonis reintegranda, instrumentum sufficere dicebatur.

Si de spoliatione. *Ex decisione eiusdem dubio 3. Thome Falsoli.*

Spoliatum non obtinet, nisi probata deiectione.

Cap. LXXXVI.

Quidam appellans à spoliatione ad Curiam, Audire datus, libellum tam in petitorio, quam in possessorio porrexit, sed quia possessionem tamen à deiectione probauerat, ideo infra pro restitutione possessionis ferri non potuit. Petitorium in spoliatum oditi permuti

N a suspens.

supponitur, ut eadem in possessio succurrant, sed si spoliatio non appareat, cessat Constitutio in interdicto, & cessante causa, ce-
lat effectus, ideo pro restitutione pronunciari non potuit.

Quidam. *Ex decisione eiusdem libro 63. Thoma Vasoli.*

Spolium non probatur per assertionem Notarii.
Cap. LXXXVII.

Per instrumentum spoliatio non probatur, visum est, in quo Notarius se presentem fuisse narrabat, quod ille, qui spoliatus dicebatur, à Regia Curia tractus à spoliato auserti obtinuit, & Notarius enim rogari non debet, nisi de his, quæ ipse facit, vel pars, quæ rogatur, aut ambe partes. De his autem, quæ tertius agitur, fidem facere non potest, ideo per instrumenta delictum non probatur, Nec est credendum Notario, quando delictum committitur, quia nec est de concementibus officium suum, neque de his, pro quibus à partibus rogatus fuit.

Per instrumentum. *Ex decisione eiusdem 4. De fide instrumentorum. Archibis de Grassis.*

Spolij extrema, quomodo probentur.
Cap. LXXXVIII.

Extrima spoliij ita probati visum est, nimirum primum per instrumentum capte possessionis. Secundum extremum verò per huius sustentationem, quæ sola non sufficeret, sed aperte constat ex confessione Viuieritatis, quæ si velit contrarium probare, audienda est.

Extrema. *Ex decisione eiusdem 4. De restitutione spoliatorum. Casaris de Grassis.*

Spolium non probatur per confessionem dubiam.
Cap. LXXXIX.

Pro constanti firmatum est, spoliū per confessionem obcuram factam in commissione spoliatoris asserti non probari, & in dubio confessio saluanda est, ut minus laedat.

Pro constanti. *Ex decisione eiusdem 2. De restitutione spoliatorum. Ioannis Mobedani.*

Cap. XC.

Sed quò ad remedium reintegrandi, possessione preteritam probata sufficit, & hodie alteri possidere. Sed quo. *Ex decisione eiusdem 270. par. 3. Iacobi Putei.*

Extremum spoliij probatur presumptione.

Cap. XCI.

Ad probandum vnum extremum presumptiuam probationem ex titulo vniuersi sufficere, visum est: Nam ex confessione Episcopi solis constabat, quod Episcopus Abbanen. per tempus possederat, & cum ex actis de titulo vniuersi constaret, presumptio erat, quod ex illo titulo possederat, etiam si maius, atque inanis extingueret. Vbi autem plena, & aperta probatio requiritur, secus est. Sed cum Rota velit, quod primum extremum plene probetur, ideo presumptiuam sufficere non videbatur, sed hæc procedere visum est, ubi ex constitutione, vel iuramento plena requiritur. Ceterum cum hic dubitaretur, an plene, vel semiplene probatum esset, resolutum fuit, quod plene.

Ad probandum. *Ex decisione eiusdem 73. parte 3. Iacobi Putei.*

Cap. XCII.

In antiquissimis, puta in materia excedente centum annos, primum extremum per testes de auditu probatum visum est, qui iuncta summa probatur.

In antiquissimis. *Ex decisione eiusdem 75. par. 1. Iacobi Putei.*

Spolians de ceteris contra verisimilitudinem iuris, probatur presumptiuè. Cap. CXIII.

Monasterium contra Rectorem parochialis ecclesie, se in eius parochia tenuisse, & possedisse decem allegans, & ab ipso spoliatum fuisse, atque in articulo possessionis restitutionis possessione deductus, de cuius initio hominum memoria non existit, si testes prodixerint, qui ita se à suis patribus, aus, & alijs maioribus auduisse dicant, licet se contrarium non adduxerint nequaquam de xerint, utpote non interrogati, possessione probata, atque sufficienter tituli colorant, & satisfaciunt. In hoc enim possessio iudicis officio restitutorio, minor probatio sufficit, quam si ad tituli declarationem in petitorio iudicio principaliter ageretur, aliter enim color veritatis probandus est, aliter ipsa veritas. Cum Canon solus requiratur, qui calumnie verisimilitudine tollatur, quam iuris cetera probatio inducit. Hanc verisimilitudinem ex sola presumptione insurgentem alia probatione contrariè inducere, visum est, quæ ex dictorum testium depositionibus insurgit.

Monasterium. *Ex decisione eiusdem 455. Aegidij Belpamere.*

Spolium non violentum ex quibus presumptionibus probatur. Cap. XCIV.

Cum spolio violento non ageretur, primum extremum ex violentis presumptionibus probari cõstitutum est, videlicet ex confusio, & solutione octoginta ducatorum, ite ex antiquitate octoginta duorum annorum, atque effectum subsequenti, quia de alio vniuersitatis titulo non constat. Nec placebat, quod dicitur personas easdem non esse, quia eadem sunt, cum preceptorum, & vniuersitatis semper est eadem, & quæ illi essent preceptorum, Antiani, & Cancellarius satis constare dicebatur ex assertione tam antiqua cum effectu subsequenti. Licet vniuersitatis totum territorium descriptum non possideret, tamen quod partem possideret, satis est, cum de alio titulo non apparet. Ex confusio probatur primum extremum favore ecclesie, resolutum est.

Com spolio. *Ex decisione eiusdem 88. parte 1. in Nouissimis Robustij.*

Primum extremum ex inactione, & alijs, an probetur. Cap. XCV.

Ex ipso inuentio iudicis autoritate confecto primum extremum ecclesie sufficienter probatum est, placuit interveniente Notario, & testibus, inter quos Sigismundus emanantur, qui domum contiguam habebat, & ex veritate aliorum bonorum iudici descriptorum, ipsius fides corroboratur. Ex temporis antiquitate, citatio quorum interest, presumitur, concurrebat locutionis instrumentum, facta Gabino, confirmatione, & autoritate Apostolica cum causæ cognitione, necnò dicto Lucretia, & aliorum testium mortuorum, ex quibus primum extremum sufficienter probari resolutum est, quod secundum subsistent materia primum probari sufficit. Non tamen ex hoc dixerunt Rectorem ad possessionem domus restituendum esse, nisi probetur illam Nicolai sanctam esse, cum facto suo à possessione ceciderit.

Ex ipso. *Ex decisione eiusdem 394. parte 1. in Nouissimis Blanchetti.*

Extrema quando sunt probata ad effectum restitutionis. Cap. XCVI.

Cum Lucretia, viro ad inopiam vergente, pro dote restitutionem egisset, qui bona hæc uxori in solutum dare se obligauit, atque illam usque ad substatu-

nis tempus possedisse, testes duo deponant, primum extremum non concludente probati dicebantur, qui etiam de continua habitatione deponebant, & quod prædium colere faciebat, vinea vindemiabat, alioque fructus percipiebat, quos actus per testes probatos, decretum iudicis ad favorem Lucretiæ pro dotis restitutione, certiores reddebatur. Instrumeta subhastationis, ac deliberationis, item litis sustentatio, secundum extremum probant.

Cum Lucretia. *Ex decisione eiusdem 254. parte 4. in Nouissimis Penia.*

Primum extremum ex quibus probatum non dicitur. Cap. XCVII.

Per plenas, atque concludentes probationes primum extremum probati opus est, ex deductis autem nihil concludente per Rectorem adductum est, quod ecclesiæ suæ possessionem probauerit, quod enim Antonius in impetratione valore ducatorum triginta expresserit, parrochialem hæc bona possidere non concludit, quia aliunde habere potuit, item expressio falsæ esse, nec deest Antonio simulandi causâ, qui per sententiam Rotalè in Canonici succubuerat, ad cuius executionem effugiendam parrochialem impetrare cogitavit, & bona, tanquam ad illam spectantia, retinere, & hinc confessiones illas emanasse placuit, & coram præside Romandiolæ, & in alijs locationibus instrumentis, tum maxime coram aduocato principali, ex professio falsam perquirent, quæ eo magis ceteris præualere debet, quia posterior est, & adminicula cõducunt ex adeptione non canonicam locationibus Lucretiæ prædecessoris, ipse suæque Antonij resignationis. Nec adeptionis possessionis parrochialis, atque arborum incisio, glebarumque apprehensio, necessarii arguit, bona de quibus agitur apprehensa fuisse, quoniam in horto ecclesiæ conuoguo hæc fieri potuerunt, quem nunc ecclesiæ ratione dicatur. Item illa apprehensio eodem morbo laborat, videlicet ad effugiendam, sententiæ executionem, attento etiam quod Antonius canonicum obtinuerat, cuiusque bona possidebat. Et licet testis de visu, cum duobus de fama concurrerent, qui ad probandum primum extremum sufficiens, tamen in hac causâ contrarium visum est, cum idem Antonius esset canonicus, & Rector, ideo illi, quo nomine possideret, dicere non potuerunt, nisi quatenus ipse possidere professus fuisset; ante Antonij canonicatus nomine possessionem fuisse, certum est, & cum ipse, ut canonicum possidere in iudicio confessus fuerit, testibus illius dictum in præualere debet. Item dicta rectum ab illis confessionibus simulatis originem habere potuerunt, à quibus discessisse dicendum est, per nouissimam confessionem in iudicio factam, & hæc cum adminicula habeat, & ideo eidem fidum est, ex probatione primum possessionis, præsumptio continuationis quod ad tempus spolij inducitur, sed quia ante illud, alterum possidere probatur, præsumptio cessat. Cui constet Lucretium possedisse, atque locale vti canonicum, atque ipsum Antonium, canonicatus nomine, se possidere confessum fuisse, probatio si qua ex antiquo catastro resultare potest, non suffragatur, quoniam tempus spolij non percutit, quod præterituri à Hieronymo fuisse commissum, tempore quo, possessionem canonicatus adeptus fuerit, sibi ab Antonio resignari neque præsumitur possessionis continuatio usque ad illud tempus, quoniam ipsa possessio canonicatus nomine probatur. Si verò catastum posterioris est locationibus à Lucretia factis, tunc minus antiquum catastum nullo modo possessionem probat. Cum igitur de primo extremo non constet, præteritum spolium non intrat.

Per plenas. *Ex decisione eiusdem 758. parte 4. in Nouissimis Tlatis.*

Primum extremum quomodo per testes probatum sit. Cap. XCVIII.

Primus testis pro monialibus in iudicio spolij, obiectas exceptiones non patitur, nam est indefinitus loquatur, tamen quia se refert ad aliquod, quod totum comprehendit, ideo de toto probare dicitur, cum dicat, locum possedisse, qui appellatur, opacus, de toto illo loco intelligitur, Item ratio pro possessione assignata, immediata erat, quia si factor monialium fructus percepit, carum possessio probata dicitur, quod etiam ex aliorum testimonio dictis coadiuuatur. De factura autem constare dictum est, quia ille locabat, & ideo testi solenti, notum esse poterat, Item ex administratione tantæ quantitatis terrarum. Ex quo omnibus in illis partibus, notis esse præsumitur, & si requiritur monialium ratificatio, potius impossibile, quam difficile extitisset, cum nunquam à monasterio egrediantur, & singulis momentis notarios ad ratificationes peragendas, habere cogentur, & cum alijs testes limitatè loquantur, nempe moniales, exclusi vineis, possedisse, ideo secundum istos primum intellexerit, & ita primum extremum probati dicebant, atque moniales, exclusi vineis restituentes esse.

Primus. *Ex decis. eiusdem 8. de causa possessionis, & proprietatis Casaris de Grassi.*

De probatione primi extremi.

Cap. XCIX.

Ad probandum primum extremum, possessionis instrumentum, in vim decreti iudicis capte sufficit, multo magis accedente consensu Rhodomonitis hæredis, & possessoris, nam propter consensum omne ius, & possessionem perditur, quæ solo animo amittitur, Item iudicis auctoritas facit, ut ipse se posse repelli suspicari debuerit. Faciunt etiam testes, qui licet non sufficerent, uti resolutum est, tamen iunctis præmissis, absque dubio vineæ cultura, & ita possessionis continuatio probatur. Cum Ludouicus fit de litis confortibus super huiusmodi spolio, ipsum nomine suo, & Andree possessionem accepisse, satis est. Qui cum ex Bruni cessione venirent, cui deliberatio facta fuerat, bene auctore prætoris possidere dicuntur, quoniam ius executionis, atque in possessione in ouisionis cedi potuit. Testes autem gesta, & continuationem consortium satis probare videntur, & sic Andree ratificationem, quæ etiam ex alijs circumstantijs verisimilis est, & quando de ea expressè non constaret, cum Ludouicus, Andree non verificante, expressè de suo teneri voluit, satis ostendit habuisse animum, ut tali casu tota possessio in eius persona resideret. Quamvis Rhodomonites pro non spoliato se habuerit, atque mandatum de manu tenendo obtinuerit, tamen hoc mandatum summarissimum est, atque etiam detentori, & spoliatori concedi solet, sed spoliati propter illud mandatum spolio agere non impediuntur. Nec ab illo mandato appellandum erat, quoniam quandoquidem de alterius possessione constat, idem iudex reuocare potest.

Ad probandum. *Ex decisione eiusdem 641. parte 1. in Nouissimis Robustieri.*

De eodem. Cap. C.

Stante possessionis vacatâ, per obitum Ioannis ultimi possessoris, instrumentalem possessionem suffragari, resolutum fuit, & quâvis ita pariter Drois accepisset, nihilominus ad favorem Ioannis per sententiam à Vicario priuatus fuit, & ipse Ioannes in possessionem immisus, propterea Ioannes priorem possessionem ante-

N 3

Digestorum Nouissimorum.

250

que dicitur, atque nouam incepisse, ita ut sique vigore sententia precepisse. Ex his de primo extremo constituto pro inhabilitate habitum est.

Stante. *Ex decisione eiusdem 62. parte 2. in Nouissimis Cantacoci.*

Anno in causa spolio, ex quibus non probatur. Cap. CL.

EXtremorum probatio non sufficit, nisi annexi melius probata fuerit. Quoniam duo testes de publica voce, & fama non sufficiunt, nec quod Decanus per litteras annexorum, & si quidem confiteretur, neque quod testes deponerent, duos canonicos rogasse Thomam, ut dismembrationem annexorum confiteretur, atque capitulo incorporarentur, quoniam isti Capitulo preiudicium facere non potuerunt.

Extremorum. *Ex decisione eiusdem 119. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Faby.*

Primum extremum spoliari, & quando probetur ex constituto. Cap. CII.

EX constituto primum extremum non probari videbatur, quoniam post mortem collatum fuerat, & possessio aliqua non transferretur, item aliquem accessisse opus erat, Denique confirmatum probari necessarium est: His deficientibus, probatum non dicitur. *Ex decisione eiusdem 725. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Paleotti.*

De spoliacione secundi extremi in spolio. Cap. CIII.

Secundum autem extremum saltem semiplene probandum est, sed duos testes de auditu per litteras de partibus, & alterum, qui ne dum de publica voce, & fama deponeret, sed etiam de auditu a spoliante, ita nullatenus probare visum est. Quod autem litæ nullius esset, maxime considerabile erat.

Secundum. *Ex decisione eiusdem 268. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Faby.*

Possessio ad effectum spoliari potestur per statutum de continuando possessionem in heredem. Cap. CIV.

Stantum defuncti possessionem in heredem continuas simpliciter loquitur, ideo cum etiam effectum recuperandæ non exprimat, illum non comprehendit, Item cum loquatur in in rebus, quam in nigro de qualitate hæreditaria, & res emphiteotica, de qua agitur in hæreditaria portionem non transeat, ideo locum habere non potest. Per testes autem minime probari visum est, & cum Augustinus separatim ab hærede statim possideret, ideo ex illius possessione Lucas frater iuuari non potest, qui nomine proprio, & non communi possidebat, præsertim quia Lucas ex facto suo a possessione cecidit, ideo restituendus non est.

Statutum. *Ex decisione Rote Lucensis 45. Hieronymi Acagonii.*

In remedijs spolio, quæ probanda sunt. Cap. CV.

Si reintegrando possessionis remedium agatur, antiquior possessionem probare satis est, eamque penes conuentum existere, si iudicis officio restitutio petarum possessionem tantum probare sufficit, in interdicto autem recuperandæ possessio, & spoliatio probanda sunt.

Si reintegrando. *Ex decisione Consilij Neapolitani 327. Matthai de Affusis.*

De probatione possessionis, & cui magis standum sit. Cap. CVI.

Vtrique se possedisse probant, nimirum Pricia per instrumentum, dotem modicum quinquaginta terrarum, iuxta suos fines, sibi datam esse, atque inde triginta annis fructus percepisse, Marcus autem alterius terræ quadraginta annorum possessionem probat, nimirum a Puteo, occidentem versus, Regisque rus, fructusque a morte Regis Ferdinandi primi percepisse, cum antea, propter prohibitionem ex causâ Regis venationis non cohereretur. Ideo unanimiter visum est, nullum suorem Pricæ, eiusque filio præstandum esse, cum petita iuxta instrumenti formam habeat, atque possideat, eiusque testes, qui de triginta annorum perceptione fructuum probant, de terris per Marcum cultis intelligi non possunt, cum antea incultæ erant, nec inde fructus colligebantur. Item data probationis imparitate super possessione terrarum, ubi puteus situs est, testes pro Marco plures paucioribus numero præferendi sunt, præsertim quia Marci possessio antiquior est, sed iunior non continuata, clandestina præsumitur. Antiquior possessio sine titulo iunior etiam cum titulo præferenda est. Et quia verisimilius deponit, nimirum magis specificæ, & in causâ scientiæ, ideo consilium magis creditur, atque Pricæ charitativum suorum nullatenus præstantum esse declaravit.

Vtrique. *Ex decisione eiusdem 363. Matthai de Affusis.*

Possessio translata ex contractu simulato aliquando iustificat in spolio. Cap. CVII.

Propterea possessio ex constituto transferretur, ac si vera traditio interuenisset, etiam si per venditionem simulatam, pignoris contractum facere intellexissent, nam ex illo contractu, quem partes facere voluerunt, possessio translata intelligitur. & cum hæres emptoris bonorum possessionem apprehendit, sicut remedium recuperandæ possessionis patri competeat, ita & filio, ac hæredi competere dicitur, cum remedium reintegrandæ, etiam in singularum possessorum transeat: Cum Victoria post venditionem, atque traditionem, conduxisset, vtriusque si finita locatione non restituit, spoliata dicitur, nam conductor pro locatore se possidere constituit, possessionemque pro illo detinere. In indicio possessorio, viuarum exceptio non opponitur. Ideo conclusum est, ad restitutionem, vna cum pensionibus decurris condemnandam esse.

Propria. *Ex decisione Regni Neapolitani 474. Francisci Onup.*

Quando possidens partem restitui possit ad totum. Cap. CVIII.

In indiuiduis, qui minimam partem possidet, totum possidere debet, sed in separatim secus est, possessio autem iuris præbendialis, siue canonicalis ad alia non extenditur, quàm in apprehensio, & capta: si qui canonicali iure utantur, aliorum possessionem acquirere intendens, scientibus, & consentientibus his, ad quos pertinet, omnium iurium canonicalium restitutionem consequi potest: Aliud est in adipiscenda, aliud in recuperanda possessione, hæc enim magis priuilegiata est.

In indiuiduis. *Ex decisione Rote Romanæ 14. de restitutione spoliatorum in Nenis.*

Qui possidet præbendam, vel dignitatem, illius nomine agit ad res ab alijs occupatas. Cap. CIX.

Si mortuo Ambrosio, qui præbendam possidebat, & per obitum Petri, vigore cõmendinis ecclesiæ obtinuerat, ego illam acceptam, atque mihi prouideri feci, Item

Item per executores in possessionem induci, & de facto per capitulum inductus sum, sed aliter reservatam in Petri persona pretendens, Ambrosio viuentem, per Papam, tanquam de reuerata, prouisi fuerit, authoritateque executoris, possessionem illius assequutus fuisset verum per Capitulum non admissus, contra me agit, petens illam sibi adiudicari, atque mihi silentium imponi, quia lite pendente, suspensioque petitorio, ego illarum rerum restitutionem peto, quae ad praebendam pertinent, in cuius possessionem illius fui, pretendens praebendam meam spoliatam fuisse, praefertim cum eadem res Ambrosius possideret per cuius obitum accepit, quia maius illarum rerum singulariter possessione non habuerim, nihilominus frequentiori votorum calcula conclusum fuit, ante omnia mihi restitutionem petere, cum praebenda nomine absum, quam possideo, ite quia possidens si petitoris autoritate ius beneficij, vel dignitatis, pro pertinentibus ad illam, eiu(s)dem nomine agere potest, etiam si de iure illius possessionis dubij sit.

Si mortuo. *Ex decisione eiusdem 18. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliatus restituendus est, antequam de nullitate sententiae cognoscatur. Cap. CX.

Vbi quis per partem, sine iudicem spoliatum se dixerit, & eidem opponatur, quod sententia pro eo lata, nulla est, prius de restitutionis iudicio, quae de causa nullitatis agendum est, quoniam illi beneficij nulla exceptio obflare potest, maxime si post appellationem spoliatus fuisset. At si ordine iudicario factum esset, secus est, ubi notorium est nullum spoliatio ius compere, praefertim in beneficiis. Exceptio rei iudicatae, a qua appellatum non est, restitutionem impedit.

Vbi quis. *Ex decisione eiusdem 1. de ordine cognitionum in Antiquis.*

Acceptantis beneficij permutata, quando non obstante renuntiatione restituatur.

Cap. CXI.

Permutata beneficij sub expectantij potestate non continentur, sed quia expectans, qui resignatione, ex permutationis causa facta, antequam ordinarius beneficij permutata ad dimissionem contulisset, alterum accepit, & sibi prouideri fecit, atque in possessionem induci. Cum ab altero ex permittentibus, altero viuentem, spoliaretur, quauis Apostolicus altero permittente post septem dies mortuo, iuri, ac possessioni, restitutionisque petitioni, medio iuramento renuntiauerit, ad huc permutationem, renuntiationemque eius praeter tu factam fraudulentam, & in expectantium damnum machinatum esse dicebat, cum ille resignans senex fuisset, atque infirmus, & propterea in praedictum resignatus verum vacationem ad expectantis fauorem audiam fuisse: Vterius opponebat, quod & si possessio sua respectu alterius permittentis, vincta dici posset, tamen respectu alterius, qui spoliare non debuit, nisi eodem vocato, & audito, canonica dicenda erat, & propterea restituendus, Nec obstat renuntio, quia post spoliationem fecerat, & ideo praedictum restitutioni non parauit.

Permutata. *Ex decisione eiusdem 2. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Iudicis auctoritas non excusat a spolio.

Cap. CXII.

Superioris auctoritis ordine iudicij non procedentis, iudicium restitutionum non tollit, quia factum iudicis, tamen demum valet, si legitimum fuerit, Auctoritas interposita legitima esse debet.

Superioris. *Ex decisione eiusdem, 105. Argidij Bellamere.*

Spoliatus vigore mandati nulliter decreti est restitutus, & quid si alias probationes fieri patitur. Cap. CXIII.

Itaque vigore mandati nulliter decreti, restitutus est; Quid si interim in iudicio de bono iure contestatus sit? Hoc procedere in vi compulsiua, visum est, secus in expulsiua. Cum spoliatus probationes fieri permitteat, ex quibus de bono iure constat, & per sententiam istorie constat, restitutionem non est.

Itaque. *Ex decisione eiusdem 183. parte 1. Jacobi Putei.*

Spolium permutationis tradita non tollitur per conditionem non verificatam. Cap. CXIV.

Illa conditio in instrumento permutationis adiecta, quod si estimatio per dios non fieret, & postea solutio infra annum, nullius sit roboris, atque omnia in pristino statu remaneant, cum verificata non fuerit, postesse vigore illius instrumenti capta, evanescere videbatur, sed hoc respectu possessionis per clausulam constituti, procedere visum est, Ceterum cum possessionem actualem habuerit, quamuis non adimpleuisset, Latina cum spoliare non poterat, in prophasiam enim, etiam sine titulo, restituito conceditur, de instrumento docere, petitorium respicit, de quo neque spoliatus, neque eius haeredes auctores docere debent.

Illa. *Ex decisione eiusdem 245. parte 2. Jacobi Putei.*

Appellatio de iure non sit sequestrum, sed procedatur in spolio. Cap. CXV.

Post sententiam Martinus in possessionem Parochialis de Leyn immisus fuerat, sed Ioannes prius appellauit, & postea spoliatus, & commissa causa spoli de altero contra Martinum spolio replicabat, & ideo sequestrum ponendum esse dicebat, sed quia appellatio post annos quatuor minime persequuta, deserta erat, probatis extremis, pro restitutione conclusum est.

Post. *Ex decisione eiusdem 177. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

Cap. CXVI.

Si quis a iudice nulliter procedente, a possessione deiectus fuerit, spoliatus est, ideo restituendus.

Si quis. *Ex decisione eiusdem, 186. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

De spoliatione iudicis nulliter procedentis.

Cap. CXVII.

Ex causa partim vera, & partim falsa decretum interpositum, in tutum corruit, & quicquid inde sequutum est, tanquam procedens a radice infecta, nullum atque inualidum existit, & cum omnia de facto procedant, executus, tanquam spoliatus restituendus est, Iudex nulliter procedens, ut priuatus agere dicitur. Item quia vigore decreti nulli, literarumque executoriarum, statim, non precedente subhaftatione, aut alio iudiciali ordine, ad consignationem possessionis Petro creditorum processum est, quae ab eodem iudice spoliante retractata sunt, Nec subhaftationes, post sex annos factae, iurant, quoniam in illis conficiendis, vigintri diebus terminus assignatus est, quibus per petitoris finitis, omnis subhaftatio prohibita est, ne res perpetuo in suspensio sit. His tempore non factis, creditur nulliter in possessionem immisus dicitur. Quid si de extremis non constet, utrum restitutio fieri debeat? Non utique, quando a penitus priuato spolio in commissum est, aliter est si a iudice,

à iudice, vti priuato procedente, fiat, Cum iudex de facto, præter iuris ordinem procedat, eodem modo iniuriæ debet. Sed primum extremum per partis confessionem probatur. Item quia iudex litteras concessit, super bonis per Franciscum possit exequendis. Aliquando in probatione extremi, præsumptiua probatio sufficit, maxime alio possessore non apparente.

Ex causa. Ex decisione Collegij Pisani 145. Doctoris Martia.

Prouisus à Papa, vigore mandati restituimus, non obstante decreto. Cap. CXVIII.

Possessor vigore mandati de prouidendo, qui nouam à Papa prouisionem obtinuerat, per habentem coadiutoriam de consensu, cum decreto, spoliatus exiit, per quam restitutionem denegari videbatur, sed in prouiso à Papa locum non habere, quia licet decretum etià Papæ prouisionem comprehendat, tamen quia illud etià tollere, aut suspendere potest, & ita dubitari possit vtrū voluerit, quod in petitorio discutendum est; Ideo Rota spoliatum à Papa prouisum restituere obseruat, decreto in gratia spoliatus appositum, non obstante. Sed dubitatur, cum titulus primus mandati de prouidendo, coadiutorias de consensu excipiebat, & ita spoliato nihil suffragabatur à Papa de nouo prouidendi, vtrum ex secundo titulo possidere videatur, maxime quia in commissione, & articulis spoliatus, se possessorem vigore dicti mandati esse asserbat, & possessione spoliati, adeo quod non solum non declarauit, se ex secunda causa, vel definire possidere, ad effectum, vt ex secunda potuisset, & sibi possessionis causam mutare, prout opus erat, sed etiam nolle mutare, expresse professum esse, quæ ratione aliqui dicebant, ex prima causa possidisse, concludendum esse, sed in contrariam sententiam iam est, videlicet, vt ex secunda, quoniam absque aliqua animi declaratione, nouum titulum acquirere possessionis causam mutare dicitur. Item quia possidens ex vna, superueniente alia iusta, ex vtraque suam possidere dicitur, præsertim si ad primæ causæ augmentum, & corroboracionem veniat. Quando autem noua causa si perueniens primæ contradiceret, ita ut impossibile esset, ex vtraque possidere, tunc quia prima siue animo non amittitur, declaracione opus est. Quando prima, & secunda simul concurrere possunt, si querimus an mutatio facta sit, ad expressam declarationem recurendum est. In dubio autem cum mulatiue, non autem priuatiue possidere præsumitur; Quoniam nobrem confessioni spoliati in commissione, & articulis nihil obstat, nam cum dixerit se vigore mandati possidere, illaque possessione spoliatum esse, non inde sequitur, quod ex noua prouisione non possideret.

Possessor. Ex decisione Rota Romana 5. De restitutione spoliatorum. Marcelli Crescentij.

Habens causam ab usufructuario, restituitur contra proprietarium. Cap. CXIX.

Vusufructu finito, qui ad proprietatem reuertitur, si habens causam ab usufructuario possederit, & rei interiterit, atque à proprietario spoliatus, restituendus est, & ita conclusum fuit.

Vusufructu. Ex decisione eiusdem 7. De restitutione spoliatorum. Marcelli Crescentij.

Prouisus cuos clausula amoto possessore, committit spoliati, nisi seruet iuris ordinem.

Cap. CXX.

Motu proprio Marcus custos ponis, & postea Salariæ creatus fuit, cuius vigore possessionem acceperat, deinde Paulo concessum patet, & vt propria

authoritate, quocumque de rentore amoto, possessionem capere possit. Constitutionibus, & quacumque alia concessione, etiam per predecessores facta, non obstantibus. Hic autem Marcus expulsi, & videbatur absque vicio spoliij facere potuisse, sed contrarium resolutum est, & propterea remediis restitutorio locum esse: Non enim apparet Marcum iure suo priuare voluisse, siue iuris ordinem possessionis capi non poterat. Neque Princeps possessionem non vacantem, sine maxima causa mutare potuit, aut citationem tollere, quæ de iure naturali est, facultas igitur capiendæ propria authoritate possessionis, intelligitur, nisi plena cisset, Nec per gratiam motus proprii Papa tertij ius ledere cogitauit, Nec ex certa scientia factum dici potest, quia non expresse clausula Amoto detentore, intelligitur, iuris ordine seruato, clausula non obstante collatione alteri facta, de inualida intelligitur. Motus proprius tertio præiudicat, si additum fuerit, non obstante gratia facta Marco, nam clausula non obstante, clausula ex certa scientia æquiparatur.

Motu. Ex decisione eiusdem 7. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani.

In spolio sufficit titulus coloratus semiplene probatus. Cap. CXXI.

Ex quo de spolio apparet, restitutionem fieri debere concludum est; Quamuis titulus ius commune resistat, cum ab Archidiacono pro colore excessus fuerit, tamen sufficere visum est, in quasi possessione conferendi in mense lunij probatum esse, tamen non plene probatum esset.

Ex quo. Ex decisione eiusdem 9. De restitutione spoliatorum Ioannis Moledani, & decisione 1134. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomæi.

Prouisio per resignationem illius, qui à Vicario non habente facultatem prouisus fuerat, est titulus coloratus. Cap. CXXII.

Marcus spoliatus ad colorandum titulum, litteras prouisionis per obitum Cæsaris ultimi possessoris produxit, in fauorem Bernardini, & hic in manibus Vicarij generalis Imolese resignauit, qui Tholomeo conuulsi, qui in manibus Papæ ad Marci fauorem resignauerat, Raphael autem non sufficere ad colorandum titulum, opponebat, cum Vicarius ille speciale mandatum ad resignationem recipiendam, & ad conferendum non haberet; & ideo spoliatus iure carens, restituendus non est. Sed vnanimiter concludum est, quod prouisio Apostolica facta per resignationem Tholomei in manibus Papæ ad fauorem Marci pro titulo colorato sufficit, ius autem Tholomei, quod ex defectu facultatis Vicarij deficit, petitorium concernit, quod in odium spoliatus non miscetur.

Marcus. Ex decisione eiusdem 10. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani.

Ad effectum spoliij mandatum de dispensando super defectu natalium sufficit. Cap. CXXIII.

Cum prouisio Apostolica dicat, super natalium defectu secum dispensationem esse, licet de dispensatione non consistat, tamen mandatum de dispensando per sacram penitentiam sufficere visum est, quoniam ad effectum restitutionis in spolio, mandatum hoc, dispensationis vim habet, & necno sua possessione priuari debet, nisi audiatur. Pro colore possessionis, authoritas superiorum, mandatum dispensati sufficit, absque eo, quod narrata probentur.

Cum prouisio. Ex decisione eiusdem 11. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani, & decis. 247. par. 1. Jacobi Puteri, & decis. 137. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomæi.

Posit.

Posseſſio probata, per instrumentum preſumitur anterior in ſpolio. Cap. CXXIV.

Gaspas vigore ſuæ gratiæ parochialem acceptauit & poſſeſſionem ſua die accepit inter tertiam, & quartam horam poſt meridiem, Petrus autem uirtute ſua præſente eandem accepit, & pariter eadem die, & hora ſoribus clauſis poſſeſſionem habuit, die autem ſequente poſſeſſionem continuans niſſam celebrari fecit, atque pariter Gaſpar eiſdem nomine, eademque die celebrari fecit, ſed cum Petri continuo per instrumentum probata fuerit, continuo autem Gaſparis præuium teſtem, & ageretur de confirmatione ſententiam in cauſa ſpolii ad ſauorem Petri, coſcluſum eſt, ſententias confirmandas eſſe. Nam cum Petrus poſſeſſionis continuationem melius probauerit, uidelicet per instrumentum, eiſdem poſſeſſionem anteriorem præſumuiſſum eſt. Sed quid ſi Petrus parochialem accepta re non poterat? Cum eſſet motu proprio facta, ad effectum ſpolii ſanſe eſſe placuit, licet in petitorio contrarium iudicandum eſſet.

Gaſpar. Ex deciſionibus eiſdem 12. de reſtitutione ſpoliatorum Ioannis Moberani.

In ſpolio poſſeſſionis non ſolutæ ſufficit probare priuum ſtatum, & nihil de proprietas. Cap. CXXV.

In poſſeſſionibus inter poſſeſſoriam, & petitoriam diſtinctio facienda eſt, quomodo, cum ſpolio agitur ſeparatim non poſſe videtur, ſi igitur poſſio præſtari ſolita, poſt ſubtractionem fuerit, ad ipſius reſtitutionem poſſeſſorio agi poteſt, & probata ſolita præſtatione in ſtatum, in quo erat, reſtuiti oportere uiſum eſt, tamen ſi nihil de proprietas probetur.

In poſſeſſionibus. Ex deciſione eiſdem 22. de reſtitutione ſpoliatorum Ioannis Moberani.

Ad excludendum ſpolium non ſufficit probatio præſumptiua publicationis reſignationis. Cap. CXXVI.

Ideo Michael reſtituendum eſſe, placuit, quoniã habens titulum coloratum contra quemcumque poſſeſſorem cum titulo, iuxta Rotæ obſeruantiam, reſtituendum eſt; Sed quid ſi reſignationi coſenſerit in ſauorem M. t. auctoris Mayce, & ita poſſeſſione, facta ſuo ceciderit? cum Michael poſſeſſionem ſuam cum titulo colorato plenè probauerit, Mayce reus exceptionis plenè etiam probare tenebatur, & ſicut actor extrema probauit, qualitates neceſſarias ad ſuam actionem, ita reus qualitates, & circumſtantias ſuæ exceptionis probare debet, ſed qualitas neceſſaria reſignationis eſt publicatio, quæ illius pars eſt, ſine qua actor ad remedium recuperandi poſſeſſionem anteriorem non excluditur, ut pluries reſoluſum ſuit. Ipſa publicatio actoris reſignationem non reſpicit, ſed circumſtantiam rei, quia pars reſignationis eſt. Illa conſeſſio, quod ex probatione poſſeſſionis triennalis, reſignationem fuiſſe publicatã, ſaltem præſumptiuè probatur, in ſpolio locum non habet, ut pluries conſeſſum eſt, quia poſſeſſio ſpoliatiua eſt improba, & ſine aliquo iuris ſomento, cum igitur Michael fundatam in ſpolio intentionem habeat, qui illud excludere uult, poſſeſſionem triennalem legitimã fuiſſe, probare debet, & quæ iuris effectus probare poſſit, illa præſumptio, ubi non eſt, probam ſpolium, procedere poſſet, ſed eo probato, aliunde, quàm ex triennali poſſeſſione, reſignationis publicatio probanda eſt. Ideo. Ex deciſione eiſdem 190. parte 2. in Noniſſimis Robuſſery.

Spoliatus poſſeſſione vigore tranſumpti ſupplicationis reſtituitur. Cap. CXXVII.

Si vigore tranſumpti ſupplicationis tantum, abſque mandato de immittendo beneficii poſſeſſione adeptus fuiſſet, quomodo de regula damni ſit, quod ſupplicationum tranſumpta non dentur, quæ decretum irritans habet, tamen ſpoliatum reſtituendum eſſe, conſeſſum ſuit.

Si vigore. Ex deciſione eiſdem 789. parte 3. libro 3. in Noniſſimis Tholomai.

Spoliata alimentis ſuper feudalibus, in quem ſtatum reſtitui debet. Cap. CXXVIII.

Filij ſuccedunt in ſeudis, & iſo ſabella neque ad ſeuda ſilia, neque ad bona reſtitutioni ſubiecta reſtituenda videbatur, ſed quia alimenta ex huiusmodi bonis ſibi à marito relictis percipiebant, pro quibus tres ſententias obtinuerat, nec ex actis conſtabat bona prædicta ſequeſtra, aut emphyteutica eſſe, propterea reſoluſum eſt, reſtitutionem ad illum ſtatum faciendam eſſe, in quo ſpolij tempore exiſtebat. Illa iura petitoria agunt, ideo poſſeſſionem impedire non debent. Cum de alimento rum ſpolio agitur, etiam præterita reſtitui oportet.

Filij. Ex deciſione eiſdem 1125. parte 3. libro 3. in Noniſſimis Tholomai, & deciſione 8. de reſtitutione ſpoliatorum Ioannis Moberani.

Scientia litis motæ inter proprietarium, & ſpoliatum non nocet viſuſtructurario ſpoliato. Cap. CXXIX.

Vſuſtructurarius poſſeſſione ſpoliatus, reſtitui debet, non eſt, ſi litis pendentie ſcientia inter proprietariũ à quo viſuſtructurarius conſtitutus fuerat, & ipſum ſpoliatum probaretur, argue ſpoliatorem per ſententiam, aut theſe prætoris poſſidere. Qui contra alieuius rei, vel iuris ſententiam ſerri patitur, ius ſuum ad eandem poſſeſſionem amittit.

Viſuſtructurarius. Ex deciſione eiſdem 1165. parte 3. libro 3. in Noniſſimis Anguſtini.

Spoliatus à iudice ante omnia reſtituendus. Cap. CXXX.

Non ſolum ſpolium committit, ſed etiam in dex, ſi extraiudicialiter, vel aliis abſque cauſa cognitione procedat, parte altera non audita, vel citata, uidelicet alteram in bona controuerſa in poſſeſſionem mittendo, & hic ante omnia reſtituendus eſt, petunde ac ſi à priua ſpoliatus fuiſſet. Etenim tantum priuatus proceſſus ſe dicitur, & non ſolum reſiſti, ſed etiam iniuriarum coſeſſu ueniri poteſt. Cognoscere iuris ordine non ſeruat, eſt alterius ius auferre, ergo auctoritas iudicis non excuſat, Immo ne auctoritate quidem reſcripi Principis poſſeſſionem alterius occupare licet parte non audita, quia huiusmodi obreptitia eſſe præſumuntur. Idem ſi iudicialiter procederet, atque notoriè de iniuſticia conſtaret, aut ſi iuſticiationis defectus addeſſet, Iudicatum ab eo non dicitur, qui iuſticiationem non habet. Vbi quid iudex perperam fecit, abſque alia cauſa cognitione idem reuocare debet.

Non ſolum. Ex deciſione Camera Imperialis, 76. parte 2. Andrea Gaill.

Cap. CXXXI.

Nulliter electus, ſed à ſuperiore confirmatus poſſeſſionem adeptus fuerit, & deinde ſpoliatus, reſtituendus eſt.

Nulliter. Ex deciſione, Cappella Tholoſana 432. Ioannis Corſery.

Cap.

Cap. CXXXII.

Simplex monachus possessione agere potest, vt ad claustrum, tanquam iussu deiectus, restituitur, at que alimenta prestantur.

Simplex. *Ex decisione eiusdem 496. Ioannis Corfery.*

Index nulliter procedens, spolare dicitur.

Cap. CXXXIII.

Si quis ita rescriptam impetrauit, Officiali Tholofano directum, confitit, quod Sempronius parrochialem vltra annum possederit, ab eodem Titio conserat, & Officialis, non uocato possessore, cõtulit, atque in possessionem induxit, remedium statuti contra officialem competi, per illam regulam, quod spoliatum ante omnia restituendus est, etiam si a iudice spoliatio facta fuerit, & si collatio, parte non uocata fieri poterat, possessor tamen priuari non debebat, nisi cum causæ cognitione.

Si quis. *Ex decisione eiusdem 491. Ioannis Corfery.*

Spolium de facto per restitutionem ad feudum, purgandum est. Cap. CXXXIV.

Cum Princeps Bisiniani cum Regis consensu, & primogeniti, feudum vendiderit, & tam emptor, quā venditor, & primogenitus rebellionem commisit, p quam ad Regem deuoluitur fuit, patre mortuo, primogenitus, qui ad tonum statum, etiam ad hoc feudū, quod prius Petro à Rege venditum fuit, restitutus est, ipsū de facto spolare non potuit, Nam etiam si exceptio domini incontinenti probata, restitutionem impediret, satis dubitandum est, an ad hoc feudum restitutio facta sit, cum prius ab eisdem alienatum esset, & propter emptoris rebellionem deuoluitur erat, itaque de Principis statu non existebat, illa verba restitutionis, et ad feudum Petro à Rege alienatū, ita intelligenda sunt, si illud Principis extiterit, Hoc autem Regi suppressū est, Immo furtipetum, quatenus dictum est, ad illius statum pertinere: Restitutio igitur furtipetū, ad feudum Petro à Rege alienatum non extenditur. Rex non consequit rebellē ad ea bona alienata restituere, quæ ipse mer delinquens prius alienasset, Nec solum esse, reperitur, quod ad alienata per contractum restitutionem concesserit, ergo ad casum extendenda non est. Quare ad possessionis restitutionem, vñ cum fructibus, & expensis condemnare visum est, reseruata domini exceptione in petitorio.

Cum Princeps. *Ex decisione Consilij Neapolitani 116. Matthai de Afflicti.*

Possessio vigore supplicationis capta, est restituibilis. Cap. CXXXV.

Ad possessionem recuperandam literarum expeditio non requiritur, & ideo si quis illam ceperit vigore supplicationis, prout capi potest, cum spoliatur, restitui debere conclusum est. Possessio sine titulo vera esse potest, & fieri iusta cum titulo adest, Ante spolium de iniuria potuit iusta fieri, ideo restituibilis est.

Ad possessionem. *Ex decisione Rota Romana 229. parte 2. Iacobi Putei.*

In causā spolijs si proprietates incidenter deducunt, non appellatur. Cap. CXXXVI.

Honoratus ad castri possessionē se restitui petebat, in qua pater eius fuerat, Bernardinus autem de illegitimitate excipiebat, At ille legitimū se esse prout, & propterea nihil impediētiū aderat, quin restitueretur. Ex his Aegidianæ locum non esse videba-

mur, quia quando possessionis causā proprietatis amexam habet, appellari potest, & illa Constitutio nihil obest, In contrarium itum est sententiā, quia in omni possessorio, quantumcunque summario, personam legitimum opus est, ideo appellari non potest, præsertim quia illegitimitatis causā incidenter deducit fuit.

Honoratus. *Ex decisione eiusdem 278. parte 2. Iacobi Putei.*

Spoliatum, & quando restituitur, si notoriè constat de non iure. Cap. CXXXVII.

Don ageretur petitorio, & possessorio, ad excludendum Michaelē agentem ad continuationē possessionis iurisdictionis castri Monticelli, opponebatur, quod erat feudalis, & in inuestitura comprehensus non erat, propterea ille petitorium suspendit, & solo possessorio ad iurisdictionem proprietatis causam mixtā habentem, se restrinxit, cum illa non nisi ex Principis concessione haberi possit, alias præsumitur præcaria, & ita vigore Decreti in heredem continuata non esset, & cōponeretur, quod ex actis notoriè constabat de non iure re ipsius, resolutum est, quod ex probationibus in actis factis, tale negotiū non resultat, per quod restitutio impediri, quoniam in petitorio conclusum non erat, & ante conclusionem iura incommutabiliter notorium non faciant, cum propter aliorum iurium productionem illud notorium tolli possit. Rota restituit in exceptoria reuocata, & tamen reuocatio facit, quod notoriè dicatur de non iure apparere.

Dum. *Ex decisione eiusdem 284. parte 2. Iacobi Putei.*

Restitutio castri fit, etiam non docto de titulo.

Cap. CXXXVIII.

Castro, atque iurisdictione spoliatus, etiam si de titulo non doceat, restituendus est, quoniam iurisdictionum titulus in interdico recuperande non requiritur, quod datur contra tertium, etiam si precario possideret, Item quia de titulo docebat, qui impugnabatur, sed hoc petitorium concernebat.

Castro. *Ex decisione eiusdem 457. parte 2. Iacobi Putei.*

Semper restituendus est is, de cuius non iure notoriè non constat. Cap. CXXXIX.

Si quis pensionem, sub pena prinationis beneficio soluere teneatur, & cum propterea priuaretur, & alteri conferretur, rectè spolio agi posse conclusum est, quoniam per allegatam confessionem, non soluisse dicentem, notoriè de non iure suo constare nullatenus videbatur, confessio enim simplex non erat, sed excusatio nem secum habebat, Nam dicebat quādam se soluisse decimas, quæ cum pensionibus compensari debebant, & si in aliquo restabat debitor, soluere paratum esse, cū igitur notoriè de non iure suo nequaquam constet, restituendus est.

Si quis. *Ex decisione eiusdem 173. parte 3. libro 2. in No uissimis Fabij.*

Possessio propria authoritate capta, quando restituibilis non est. Cap. CXL.

Spolio violentè facto, tituloque colato existēte, ni mirum expectatur, licet reuocata, possessio aliqua do restituibilis non est, nimirum quādo propria authoritate capta est, nec ab aliquo executor petita fuit. Tunc possessio restituibilis non est, quando propria authoritate capta est, sed ad capitulum tradere pertinebat, vt est canonicatus, In parrochialibus autem, atque beneficijs alterius generis, secus est.

Spolio. *Ex decisione eiusdem 166. parte 3. libro 2. in No uissimis Fabij.*

Possessio

Possessio quando dicatur capitaliter data ad effectum spolii. Cap. CXLII.

Decanus cum certis canonicis Capitulum non facient, & ideo instrumentum possessionis data ab istis suffragari non videbatur, cum capitaliter datam esse non asseberet. Sed quia per testem consuetudo probabatur, quod possessio sine vocatione Capituli dati solita erat, sed in choro congregatos ad divina celebranda, illam tradere consuevisse. Idem in alijs ecclesijs in eodem Regno Portugallie probabatur, multaque similia instrumenta producta fuerant, & nullibi legebatur, capitaliter datam esse: Hec autem possessio in ipsa die capitali data erat, licet hora nimis intempestiva videretur, propterea spoliatus bonus visum est.

Decanus. *Ex decisione eiusdem 3. parte 3. libro 3. in Nouissimis Fabij.*

Infantis possessio non est restituibilis. Cap. CXLIII.

Iulius etatis trium annorum ex secunda vxore natus, donatarius domus, in qua pater mortuus est contra fratres ex prima agebat, atque petitorio suspensio, cum spolio ageret, vniuersa est, cum illati minime acquisiuisse, qui restitui debet, nam cum de probando primo extremo agatur, fundamentum ex probatione vera, non autem presumptio sumendum est, Nec constabat matrem eum solemitatibus requisitis tutelam sibi à lege delatam acceptasse, & ideo possessio totoris ministerio acquiri non potuit, & valde dubitetur, an conator infanti intra triennium acquirere possit. Ipsa mater ratione alicuius iuris sui in domo remanere potuit, ergo infanti non prodest: Aetatis fauore non subuenitur in his, quae in animo consistunt, vt quis sibi possessionem acquirat.

Iulius. *Ex decisione eiusdem 524. & 543. parte 3. libro 3. in Nouissimis Paleotti.*

Filius restituitur ad possessionem domus retentae pro dotibus à matre sua. Cap. CXLIII.

Cum autem Iulius cum matre de patris domo ab alijs fratribus eieci fuisset, quarebatur, vtrum ad itatum restituendus erat, in quo mater existeret tempore, quo eieci fuit, cum illius haeres sit: Quia dicti fratres seorsum habitabant, atque mater cum Iulio filio in domo permansit, itaque possessionis causam, ob ius declarationis opus erat, quoniam suspensio noua causa, mutatio praefertur: Ideo pro restitutione conclusum fuit. An autem hoc casu Alphonsus nouus possessor domus, si Iulio eandem pecuniam offerat, pro qua pretenditur matris hypothecae sufficere possit illam à restitutione liberare, nihil conclusum fuit, sed Domini hoc sentire videbantur, quoniam aliud Iulius pretendere non potest, quam dos matris capiat.

Cum autem. *Ex decisione eiusdem 601. parte 3. libro 3. in Nouissimis.*

Possessio Canonice capitaliter facta praefertur, ita vt spoliatus restituendus sit. Cap. CXLIV.

Stephanus in possessionem Canonice, & praebendae ab Episcopo, & vno Canonico Cordubensi, immisus fuerat, postea Ferdinando à toto Capitulo immisso, vigore cuiusdam gratiae expectatione, Stephanus illum spolio deiecit, ideo restituendum esse, conclusum fuit, quoniam spoliatus possessio non fuit capitaliter tradita, ideo in consideratione non est. Neque ceteros Canonicos tunc excommunicatos fuisse constare, Item quia etiam excommunicati possessionem tradere pos-

sum, quia facti est; Quoniam ille possessione continua fuit, tamen illam iusticiam oportuit ex paucitate Canonice antequam Ferdinando possidere inceptum. Cum possessio Stephanus contra decretum irritum in gratia Ferdinandi positum, capta esset, idcirco nihil valet, Nec dicatur gratiam ad primum vacatum incertam esse, & ita decretum in eo appositum, possessionem ab alio capram non inficiat: Nam cum facta esset ab ipso, clauis sola acceptandi, decretum gratiae specialis dei debet, & possessionem inficit. In tradita Canonice possessione, Episcopi interest ut opus est, nisi aliud de consuetudine probetur. Sed hic non iolum probata est, sed expectantia Capitulo committitur, vt Ferdinando possessionem tradat. De concordia nulla ratio habita est, quia instrumentum recognitum non fuit, Item quia factum Ferdinando in carcere existente, & ideo locus loci deficit, qui requiritur. Neque Stephanum pacificum possessorem dimittebat; sed tamen in pro constituendo procuratore ad renunciandum Canonice, & canonici iuri suo, se obligauit, saluo beneplacito Sedis Apostolicae, ante cuius conditionis aduentum, nihil perfectum erat, Et quia minus dixit, ex nunc dimittit possessionem, tamen subinde in sub conditione beneplaciti, quae ad omnia in concordia contenta refertur. Cum procuratores facere se obligauerint, interim nullus factus est; Itaque à tergo supplicationis consensum praestare nonauerunt, & vniuersum spolum purgandum est, vt saepius in Rota conclusum fuit, Quare Ferdinando restituendum esse ad Canonice, atque ad fructus, & distributiones, qui percipi potuerunt, à de intrusionis, resolutum fuit. Et licet in distributionibus prorestitutio fieri soleat, tamen propter vim adhibitam, ita conclusum fuit.

Stephanus. *Ex decisione eiusdem 1156. parte 3. libro 3. in Nouissimis Augustini.*

Restitutio, an, & quando impediatur per renunciationem spolii. Cap. CXLV.

Exceptio renunciationis, quod spontanea est, restitutionem impedit, praeterquam si ex intervallo, & in loco alterius iurisdictionis facta fuerit, atque cum pacto de non petendo, siue molestando, & illa verba, sponte, & non coactus, apposita fuerint. Sed quia hic sub potestate spoliatoris adhuc per interpositas personas detinebatur, prout Notarius, & testes deponebant, ideo de dolo, & metu apparebat, qui reintegrationem impedire non debent: De his quae ad violentiam peruenerunt, perpetuo tenetur.

Exceptio. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 71. parte 1. Francisci Marci.*

Restitutio ad decimas, quando datur laico. Cap. CXLVI.

Laicus spoliatus decimis restitutionem petere non impeditur, Nam quis eius restitutionem petere potest, quod de iure possidere non potest, vt in restitutione consanguineae. Item seruus rerum domini absentis restitutionem petit: Item vxor res sibi à viro donatas, quorum dominium habere nequit, item habes plura beneficia, repetit alterum si spoliatus fuerit, item laici ex prelatione tolerantia hodie decimas possident, & ex inuentione, aut alias ex donatione eisdem dudum, siue coram praedecessoribus facta in Lateranensi Concilio, ergo restituiendi sunt. Cum etiam latro ad possessionem restituatur, & ita pluries in hac Curia Parlamentum indicatum est. At si laicus spoliatus, titulum non haberet, nequam restituendus est.

Laicus. *Ex decisione Gratianopolitana 289. Guidonis Papa.*

Mona.

Monachus quando non restituitur contra Abbatem
contra extraneum restituitur.

Cap. CXLVII.

Monacho habenti administrationem, siue Prioratum ad nutum Abbatis amouibilem, nulli restitutionis remedium contra Abbatem spoliatum competit, contra extraneum vero competit, nam cum precario possidere videatur, respectu extranei possidere dicitur. Possessio in dubio, in precario transiit.

Monacho. *Ex decisione Rote Romanae 1. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Cap. CXLVIII.

Si constet de non iure petentis restitutionem beneficii per modum attentati in praedictum litis, restitutio non conceditur, Ne iudex petentem in delicto foueat.

Si non constet. *Ex decisione eiusdem 13. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Possessio subrogati, siue pendente, non restituitur.

Cap. CXLIX.

Cum quis executorum auctoritate introductus est, spoliasse non dicitur. Nec ille subrogatus vocandus erat, qui nullum ius, nec iustam contradicendi causam habebat, quia postquam sententiam contra Titium in possessione obtruxerat, illo mortuo, lite adhuc pendente per Ordinarium subrogati se fecerat, possidere igitur cogitari non debuit, cuius possessio eradi non poterat. Quia nobiscum si sententia executionis facta, spoliatus se assensit, de attentata subrogatione excipi potest. Illa sententia nescit collationem, siue titulum aspicere videtur, sed etiam possessionem, quia multum auctoris intercellit, ne nouus possessor subrogetur, sed possessio vacans reperitur, ut executor facilius fiat, si contingat in causa obtinere. Propter possessionis subrogationem actoris iustitiae effectus in ius impediti potest, quam per sola collationem, aut praesentationem, ergo magis irrita, atque inanis possessionis subrogati assensio reputanda est, ut si iustis effectibus careat, atque adminiculis, atque ad patiendum possessionis remedia sufficiens non existat, sicut de reclamatione dicitur, quae propter decretum irritans possessionem inficit, atque possidenti beneficii reservatum abique auctoritate Apostolica restituitur in praesentia non conceditur. Decretum iuris minoris efficaciae esse non debet, quam decretum hominis.

Cum quis. *Ex decisione eiusdem 17. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Cap. CL.

Si in causa beneficii iudicio possessorio agatur, & notorie de non iure agentis constet, restitutio impeditur.

Si in causa. *Ex decisione eiusdem 24. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Factum, siue iuramentum de non petendo restitutionem post spoliium, quando obstat petenti.

Cap. CLI.

Post spoliacionem renuntiatio, etiam cum iuramento facta, restitutionem non impedit, sed pactum, siue iuramentum de non agendo, vel restitutionem non petendo, interdicto agenti bene obstat. Hoc iuramentum sine animae derimento seruati potest, neque per actum de dolo, metu, aut vi replicari, his enim casibus ante relaxationem audientium non esset. Post spoliacionem non spontanea factam praesumitur, sed hoc alijs praesumptionibus, rationibusque tollitur, cum in instrumen-

mento continetur, quod sponte, & non coactus, de dolo, aut fraude introductus, non molestare iurauerit, & cum nihil contra illud exceptum, aut datum fuerit, sacramento standum est. Cum iurauit se non molestare, nec inquietare, ratumque praedictae ecclesiae, neque eius restitutionem in iudicio, vel extra petere, concluditur, quod molestacionem iuris, & facti comprehendat.

Post. *Ex decisione eiusdem 18. De restitutione spoliatorum in Nouis.*

Spoliatus una perceptione, & demum ad reliquas admissus, spoliare potest.

Cap. CLII.

Praetor, & Capitulum tortoria, & candelas, quae in funere in ecclesijs parochialibus totius Ciuitatis ponuntur, recipere soliti sunt, ubi ipse, & Canonici interfuerint cum processione in sepultura. Cum autem certa die in quadam ecclesia permixti non fuissent, illarum in sequenti postea ad illa percipiendi, admitti fuerint, & ita quasi possessionem iuris percipiendi recuperauerunt. Tamen, etiam ad illa unica vice denegata, restitutionem petere possunt, concluditur.

Praetor. *Ex decisione eiusdem 19. De restitutione spoliatorum in Antiquioribus.*

Instrumenta producta in petitorio, an obstant in possessorio restitutionis in tertiam instantiam.

Cap. CLIII.

Si Archiepiscopus iteratus per obitum Titij vacans A. conferatur, & antequam possessionem habeat, iuramentum Ordinarii ex causa permutationis cum B. regnet, quia refectionis admissa, eidem A. iterum, tanquam eodem modo vacans conferatur, & ita pacificam possessionem consequitur, postea de eodem per liberam refectionem, Prouidetur B. cuius vigore B. expulsi, atque per violentiam A. spoliatur, & ideo contra eundem simul petitorio, & possessorio agere non possunt, & quia B. violentus possessor, sententiam absolutam reportauit. Idem A. ad Sedem Apostolicam appellauit, atque in secunda instantia petitorium suspendens, duas sententias diffinitas obtinuit, & cum in tertia instantia, de quibuslibet instrumentis in prima per B. spoliatorem productis, dubitaretur, quando petitorio, ac possessorio simul agebatur, videlicet de prima collatione sibi facta, atque refectione ex causa permutationis postea subsecuta, minimum, Vtrum per illa in tantum titulus A. discoloratus esset, ut de non iure suo constare diceretur, neque restituendus esset, In quo distinguendum esse placuit, Nam si post petitorij suspensionem reproducta fuerant, cum petitorium iuperent, quod suspensum erat, nullo modo obstant, si ante suspensionem reproducta, item prius negata fuerant, cum dubia effecta fuissent, restitutioni non obstant, Si vero negata non fuerant, neque contra illa exceptum: Idem dicendum videbatur, cum solum post conclusionem de petitorio constaret dicitur, Productio in prima instantia nihil reuocaret, & si negata non fuissent, quoniam appellatio effectum sententiae, conclusionis, atque omnium in prima instantia productorum suspendit, & ideo reproductione opus est, Aliud est si notorie per confessionem spoliati de non iure eiusdem constet, cui ius committitur restitui, atque reo assiluit, Aliud si per rei probacionem constaret, quae admittende non sunt: Quod autem interdicto agens, titulum coloratum producere teneatur, porius per solum receptum est, quam quod si ab aliquo iure introductum, nimirum ex rationis paritate receptum est, pro colore autem sufficit, quod interdicto agens, possessionem superioris auctoritate se accepisse, ostendat de quo cum constet, atque de violentia spoliatoris ingreſſu, propter quam violentiam, totum ius, quod vigore collationis

ais de Archipresbyteratu habuit, amississe dicitur, & propterea, etiam de amissione sui tituli replicari potest, ideo restitutioni locum esse placuit.

Si Archipresbyteratus. *Ex decisione eiusdem 16. de restitutione spoliarum in Regis.*

Spolium non committitur per possessionem nulliter datam. Cap. CLIV.

Quando possessio spoliantis nulliter data, confirmatione indiget, tunc spolians non est restituendus, cum igitur fratres Sanctissimæ Trinitatis à Patricio hæredes facti, vigore testamenti in hæreditas possessionem intrusi sint, à Vicario Urbis, Sertorio exclusi, qui ius ab intestato habere prætendebat, & propterea de spolio agebat, quia possessio illo de nouo citato, confirmata erat, ideo restitutum fuit, illam restituendum non esse.

Quando. *Ex decisione eiusdem 175. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

Spoliatum ab habente mandatum de manutentione, restituitur. Cap. CLV.

Si ab illo spoliatu fuisse, qui possidere, vigore mandati de manutentione in eius fauorem decreti, prætere debet, restitui debes, quia decretum existentem in possessione spoliaré non potuit. Contra habentem iustam possidendi causam, immisso in possessionem non fit, quod si fiat, restitutum locum habet, quin etiam prædo in possessione manutendus est.

Si ab illo. *Ex decisione eiusdem 178. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

Monachus, an, & quando agat ad spolium.

Cap. CLVI.

Totum velle, ac nolle Monachi à superiore dependet, ideo ne ad spolium quidem agit, cum in iudicio stare nullo modo possit: Quamobrem ex iuris defectu repellendus est, quia nihil proprii habere, aut possidere potest: Dispensationem igitur petere debet, si restituendum petere vult.

Totum. *Ex decisione eiusdem 187. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

Cap. CLVII.

Simoniacus ad spolium non restituitur, quia titulum coloratum non habet.

Simoniacus. *Ex decisione eiusdem 143. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

De restitutione spoli decimarum non faciendi clericis. Cap. CLVIII.

Cum clericis commune refragetur, ideo possessio decemalis ad decimarum restitutionem nihil facit, illa conventio cum Vicarij auctoritate, vt Antonius per octo annos decimarum medietatem perciperet, quatenus auctoritas canonica fuisset, Antonij tantum personam respiciebat, ergo quò ad successores, titulum date non poterat: super altera conventione, de superioris auctoritate non constabat, & quamvis pro Vicariatu præsumatur, tamen illa conventionis verba, quod post obitum Petri Rectoris in pristinum statum reuenterentur, de illa possessione antiqua rium quarantam non intelliguntur, quoniam per aliam Archipresbyteri possessionem per quadraginta annos, talis esse desiderat, ita quod ille status considerari non poterat, & assistente iure communi Archipresbytero, prescriptio subsecuta erat, nemo aut iuri sibi competenti, in dubio renunciare videtur. Item ab illa conventionem per alteram recessum fuisset, quòd clerici medietatem, & Archipresbyter altera medietatem perciperet, & hæc

novissima prioribus derogabat, ita vt si super illis aliquis coloratus otulus datus esset, per hanc vltimam discoloraretur.

Cum clericis. *Ex decisione eiusdem 413. parte 1. Iacobi Patet.*

Spoliatu ab eo qui habet accessum ad beneficium, restituitur. Cap. CLIX.

Habens decretum, siue accessum ad certum beneficium, potest alium spoliaré, etiam si prouisionem Apostolicam habeat, propter decretum in accessu, siue regressu appositum, ita vt spoliatu benefici restitutionem petere non possit.

Habens. *Ex decisione eiusdem 143. parte 2. Iacobi Patet.*

Cap. CLX.

Pro sponsa de futuro, quæ à sponso recessit, restitutum non conceditur, pro sponsa de præsentibus datur.

Pro sponsa. *Ex decisione eiusdem 106. parte 2. Iacobi Patet.*

Excommunicatus spoliatu non restituitur.

Cap. CLXI.

Agenti spolio, excommunicationis exceptio de tempore collationis, & capte possessionis, nocet, quia, collatio excommunicato facta, est ipso iure nulla, cuius priuatus rimulos inductus est, ergo coloratum non habet. Quamuis absolutus esse ponitur, tamen quæ de iure specialia sunt, in aliqua consideratione non exiliunt, sicut in execrabili consideratione fuit, reuocatio gratiæ non facit, quod gratia prima sit à iure reuocata ideo titulus coloratus est, sed excommunicatio facit, vt titulus ipso iure nullus exsistat, ideo coloratus non dicitur.

Agenti. *Ex decisione eiusdem 78. parte 3. Iacobi Patet.*

Possessio eorum, quæ sunt facultatis, non est restituibilis. Cap. CLXII.

Quidam Rector ad Abbatem, pro executione sententiarum, vtque scholares carceribus manciparet, recurrere cõsueuerat, & cum post certum tempus proprios carceres erexerit, frustra Abbas & spoliatum esse dicebat, nam cõ iudicialibus in criminalibus penes Rectorem existeret, ideo restituendus non erat. In iudicialibus, nisi docto de titulo, restitutum non conceditur. Cum aliquid sit, pro confirmando iure suo, per modum facultatis fieri dicitur, sed in huiusmodi ad facultatē pertinentibus possessio restituibilis non exsistit.

Quidam. *Ex decisione eiusdem 3. de restitutione spoliarum Archibis de Grassi.*

Reservatio siue generalis, siue specialis impedit restitutionem. Cap. CLXIII.

Prouisus ab ordinario restitui nõ debet contra prouisum à Papa de beneficio, quod in mense, per regulas Cancellariæ reservato, vacauerat, quoniam decretum nõ solum titulum, sed etiam possessionem inficit, siue decretum de certo, siue de incerto loquatur, quoniam ita decretu hominis, sicut iuris afficit, Decretum legis inficit, ergo & Principis, qui est lex animata. Cum post regulas plurimum beneficia reservantes, in vltimo clausula decreti apponatur, omnes præcedentes respicere videntur, ita vt omnes regulæ de reservatione loquentes, pro vna lege habeantur.

Prouisus. *Ex decisione eiusdem 1. de restitutione spoliarum Guglielmi Cassadori.*

Simoniacus realiter non restituitur.

Cap. CLXIV.

VT Dorothea eligeretur, alteri vestem, alteri pecuniam largita est, igitur ab Annietta spoliata, re-

ta, restitutionem obtinere non potest, quoniam propter suumnam realem excluditur Simoniacus ipso iure excommunicatus est, cui nihil iolui debet, ergo restitutioque obtinere non potest. Simoniaci, & intrusi sues existunt, ideo titulum non habent.

Vt Dorothea. *Ex decisione eiusdem 1. De Simonia. Caglielmi Caffadori.*

Causa oulilitatis est praeiudicialis causae spoliij.
Cap. CLXV.

Tiberius super nullitate personae actor existit, ergo in iudicio spoliij obtinere non potest, quoniam super eo, quod impugnatur se fundare non potest, prius igitur nullitatis causa expedienda est, & inuicem spoliator restituere non tenetur.

Tiberius. *Ex decisione eiusdem 216. parte 1. in Nouissimis Aldobrandini.*

Dispensationes non requiruntur, ubi agitur de spolio, secus in his, quae per expeditiones solent limitari. Cap. CLXVI.

Illegitimitatis confessio simplex non est, sed cum qualitate, quod sufficienter dispensatus est, & propterea secundi possit non videtur, & licet non praesumatur, & ideo iuris praesumptionem contra se habeat, tamē de dispensatione constare ex Apostolica provisione Monasterij ad fauorem Tiberij, resolutum est, tamen si narratur in ea, cum in duodecimo anno existeret obitum esse, quia licet in actis iustificanda non sit, atque difficultatem habere posset, verum Monasteria consistorialia capiat, Nihilominus in hac non se fundat, sed super ea, quae in pecuniatione habet, quam solam ad uarratorem verificationem producit, & cum super gratia literae ea petita fuerint, ideo super dispensatione, in eadem contenta, expedire non sunt. Cum quis super defectu dispensatus est, dispensatio dispensationi non additur, ergo si est clericali characteris insignitur, qui dispensatus est, de defectu nulla mentio facienda est. Regula, quae dispensationes, ubi non ex petitis, non suffragantur, non procedit, ubi de spolio agitur, sed solum in dispensationibus locum habet, quae per expeditiones laicitati consueuerant, clauis la non alias, in fauore militum non operatur, qui sciens defectum tacuit, sed Tiberius probabile dubij habuit, Vbi quis de damnato utendo tractat, iuris dubij ignorantia excusat, Quare cum ius ad Tiberio nunquam abdicatum fuerit, negari non potest decreti Concilij, loquens in futurum, & non annullans promissiones iam factas.

Illegitimitatis. *Ex decisione eiusdem 214. per 3. in Nouissimis Aldobrandini.*

Cap. CLXVII.

Commissionem super beneficii restitutione impetratam sibi per tres sententias conformes abini, propterea quas aduersarij gratia canonizata sunt, conclusa est, ac restitutione possessionis non nisi in consequentia sentire, quia illo plenae ad beneficium restitutum fructus possessionem consequuntur, atque omnia alia, quae per sententiam amiserat, propterea, nisi gratiam suam iustificet, atque de bono iure suo doceat, restituendus non est.

Commissionem. *Ex decisione eiusdem 104. per 3. lib. 3. in Nouissimis Fabij.*

Spoliato, quando obstat execrabilis vel refectionatio.

Cap. CLXVIII.

Execrabilis non restituitur, quando ex actis talem illum esse constat, quoniam decretum irritans in Extraneantem execrabilis apostitum, ritum, atque possessionem iusticiam restituit non datur, quando necesse de non iure agentis condatur, Spoliator ad probandum

execrabilitatem admitti non debet, sicut dicimus de refectionatione, quae cum probata est spolio agenti obstat, si autem probare vellet, exceptio non admittitur. Spoliij iudicium privilegium non existit, quo agenti, exceptio tertij non obstat. Maxime in casu isto, in quo spoliator non intendit probare possessionem suam illa spoliati antea non esse, sed propter execrabilitatem probandam, spoliatorum a restitutione excludi debere, quod tamen ad auctori non debere, plures resolutum sunt.

Execrabilis. *Ex decisione eiusdem 325. per 1. Pauli Aemilij Ferabii, & decisione 99. per 1. Iacobi Patet, & decisione 25. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Violentia probata per testes, res ablatae probantur per iuramentum. Cap. CLXIX.

Libellans interdictionem unde vi, atque bona mobilia sibi per violentiam ablata, restitui petens, ante iuris contestationem specificare non tenetur, Nam si violentiam per testes probauerit, res ablatas per iuramentum probare sufficit.

Libellans. *Ex decisione eiusdem 16. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

De spoliato execrabili non restituendo.
Cap. CLXX.

Si beneficia incompatibilia tanto tempore remittit, ut in Extraneantem execrabilem incidit, spoliatus restitui non debet, & ita plures conclusionem, & indicatum est.

Si beneficia. *Ex decisione eiusdem 6. De restitutione spoliatorum. Marcelli Crescentij.*

De eodem. Cap. CLXXI.

Quia ius commune sibi resistit, sicut igitur sententia hominis restitutionem impedit, ita & sententia iuris agenti spolio obstat.

Quia ius. *Ex decisione Cappella Theolonica 465. Ioannis Carstey.*

Illegitimus dignitate spoliatus aliquando restituitur.
Cap. CLXXII.

Dignitatis priuatio, absque causa cognitione facta, nulla dicenda est, quoniam neque testes examinantur, neque iura publica, siue alia ad iudicium probationis adhibuit, ad mouendum iudicem animum, ut ita sententia ferri possint. Cum igitur Prior Sancti Nercarij esset, vii habilis atque idoneus ad illam regendum, manutenuendus erat, in reuocatione autem ex capite illegitimitatis modum seruare debebat, quoniam aliquando diffamatio, ab emulis facta, attendenda non est, a fide dignis vero procedenda, purgatio indicenda est: Nullo igitur iuris ordine priuatus, uti spoliatus restituendus est.

Dignitatis. *Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum 12. per 1. Thomae Trusiani.*

Spoliatus officio de quocumque timore doceat, restituitur. Cap. CLXXIII.

Regula pro spoliato condita, etiam in feudalibus procedit, sed finitudo de feudalibus ad officia non placebat: Nam feuda aliter quam per privilegium quae possunt, nimirum in concessione. Item inuestitura praesumpta, ut quia per triginta annos remittit, seruando, quae in officio eadem non consueuerunt. Item habere officium in loco Regis, ad ipsum Regem conferre pertinet, quod sine privilegio permittum esse non videtur. Cum igitur Petrus per Officio Portuianae, & quoniam sigillorum Cuiusdam Manfredoniae duo privilegia exhibuisset, alterum Magni Capitanei Regni Proregis, in quo illud ad Regis beneplacitum concedebat, aliud

aliud confirmationis Regie, quamvis confirmatio post privilegium Angeli spoliatoris, facta fuerit, nulla possessionis temporis ratio habita est, cum in mero possessuario, titulus, etiam non integer, ad colorandum sufficit, propterea Angelo spoliatoris, terminus ad impugnandum privilegium Petri denegatus fuit, & pro spoliato etiam quod ad fructus iudicatum est.

Regula. *Ex decisione Consilij Neapolitani 77. Antonij Cappi.*

De ultimo spoliato restituendo. Cap. LXXIV.

Vltimus spoliatus semper auditur, quando spoliatio non incontinenti sequuta fuerit, cõsuebatur autem, quod terminus quindecim dierum reo daretur, qui minus determinat, quod ad tempus locutus est, & quod ante omnia temporis obicitatem declarat.

Vltimus. *Ex decisione Rote Romana in dubio 4. Thoma Fasti.*

Vltimum spolium quomodo purgatur. Cap. CLXXV.

Cum communitas Spolii pretenderet, multa eius bona ab illis de Ballionibus occupata esse, & nunc possessionem ingressi sit, atque fructus sibi restitui peteret, Conueni vltimum purgandum esse dixerunt, seq; ipsos ad possessionem restituendos, & fructus, item expensas, atque damna restituenda, super quibus commisionem obtinuerunt, vt purgato hoc vltimo spolio, Auditor alteriora procederet, cum autem communitas possessionem, si qua, & quatenus apud eam esset restitueret, atque pro expensis, & fructibus quoddam depositum apud notarium fecisset, cum protestatione de eo non nisi mandato Domini consignando, alijque adiectis, & ideo sententia ad fauorem communitatis lata esset, & super illius validitate lata esset, Rota pro nullitate sententie iudicauit, nam quod ad possessionem, cessio condicionalis exstitit, quæ non prodest, præsertim quia semper se possidere negauit, & tamen conuicta fuit, & vti possi, sine condemnata, item depositum solum ad fructus pertinebat, quoniam expensæ taxatæ non fuerant, & cum semper litem calumniosè sustinuerit, nunquã passus fuit quod expensæ, & fructus verè taxarentur, quãobrem forma commisionis super purgatione spolij observata non fuit.

Cum communitas. *Ex decisione Rote Romana 626. par. 3. lib. 3. in Ngussimis Paleoti.*

De vltimo spolio purgando. Cap. CLXXVI.

Ex intervallo vltima violentia facta tollit primam, & licet vtrum quæ ex intervallo facere dicatur, iudicis arbitrio remissum sit, tamen ad possessionem per quadraginta annos amissam, arbitrium non extenditur.

Ex intervallo. *Ex decis. Parlamenti Delphinialis 407. parte 2. Francisci Marci.*

Spolium vltimum an, & qualiter purgandum. Cap. CLXXVII.

Hieronymus primo se spoliati esse dicebat, Peregrini autem vltimo se spoliati esse probauit, & propterea hoc vltimum ex intervallo factum purgandum esse, visum est, non enim licitum est, primo spoliati propria autoritate recuperare, alias vltima violentia impunita remaneret, si super diuersa re spoliatio committeretur, exceptio primæ spoliationis admittitur, quoniã nulla violentia impunita remanet.

Hieronymus. *Ex decisione Rote Romanensis 8. Petri Benietandi.*

Exceptio spoliationis à tertio facta agenti petitorio non obstat. Cap. CLXXVIII.

In criminalibus causis spoliatio ab altero, quæ actor facta non opponitur, sed Causa actorem non spoliatur, neque spoliatio nem ratam habuit, & sic in nullo deliquit, ideo sibi factum alterius obesse non debuit, et go iudicium spolij Antonij spoliatus, contra Causam prætendentem beneficium ad se pertinere, & ita petitorio agentem, opponere non potest. Penes suos auctores tenere debent. Exceptio spoliationis per tertium executioni, non autem processui, & distinctioni opponi potest.

In criminalibus. *Ex decisione Rote Romana 20. de restitutione spoliatorum in Noais.*

Tertius spoliatus secundum eum debeat restituere. Cap. CLXXIX.

Tertius possessor secundum spoliatus, qui alterum spoliauerat, licet primo, vel secundo possessori restituere debeat, cuius eorum magis de iure in petitorio, & de dominio constet, si tamen primus litis, & causæ in tertij fauorem cedat, & quæ cessio in beneficiis pacti de non petendo vim habet, & in spolio etiam fieri potest, Secundo loco spoliatus, etiam à tertio restitui debet, et si non constaret priorem possessorem, tempore secundi spoliatum esse, cum eo absente non probaretur, possessionem secundi ad eius notitiam peruenisset, quia cum saltem naturaliter secundus detinere, atque rei iudicaret, tempore quo tertius ipsum eiecit, ad illum statum restitui debet, sicut in resignatæ dicimus, qui à tertio spoliatus est.

Tertius. *Ex decisione eiusdem 4. de restitutione spoliatorum Marcelli Crescenij.*

Spoliator excipiens, quod actor non probauit primum extremum, plene id probare debet. Cap. CLXXX.

Spoliator, qui ad tollendum primum extremum oponebat, quod actor possessionem suam per solum instrumentum non probauerat, cum ipse alio possessionis cuiusdam tertij instrumentum produxisset, eiusdem date, ita vt per concursum se inuicem impediret, & propter incertitudinem prioritatis, primo extremo clarè, & plene non probato, ipse reus absolendus esset, non fuit exauditus, tum quia actoris intentionem excludere volens, exceptionem dari probare opus est, & cum ad effectum, vt instrumentum a actoris possessione non probet, alium possessionem præcessisse oporteat, reus qui in anterioritate se fundat, necesse est, vt certitudinariè alterius possessionis anterioritatem probet, si quia de iure actoris, etiam in petitorio constat, ideo eius possessio præferenda videtur, item cum spoliator daret de iure tertij, clarè deducere, & probare debuit.

Spoliator. *Ex decisione eiusdem 20. de probationibus Marcelli Crescenij.*

Spoliatori non datur dilatio. Cap. CLXXXI.

NE spoliator in sua instrusione soneatur, eidem dilatio danda non est, quia, aut spoliolum probabitur, & tanto citius expellendus est, aut non probabitur, & absoluetur. Neque ideo facultas se defendendi, atque iura ad se excusandum habendi tollitur, quia et in causa in prima instantia saltem per sex menses durare debeat, interim pro suis iuribus iatis mittere potest.

Ne spoliator. *Ex decisione eiusdem 4. de dilacionibus Marcelli Crescenij.*

O a Spoliatum

Spoliator non admittitur ad probandum valorem ad discolorandum unumque expectatiue.

Cap. CLXXXII.

L Vdocus de possessione, & spoliacione docuit, & pro titulo colorato de expectatiua ad summam ducatorum centum, secundum taxam decimarum, Aduersarius aut ad discolorandum titulum, articulus produxit, quod valor parochialis ad sexcentum ascendebat, ideo sub aspectu cōprehendi non poterit, & quia ille petitorium suspenderit, reus cōmissionem produxit, in qua dicebatur, quod ad petitoris expeditionem Arbitrio Rotæ procederetur. Cui igitur dubitaretur, conclusionem esse, articulos admittendos non esse, quoniam probationes extrinsecæ erant, atque petitorium concernebat. Aliqui articuli ad iustificandam beneficii resignationem in manibus Papæ factâ ad suam rem certæ personæ, admissi sunt, nimirum pro iustificatione ætatis, aut valoris in resignatione expressa; Itē articuli ad probandum, quod tale beneficium dignitas principalis esset, quæ reservatum titulum, & possessionem discolorabat, sed in huiusmodi casibus de resignatione, atque de reservatione constabat, hic autem locus est.

Ludovicus. *Ex decisione eiusdem 293. par. 3. Iacobi Pncei, & decis. 36. Aegidii Bellamæ, & decis. Parlamenti Delphinalis 406. par. 2. Francisci Marci.*

Spolium, quomodo purgandum est.

Cap. CLXXXIII.

A Ntequam spoliator in negotio principali audiri possit, spolium in totum purgandum est. Quod secus est, quoniam per spoliatorem commissio in actis præfata presentata fuerit, quæ dicat. Præfata cautione per spoliatorem de soluendo fructus, facta liquidatione, iudex ad negotii principalis expeditionem procedat, quoniam ipsa commissio præfate seruanda est, Nisi spoliatus illâ reformari, atque ad iuris terminos reduci curet.

Antequam. *Ex decisione eiusdem 185. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolium quò ad fructus non liquidatos purgatur per cautionem de soluendo.

Cap. CLXXXIV.

S i super spolio condemnati paruerunt, & pro fructibus cautionem præstiterunt, de illis post liquidationem soluendis, sufficere visum est, quia per ipsos non stat, quò minus soluant, & liquidatio impedit, ideo verbalis oblatio satis est, ut super meritis petitoris procedi possit.

Si super. *Ex decisione eiusdem 17. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberani.*

Spolium ex quibus purgatum non dicitur.

Cap. CLXXXV.

A D effectum, ut confraternitas fructuum eodem nationem pro tempore spolij cuitare possit, purgatum dici non debet, quoniam de speciali mandato ad cedendum, atque renunciandum liri non constat, quod omnino necessarium est. Item cum hoc non concernat admittationem bonorum, neque litis, nec procuratori non esse possit, nisi quatenus a persona principali procedat, ideo mandato speciali ad denunciandum, atque protestandum, opus est. Procurator, quia liti protestari potest, non dicitur posse vbi de protestatione declarationis animi Domini agitur, item oblatio, & protestatio, parte citata fieri debuit. Item fructus oblato non fuerunt, sed creditor principale, abique accessorio recipere non tenetur. Neque purgatum dici potest per fructuum oblationem ab eo Abbate factam, quem Abbatem esse, non constat.

Ad effectum. *Ex decisione eiusdem 3. De restitutione spoliatorum. Casaris de Grassi.*

Cap. CLXXXVI.

S i quis in spolio succumbit, in petitorio audiri non potest, nisi spolio, vique ad obolum purgato.

Siquis. *Ex decisione eiusdem 184. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Cap. CLXXXVII.

R egula illa, dolo facis petere, quod restitutus es, in spolio locum non habet, & hoc in odium spoliatoris reuolutum est.

Regula. *Ex decisione eiusdem 18. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio paruisse dicitur, qui fecit, quod potuit, sed aiter impeditur.

Cap. CLXXXVIII.

F erdinandus conueniens restitutioni parere volens, in capitulo comparuit, atque possessionem canonizatus dimisit, procurator autem Andreæ illam petiit, & cum à Capitulo obijceretur, quòd cōstabat, propter eius demerita ab ordinario priuatum esse, ideo canonizatum, & præbendam possidere non poterat, concludum fuit Ferdinandum sufficienter paruisse, quia non sui culpe, sed capitulo possessionem non habuisse, & iuristice fecisse, quod potuit, præiudicium quia de aliqua collisione non constabat.

Ferdinandus. *Ex decisione eiusdem 250. parte 1. Iacobi Pncei.*

Spoliatus non restitutus, in quacunque parte petitorium impedire potest.

Cap. CLXXXIX.

Q uid si spoliatus in petitorio causam instrui permiserit? Non ideo rei indicata, quam in possessionem habebat, renunciasset dicitur, quoniam iudicia diuersa sunt, quamobrem spoliatus, qui restitutus non est, in quacunque petitori parte illud suspendere potest, & restitutionem vique ad vnum quadrantem petere, & habere debet. Ante conclusionem in causâ petitoris, de bono iure consistere non dicitur.

Quid. *Ex decis. eiusdem 298. parte 2. Iacobi Pncei.*

Spolium rectè purgatur cum altero ex socijs.

Cap. CXC.

P urgatio spolij processum super negotio principali non impedit, quando ad illius instantiam petitur, qui considerabile interesse non habet, ex eo quia spolium eum etiam socio purgatum fuerat, nam solutio vbi ex socijs facta, ab altero liberat; Alter ex socijs litē contestando, totum debitum præoccupare potest.

Purgatio. *Ex decisione eiusdem 168. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolium ex quibus non est purgatum.

Cap. CXCI.

O blatio Confratrum defecit, ideo purgatione non inducit, neque lris renunciationem, atque certat dici potest, quatenus in mandato dicitur, soluere quicquid ei debebitur, & de fructibus habere debebit, hæc enim verba litem liquidationis important, in qua plures instantiæ cadere possunt, ideo sub obliuione, & incerta est, non realis, & non sufficit, ipsi autem fructus certi sunt, attēta relatione ad libros confratrum, in quibus portiones cuiusque eorum, singulis annis descripiuntur, & ex relatione certatudo resultat, ideo ipsi confratres computa facere poterant, atque soluere debent, neque ipsa oblatio expensis & damna continet, quæ pariter reficienda sunt, nam de stylo Rotæ succentens in negotio principali, pariter in expensis condemnatur.

Oblatio. *Ex decisione eiusdem 5. de restitutione spoliatorum Casaris de Grassi.*

An

An spoliator, qui transiit super fructibus, illis non solutus, agat super petitorio.

Cap. CXCII.

Ad restituendum ecclesiam cum fructibus spoliator condemnatus illa restituenda, in reliquis cum spoliato transiit, vt certam pecunie quantitatem intra certos terminos solueret, quibus nec elapsis, nec soluta pecunia spoliator in petitorio procedere tentat, dubitatur, vitum ante veram debiti solutionem agere possit, conclusum est, posse, si nouatio facta fuerit, alias secus.

Ad restituendum: Ex decisioe eiusdem 15. de causa possessionis, & proprietatis in Antiquis.

Spoliūm non purgatur per compensationem crediti cum fructibus. Cap. CXCIII.

Carolus etiam cessit spolio, atque fructus perceptos à die mortis litis soluere obtulit, & compensare cum creditis, quae habebat, pro quibus de nouo Saluianus interdicti remedium intentauit, & cum dubitaretur an spolio satisfactum esset, pro negatiua conclusum est, quoniam nisi, fructus percepti fuerint, spoliūm purgatum non dicitur, compensatione autem non sufficit, quoniam spolio non admittitur.

Carolus. Ex decisioe eiusdem parte 4. in nouisimis Iustis.

Spolians quando post tres cum reformatione expensarum in fine litis, super illis vitius non audiat. Cap. CXCIV.

Post tres in spoliocum reformatione expensarum in fine litis, vitius super illis in petitorio spolians audiri non debet, ubi spoliūm est dolosum, spolians beneficium audientiae non competit. Sed an ideo à dolo excusetur, quia spolians sibi suis compere, spoliato autem multum habere, non ignorat? Eua fide debet, propria auctoritate suis sibi dicere minimè posse, neque possessionem sua possessione priuare, nec auctoritas ordinarii, qui beneficium conferre debebat, illum excusare poterat, quia scriitor erat Episcopi, qui saue voluit.

Post tres. Ex decisioe eiusdem 260. parte 3. libro 3. in Nouissimis Fabij.

Spoliator quomodo possit agere ex conuentione. Cap. CXCV.

Si Lucas petitorio agere vult, cum non purgato spolio agere potest, quoniam conuentionis verba clara sunt, vt tam petitorio, quam restitutione in integrum, reformationis fructibus in fine litis, in eorum succubentia, agere possit, si petat restitutionem in integrum, eodem modo: At si spolio agere velit, cum casus in conuentione comprehensus non fuerit, ideo non nisi purgato spolio licitum est. Cum partes in conuentione de petitorio principaliter loquatur essent, ideo possessoris excluditur, cum illud nihil ad principale negotium pertinet.

Si Lucas. Ex decisioe eiusdem 473. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Palesti.

Spoliūm domus non purgatur per oblationem pecunie. Cap. CXCVI.

Cum Iulio, qui ad statum matris, vigore sententiae, restituendus est, ius restitutionis ad domum competit, pecunia offerri non debet, quia inuito creditori, aliud pro alio solui non potest, nec ius patitur, vt dum è domo expellitur, expulsi taceat.

Cum Iulio. Ex decisioe eiusdem 643. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Palesti.

Spoliator, vt audiat in petitorio, an & quando admittatur ad cessionem bonorum.

Cap. CXCVII.

Cessante dolo, spoliator per tres condemnatus ad beneficium iuris admittendus est, & cum tempore spoli in aetate minori existeret, & Papa per breue edictum de beneficio ipso puerat motu proprio, & ex certa scientia, declarando auctoritatis Apostolica nulli alteri ius cō petere, mandando, vt Episcopus Solus possessionem amoueretur, atque assensu nequim alteri voluisse provide re, & sententia de partibus, super possessione, ad illius fauorem data fuerit, ideo omnibus visum est, Martium vsq; ad primam sententiam dolo caruisse, & ad cessionem bonorum pro fructibus, eousq; decursis, admittendum est. Cum paupertatem probare non potuisset, cessante executione Canonis Peruenit, ideo ad cessionem bonorum admittendum esse, placuit, quia si ius suum in petitorio persequi non posset, aduersarius in beneficio sine iure permaneret, Cessio liberationem cedentis non operatur, ita vt adueniente pinguiori fortuna non soluat, sed alios effectus ioris operatur, si igitur propter cessantem executionem contra Martium fieri non potest, nihil est, quod impediatur, quò minus in petitorio audiri possit. Si Martini, remissoria concessa aduersario, infra quatuor menses alia bona habere, repertum fuerit, nisi integrè fructus soluere, nullatenus audiendum esse placuit.

Cessante. Ex decisioe eiusdem 2. De solutionibus. Ioannis Hoberdani, & decisioe Capella Tholofane 467. Ioannis Corserij.

Spolians mortuum, an, & quomodo puniendus.

Cap. CXCVIII.

Quando mortuus cum vestibus sepultus est, illarum dominium amissum est, quoniam pro derelictis habite sunt, propterea veuim etiam spoliari est, qui prius sepultus fuerit, alias in edictum de sepulchro violato incidit, quicumque fuerit, etiam si mater, quae propter actum lege veuim, in dolo praesumeretur; deo ad euadendum poenam, quod licet fecerit, probare debet, sed quae poena sit, ad iudicis arbitrium remittitur.

Quando. Ex decisioe Collegij Pisani 173. Dessoris Martia.

Spoliatus vigore rescripti Papae, amittit etiam possessionem ciuilem, & nunquam restituitur.

Cap. CXCI.

Alphonfus Papae auctoritate spoliatus, quia rebellis erat, ad preceptorias Ferrariens. contra Cardinalem de Carpo spolio agere non potuit, quoniam vigore nonis proprii, atque ex certa scientia Papae, sine vitio spoliij, & cum facultate Alphonsum eiciendi possessionem occupauit, Itaque possessionem ciuilem etiam amissit dicitur, quoniam in beneficialibus Papa abolutus dominus est, & sine causa alterum ex certa scientia, ac de potestatis plenitudine priuare potest. Quamuis actus voluntatis, possidere volentis per Papam tolli non possit, tamen cum possessionem ciuilem in animo detinere, ex iuris dispositione, atque artificio procedat, hoc quidem a Papa auferri potest. Papa illi possessionem priuauit, quem rebellem esse declarauit, & cum loqueretur super facto proprio, credendum est, praesertim quia ex causa possessionem ciuilem tollere potest. Auctoritas iudicis tantae potentiae est, vt cuius auctoritate ingressus possessionem naturalem, & ciuilem acquirit, & vtrique precedentem possessorem priuet, multò fortius Papa facere potest, qui licet pendet abique attentatorum vitio, in possessionem subrogare valet.

O 3 Si

Si Princeps viduam spoli, ex certa scientia purgare potest, multo magis quod non sit spoliū a principio facere potest. Quamobrem Alphonsus, neque auctoritate propria, neque iudiciali possessionem recuperare potest. In beneficiis etiam sine citatione Papa possessionem priuat.

Alphonsus. *Ex decisione Rota Romana 4. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani.*

Spoliatus si vigne rescripti Papae recuperat possessionem propria auctoritate, non conueniunt spolio. Cap. CC.

Ed Leo Decimus literas Iulij Secundi reuocauit, ac illi annulauit, item Ducem Ducatu priuauit, omnesque illi adhaerentes restituit ad omneius, quo illi priuati fuerant, etiam quod ad possessionem, habes pro causis, nullis, & irritis quicquid factum esset, Ideo cum Alphonsus preceptorium possessionem accepisset, imò recuperasset, non potuit Cardinalis de Carpo, qui tunc possidebat, spolio contra Alphonsum obtinere. Constat Leonem voluisse Ducem plenissime restituere, nec est venisimile, quod non ita pariter eiusdem adhaerentes restitueret voluisset. Cum igitur Leo quascumque literas praedecessorum repensisset, etiam speciales comprehendere voluit. Quamobrem aurum non est, si hoc casu possessio, etiam sine traditione retraheretur, cum multi sint casus, qui traditionem non requirunt. Alphonsus igitur, xerento animo possidendi, propria auctoritate possessionem per Cardinalem retentam ingredi potuit. Cum Leo literas Iulij pro infectis haberi voluit, ac si nunquam in rerum natura existissent, & quod nullam fidem facerent, Cardinalis os suum aperire non potest, ut aliquid in iure, vel in facto fundet, & ita opponere non potest Alphonsum possessione sua priuatum existisse, Itaque considerandus est nunc, ac si nunquam possessionem amisset. Quamuis possessionem cuiusdam amiserit, id est effectum iuris cuius, quo quis animo possessionem detinet, tamen non amittit animo illud factum eam in animo retinere volendi, cum qua naturali, penes quemcumque existentem intrare potest. Sicut Iulius utraque possessionem auferre potuit, ita & Leo utramque restituere. Restitutio quae fit ob bonum publicum, & pacis, ad alienata in retium extenditur.

Sed Leo. *Ex decisionibus eiusdem 5. & 6. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani.*

S T V P R V M.

Statuta de poenis carnis comprehendunt Iudaeos.

Cap. I.

Statuta de poenis committentium adulterium, aut stuprum, etiam Iudaeos comprehendunt, quoniam & ipsi de populo, atque corpore spiritali sunt, ideo eisdem statutis, poenisque alligantur, sed haec ita intellecta sunt, si Iudaeus Iudaeam cognoscatur, ceterum si Christianam, grauius peccatum est, quod si cogitasset, poenam grauiorem irrogasset, ideo statuta non obinent; Si Iudaeus meretricem Christianam, aut Christianam Iudaeam cognouisset, extraordinarie plectendus est; Aliquis factum aliquis habet circumsistatias, vel qualitates, ut nectum pecuniaria, aut exilij, vel similis inponenda sit, sed et corporis afflictio, mutilationis in ebris, aut tremore, vel mortis naturalis. Quae in Iudaeo cognoscite, vel e conuerso dicta sunt, etiam in Turcis, Maonis, Haereticis, Saracenis, aut alijs quibuscumque extraneae fidei profectoribus, rem carnalem cum Christiana habentibus, vel e contra locum habent.

Statuta. *Ex resolutione criminali 4. Petri Caballi.*

Stuprum quid sit, & quae eius poena.

Cap. II.

Stuprum est illicita virginum defloratio, sub patrum cura existentium, vel inordinatum concubitus, quo vaginalis integritas corrumpitur. Si quis virginem abique vi stuprauerit poena est dimidia partis bonorum, si scio applicandus, & relegationis iudicij arbitrio, si vir honestus est, vili autem, vel infami siue de iure, siue de facto, corporalis imponitur, nimirum suffragatur, & in exilium mittitur: Haec regula etiam in foemina stuprata locum habet. Stuprum violentum in virgine, aut vidua honeste viuente, naturalis mortis poena puniendum est, pariter ita plectendum est, si citra violentiam, lenocinium, pretium, blanda verba, suasiones, promissiones, vel similes modi interuenierint.

Stuprum. *Ex decisione Regni Neapolitani 299. Francisci Vinij.*

Stuprans carceratus quando non sit fideiusoribus relaxandus. Cap. III.

Cum ex actis appareat, iuuenem hunc sepius sollicitasse, atque interpelesse viduam honeste viuente, multa amoris signa ostendens, ut illa potiretur, carnique in vxorem ducere promittens, ideo simplex stuprum dici non potest, sed dolo, atque fallaciis extortum, etiam blandis, & fucatis verbis, atque persuasione violentia committitur, Ideo sub cautione relaxandus non esse, conclusum fuit.

Cum ex actis. *Ex decisione Rota Aenonensis 71. Hieronymi Laurentij.*

Cap. IV.

Stupratz, quae in tortura, de facto proinde deponit, credendum est, quia etiam vnico testi creditur, si aliqua adminicula concurrant, praeterfieri si factum ita occultum est, ut aliae probationes haberi nequeant.

Stupratz. *Ex decisione Regni Neapolitani 157. Francisci Vinij.*

Virgini stupratz, quomodo dotes constituendae sint. Cap. V.

Si quis virginem non dum desponsatam seduxerit, & cum ea concubuerit, dotabit eam, vxoremque habebit, si pater illius dare noluerit, stuprator pecunia reddet, iuxta modum dotis, si virgines accipere consueuerint, adimabitur autem sint stuprantis facultates, conditioneque puellae. Absurdum esset, si iuxta patris, vel puellae facultates, quae ouillas haberet, soluendae essent, atque stuprator contra omne ius impunis abiret, e contrario si pater puellae diues esset, stupratoris facultas non daretur ad illius conditionem supplere. Vbi mater a lege id facere cogitur, iuxta suam facultatem modum, non autem patris, filius, vel neptibus dotes construet, ergo tales a stupratore dentur, vel congrue alij possit, cum dos, & alimenta a pari procedant, neque a patre, quae consilij possit, attendatur, quia maiorem ille dare tenetur, cui diuersus modus exstat stupratam, vel virginem collocandi, & nemo primam, nisi cum maioribus dotibus recipere, solitum sit. De stupro in alio iudicio, coram ecclesiastico constabat, per vtriusque confessionem, quae licet in alio iudicio, tamen inter easdem personas in altero fidem facit, distinctione nulla habita, vtrum ad diuersos fines tendant. Et cum ad matrimonium coram ecclesiastico legitime egisset, expense in hoc iudicio factae, cum dotibus compensandae non sunt.

Siquis. *Ex decisione Senatus Pedemontani 107. Olfianiani Cateberani.*

Virginem

Virginem corruptens, quæ poena puniendus.

Cap. VI.

De poena stupri attentati.

Cap. X.

Anre legem Iuliam à Cæfare latam, Virginis stupra-
tor, siue donis, & præmio, vel blanditijs illam ad
defflorationis cõsensum induxisset, siue iniutam cogno-
uisset, capitis poena plectendum erat. Postea lege Iulia la-
ta, minor poena, altera nobilibus, altera humilibus con-
stituta est. De iure autem canonico corruptens virginem,
de bonis suis dotes dare debet, & si pater eius con-
sulerit, vxorem ducere debet, quam si deipsa nũc
no luerit, vitra dotes, poena corporali, siue pecuniaria po-
nuerit. Si virgo honesta vita non fuerit, aut vilis perso-
na, neque dotes dare, neque vxorem ducere debet. Ho-
die de consuetudine nulla alia poena stupratoribus irro-
gatur, quam vt vel stupratam cõcedenter docet, vel in
vxorem ducat, & ita in hac patria obseruatur, nec vnq̃
pro simplici stupro, mortu poena imposita est. Aliiter
dicendum est, quando sepius cum diuersis puellis, cõ-
missum esset, aut pona vilis nobilis puella defflorasset.

Ante. Ex decisione eiusdem 3. Antonini Thessauri.

Stuprum violentum cum virgine non adhuc viri po-
tente, puniunt morte. Cap. VII.

Cum vis mulieri illata fuerit, ideo mortis poenã im-
ponendam esse, atque vltierius super hoc disputã-
dum non esse conclusum fuit. Sed quid si virgo deffora-
ta adhuc viri potens non existeret? Post multas opinio-
nes conclusum est, quod si pudenda fracta sunt, & vio-
lentia intercesserit, naturalis mortis poenam euadere
non possit.

Cum vis. Ex decisione Consilij Neapolitani 534. Vin-
centij de Francis.Stuprum cum muliere inhonesta commissum non
est punibile. Cap. VIII.

Cum mulieribus autem vilis conditionis commis-
sum, punibile non est, Nam & coitus cum mulie-
re, nãdici, etiam quæ publica meretrix non existat,
non puniunt. Ad hoc vt ad mulierẽ accessus puniri pos-
sit, iura requirunt, vt honeste viuat. Nec valet cõsequẽ-
tia, committitur cum mulieribus inhonestis viuẽtib.
ergo punibile est, etiam si in continenti in honestas sub-
sequuta sit, sufficere visum est, cum inde corruptus ani-
mus deprehendatur, quæ statim post stuprum publice
se exhibuit.

Cum. Ex decisione Regiæ Romanæ 808. parte 1. in Ne-
apolitanis Robustij.Stuprum cum muliere de nocte commissum quomodo
ponitur. Cap. IX.

Sines, & Quirinus cum schalis, mulierum accedente
cõsensu, & sine vi, raptrusve qualitate, ex domibus,
quas habitabant, ad domos vicini per eadem ascende-
runt. Item per easdem ipsæ mulieres paniter peruene-
runt, & cum eisdem ad inquisitorum domos descende-
runt, & cum cõsensu fuerint, alterum in virginem stu-
prum commississe, alterum in viduam, coocclusum fuit
sub Pragmatica non contineri, quæ tantum de repertis,
& apprehensis cum schalis per Ciuitatem loquitur. Nec
erat simplex stuprum sine vi, sed cum schalis, & de no-
cte commissum, mortis poena puniendi videbatur, con-
trarium tamen decium fuit, & cum Magna Curia Vi-
centiæ in insulam deportasset, Regium Consilium mi-
tius agendo, attenta eorum paupertate ordinauit, quod
per decennium à Regno exularent, & is qui virginem
defflorauit, etiam ad dotis solutionem cõdennatus fuit.

Sciũs. Ex decisione Consilij Neapolitani 333. Vincentij
de Francis.

Titus domicellam Bertam Sempronij filiam inuitã
& acclamantem, illius pudicitiam attentando am-
plexus est, & licet delectum non cõsumauerit, pẽnde
ordinata poena plectendum esse videbatur. Aliis con-
tra visum fuit, nimirum extra ordinem iudicij arbitrio,
quam sententiam etiam contra attentatum stuprum
amplectendam esse conclusum est, & ideo per Regium
consilium per quinquennium punitus, atque bannitus
fuit.

Titus. Ex decisione Consilij Cathalonie 7. Ludouici Pe-
guera.De poena stupri cum puella non adhuc viripotente.
Cap. XI.

Non debet capite puniri, qui virginem volentem
non dum viri potentem stuprauerit, sed cum hu-
miliores ad metallum dñari debeant, honestiores ve-
ro ad insulam, vel exilium, vnamque visum fuit, sentẽ-
tiam Magnæ Curie Vicarie confirmare, atque Virgi-
nem vix septennium excedentem immaturam cor-
rumpentem, atque stuprantem, ad seruicium Regiarũ
trirennium per septennium ad remigandum, nec nõ ad
congruẽ prædiciam puellam dotandam, cõdennare.

Non debet. Ex decisione Consilij Neapolitani 22. Tho-
mæ Grammatici.

De eodem. Cap. XII.

Qui non dum viri potentes virgines corrumpunt,
si nulla vis interuenit, citra mortem cõdennã-
tio fieri debet. At si illa doli capax non exultat,
nimirum in sexto, vel septimo anno, siue vi cognita dici
non potest, quia cõsensum non adesset, atq; matura repu-
gnat, ideo stuprator perfecto flagitio capite plectendus
est. Si viri potente violentia morte punitus, multo
magis in non viri potente dicendum est. Quò ad stu-
pratorem, delictum satis perfectum, & cõsummatum dici-
tur, de cuius punitione agitur, nam grauius peccat, er-
go grauius plectendus est.

Qui non dum. Ex resolutione criminali 20. Petri Caballi.

Poena depositionis imponitur presbitero stupranti.
Cap. XIII.

Vidam presbiter sexagenarius duas sorores carna-
liter cognouerit, cum altera adulterium com-
mittens, cum altera stuprum, & propterea ab
ordinibus depositus fuit, atque ad illam dotandam
cõdennatus.

Quidam. Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum
63. parte 2. Thoma Trisiani.Mulier vidua stuprum committens infra an-
num lucus, non amittit dotes.

Cap. XIV.

Aliquando iudicatum est, quod si mulier infra lu-
tus annum commiserit stuprum, dotes, & om-
nia alia bona amittat. Sed post longam discussionẽ
contraria opinio verior, atq; receptor visã est, nimirum q̃
reicta destinatione vitrum intra, vel post annum lucus
stuprum cõmiserit, ipsa mulier nullatenus dotes ami-
ttat, quam sententiam vltari a quocumq; Regium consi-
lium amplexum est, reuerata deliberatione faciẽda an
etiam donationem propter nuptias amittat.

Aliquando. Ex decisione Senatus Pedemontani, 77.
Obstanti Caccherani, & decisione Consilij Neapolitani 669.
Vincentij de Francis, & decisione Regiæ Aneionensis
145. Hieronymi Laurentij.

Statutum

Statutum contra attentantes stuprum per violentiam non habet locum si violentia non est in persona commissa. Cap. XV.

VT quis violentum coitum attentare dicatur, violentiam personam factam esse oportet, quoniam, & crimen violentie personale est, magna est autem diffidentia inter uim, uel violentiam, & actum uim, siue violentiam factum, ut igitur violentia proprie dicatur, duo necessaria sunt, uidelicet, ut is, qui est actus agentis inferatur personae, & quod effectus ipsius uis in patientis persona subsequutus fuerit. Cum effectus diuersi esse possint, ideo nomen diuersificari potest. Interdum fit uolentia per uim ablatiuam, aliquando per uim expulsiuam, interdum animo, ut si metus inferatur, & ista non est punita, sed causatiua, quia patienti timorem infert, qui timor est animi passio, ideo auctori consentit, uim vitare uolens, & per violentiam compulsiuam de nolente, uolens emittitur. Cum igitur persona uolentia inferatur, ut quod effectus subsequutus est, tunc proprie uolentia, uel ablatiuam, uel expulsiuam, aut etiam compulsiuam, & maleficium personale dicitur. Cum uero uis personae non inferatur, sed super alio actu exercetur, ut quia uolentia, ostium, uel fenestram frangit, tunc cum in re fiat, uolentia non dicitur, quia cum violentia sit crimen personae, talis actus uolentis effectus uolentiae cerere dicitur, nec eo nomine appellari poterit, quod in personali iniuria consistit, ergo si post apertas fenestras, uel ostium carnaliter cognosci consenserint, quo casu violentia causatiua, & compulsiua fuisset, dici non potest, quod uolentia proprie intenzionem, si animum inferendi habuissent, & ad hunc finem ad domum accesserint, actuque uolentis fecerint, quicquid sit de iure communi, tamē ex statutorum forma secus est, secundum quae solus animus cum opera non inspicitur, sed effectus. Quare adhuc ut stuprum, uel adulterium cum uolentia commissum dicatur, personae factam esse violentiam opus est.

Vt quis. *Ex resolutione criminali 95. Petri Caballi.*

TALIONIS POENA.

Quando quis debeat se subscribere ad poenam talionis. Cap. I.

DE crimine tribus modis opponi potest, denunciando, accusando, & inquirendo, semper autem ad talionis poenam se subscribere debet, Ideo si committatur Auditori, quod diffamatum pro crimine personaliter ciret, si pars opposuerit, ante citationem inscriptionis faciendam est.

De crimine. *Ex decisionibus Rota Romana 5. & 6. de accusationibus in Antiquis.*

Subscriptio ad talionis poenam quomodo differat ab inscriptione. Cap. II.

INter inscriptionem, & subscriptionem differentia constituta est, quia inscriptio proprie est libellus accusatorius, sed subscriptio illa est, quae in fine libelli fit, quando accusator ad supplicij similitudinem se obligat. Interdum uero nunc pro altero ponitur, subscriptio requisita sunt haec, Quod libellum accusatorium de iure proficiatur. Item causam uisne ad finem prosequi promittat, & quod talionis poenam passurum se esse ostendat. Talio dicitur similitudo supplicij.

Inter. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 657. parte 1. Francisci Marci.*

Talionis poena in quibus casibus locum non habet. Cap. III.

IN ratione adulterij cessat ista subscriptio, quando maritus iure mariti accusatur, Item in criminibus leuibus, & multis alijs.

In ratione. *Ex decisione eiusdem 658. parte 1. Francisci Marci.*

TERGIVERSATIO.

An liceat desistere ab accusatione.

Cap. I.

AB accusatione, antequam reus citatus sit, & accusator se subscripserit, item accusator inter reos receptus fuerit, desistere licitum est, & se potest, Neque ideo casu libellus Principi datus litis contestatae uim habet, sed cum reus citatus est, accusator desistens in Turpiliani poenam incidit, Nec poena Talionis de consuetudine uires obinet, praeterquam in Romana Curia. In crimine falsi desistendum non est, quoniam etiam sine accusatore procedi potest; Reo uero rationem redimere licet, sed auctori transigere, uel pacisci non conuenit, cum in certis casibus accusator perimitur, poenam Turpilianam enitabit. Nisi iudicis iussu concordia fiat, & haec abolitio priuata est, ob quam tria proponenda sunt, causa erroris, ut quia per iracundiam calorem, non bene informatus ad accusationem procedit, item iurare debet, quod non committitur, etiam requiritur, quod accusatio simplex fuerit, aliter, nisi uolente iniuriam passio, non admittitur.

Ab accusatione. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 114. parte 2. Francisci Marci.*

TORTURA.

Quaestio ut iuridice fiat, quae desiderantur.

Cap. I.

Indicia urgente, & propinqua praecedere debent, antequam fiat quaestio, leuia autem non sufficiunt, ut unus testis uere de maleficio deponens indicij ad quaestionem faciat, idoneus, & omni exceptione maior esse debet, Viles enim, atque infames ad inquirendum admittuntur, ad torquendum uero, uel puniendum nequaquam, In criminalibus probationes luce clariores esse debent. Post litis contestationem ad quaestionem proceditur, ergo testes, ut indicium faciant, uocata parte, examinari esse debent, si pro informatione capti sunt, repeti opus est.

Indicia. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 182. parte 2. Francisci Marci.*

Tortura ad mandatum Principis sine indicij inscriptione non est. Cap. II.

Sacrilegium est, Principi aliquid mandanti non obediendi, quia omnis ratio, in eius mente reuocata, iusta praesumitur, Quid si mandasset absque indicij contra Priorem, sine consensu Ciuitatis, bonae fame uirum, ad torturam procedi, quia sibi constare assererat, quod homicidium perpetrasset: Iura nequaquam obtemperandum esse, tamen uerum. Rescripta Papae, & Imperatoris contra iuris dispositionem exequenda non sunt, quia interdum propter iracundiam, uel in aduertenter ordinata executae esse, displicet, Naturales defensiones, etiam de potestatis plenitudine, siue causa austeri non possunt. Hoc est interesse Malefactoris, propter quod index inferior ipsius Proregi replicare potest, Ideo collaterale obliuiscendum.

datum est, ut quæ ab ipsis fierent, ad beatitudinem Imperij, atque ipsorum gloriam redundarent. Quare concludendum est, Officiæ minime malè facere dici posse, si pro Regis honore, hoc illius mandatum non exequitur, patienter toleranti corrigi, atque eadem die inquisitum toleranti.

Sacrilegium. Ex decisione Magnæ Curia, vt in voio, 32. Thoma Grammatici.

Ob torturam illatam propter indicia indubitata, poena ordinaria non est imponenda.

Cap. III.

Contra inquisitum vrgentissimi a indicia existebant, sed nullus ex testibus de visu deponerat, quicum semper negaverit, atque iudex secunda tormenta inferre iniussit, proteitatus est, si pro probatis questionem illi non inferre, tandem ad renegandum per septennium condemnauit: Cum autem nihil unquam confessus esset, purgatus censeri debebat, quasi veritatem dixisset, & melior, quam ante accusationem, secundum aliquos æstimandus erat. Ex indicij, quantum mihi indubitat, ad ordinariam delicti poenam damnatio sequi non debet, licet moderate sententiam omnibus de supremo consilio visum est, & per triennium duntaxat, ad remigandum panite.

Contra. Ex decisione Consilij Neapolitani 96. Thoma Grammatici.

Serius quando torqueri possit, & quando liberari debeat. Cap. IV.

Operatur mancipium libertatem, cois mediatrix domini sui pecuniam, quem occidere volebat, Titius promittit, si ad auferendum auxilium præstiterit. Ita igitur ex vnico teste torqueri possit? Poena, quæ hic arbitraria esse debet delicto commensuranda est, quo non confutatio, tortura maior esse non debet. Ad sciendum quis interfecerit dominum, occisum in domo repperit, sine indicij serui torquendi sunt. In causa pecuniaria, in probationum subsidium, eui torqueri possunt, & contra ipsos minus semiplena probatione opus est, præsertim in re mali exempli, quibus idem Dominus ad veritatem erudiendam, tormenta inferre possit, vt qui sibi infidatus fuerit, confiteatur. Alijs minime torquendum esse videbatur, mitiori tamen poena condemnandum, quæ esset extraordinaria pro delicto non confirmato, imponenda, quæ opinio locum habet, si plusquam semiplena probatio apparet. Quamobrem neque torture, neque condemnationi locum esse, conclusum fuit.

Optabat, Ex decisione eiusdem 126. Antonij Cyprij.

Tortura quando inferri debeat.

Cap. V.

Indices in questionibus inferendis ante omnia iuris, & humanitatis considerationem habere debent, vt non facile ad tormenta procedant, si alia via, criminis veritas haberi potest. Hoc igitur est primum ad torturam inferendam requisitum, vt veritas alijs probationibus haberi non possit, est, & alterum, vt indicia præcedant, quæ sufficienter arbitrio rectè iudicantium, esse debent. Non nisi post processum publicationem inferenda est, tunc enim apparere potest, vtrū probationes deficiant, Cautus iudex in actis apparere facit, quod aliter veritas haberi non potest, & ideo ad torturam denegandum esse, ordinari, alias in syndicato teneretur. Aliquid pro bono publico, à iuris tramite deuiare licet, nimium ad inuestigationem criminum enervatum, quæ clam committuntur.

Iudices. Ex decisione Parlamenti Delphinali 904. parte 1. Francisci Marci, & decisione 92. parte 2. eiusdem.

In questione inferenda qualitates, moderate, consideranda sunt. Cap. VI.

Uxtra qualitates persone tortura inferenda est, an sit inueniens, & robustus considerandum est. In inter tortura tortura, moderate aduerbio interdum est, licet cum delinquentibus ad sustinendum, & casu danti potest, cautela tamen pro indice existit, nam si reus in tortura mortuus, si indicia præcesserint, & iudex modum non excederit, non tenetur.

luta. Ex decisione eiusdem, 916. parte 1. Francisci Marci.

Tortura inferri potest pro furto parui valoris.

Cap. VII.

In ijs tantum casibus tortura locus esse videtur, in quibus poena ultra relegationem confisus in poenda esset, sed pro furto simplici, & parui valoris, sola suspensio infligenda est, quæ relegatione minor exilium, cum tortura poena grauior sit, quam vtriusque manus abscissio, eamque parti sit supereminens sustinere, ideo dicendum videtur, quod pro furto paruo, & non qualificato nemo illi subiici possit, ne grauior poena in perquisitio ne afficiatur, quam pro ipso delicto repecto puniretur, poena suspensionis minor est, quam membri abscissio. In contrariam tamen iurum est sententiam, nam suspensio poena corporalis est, corporisque afflictio, quæ diu imponitur, regulariter ad torturam procedi potest, & secundum hanc sententiam, & communem prædictam semper iudicatum est.

la ijs. Ex resolutione criminali 28. Petri Caballi.

Cap. VIII.

Vigore dictum est, quod quilibet corporalis, quæ nimis minima, quacunque pecuniaria poena maior existit, & ideo vbi pecuniaria imponitur, torture locus non videtur. De consuetudine autem contrarium communiter obferuatur, quod etiam in leuibus delictis, & vbi de pecuniaria, vel alia corporis non afflictio poena agitur, tortura inferatur. Quod multo magis dicendum est, quando magna poena pecuniaria imponenda esset, item in personis uilibus, & abiectis, in personis autem grauibus, aut honestæ conditionis, siue in dignitate constitutis secus est. Hec autem tortura semper moderata, & leuis esse debet. In Regno Neapolis hæc difficultas cessat, vbi specialiter consuetum est, quod tortum non nisi in delictis inferatur, pro quibus poena ultra relegationem imponenda est, quod de iure communi secus est.

Vulgare. Ex resolutione eiusdem 170. Petri Caballi, et decisione Consilij Cataloniæ 16. Ludouici Peguera.

Tortum in quibus casibus possit inferri, non seruato iuris ordine, nec data copia indicationum, in Regno. Cap. IX.

Ex processu informatiuo, indiciorum copia non data, Magna Curia Vicariæ præminentiam habet procedendi ad torturam contra quemcumque de capi tali crimine in culpam, præterquam contra Neapolitanos, in quos semper iudicè procedendum est, & cædubimetur, vtrum indistincte illa præminentia, contra quoscumque alios vti possit, quia nulli criminoso defensio tollenda est, & ne Principi quidem licere possit uideri, ut illam auferat, Tamen contra latrones inliges, derobatores stratarum, incendiarios, inuolentes latrones, atque committentes graua crimina, vniuersimter conclusum est, illa præminentia uti posse, contra quos

quos, etiam non sentio iuris ordine procedendum est, in quibus casibus iura transgredi conuenit.

Ex processu. *Ex decisione Consilij Nepolitani, 391. Matthæi de Affiliis.*

Denegare cibum est species tormenti, & quando fieri possit. Cap. X.

Silicet famis de homicidio, nollet vi principalis depocere, An paulatim cibum denegandus sit, quousque confiteatur? Negare cibum, tormenti species est, quod absque indicij inferendum non est, sed omnibus vitium est, ad euendâ confessionem, pro ut sibi placuerit torquendum esse.

Si accusatus. *Ex decisione eiusdem 145. Antonij Caspey.*

Tortura sine legitimis indicij, & confessio, quibus concurrentibus, satis fuit ad condemnationem. Cap. XI.

Licet tortura fuisset, non precedentibus indicij, robusto corpori, omnia delicta negant, modicè illata, quod aliquantulum tractum à terra, de singulis interrogatum, annuebat, posteaque dimisso legitimo interrogatorio, ratificauit, quæ affirmando perseuerant, confessio tamen valet, ac firmissimè tenet, quam neque torti quadraginta quinque annorum atas infringere potest, quæ uiridis exulens, minime à tormentis excutatur, Neque Baronis, quam ante inquisitionem uendiderat, & iurico testes, absque Constitutionis solemnitate, rectè deposuerunt, & licet damnationem probari oportere uideatur, saltem in processu ordinario, ut ad torturam dispensari possit, iudex tamen absque testibus in forma iudicij receptis potest de aliquis summa perquirere, multo magis per testes inhabiles, ut ad torturam procedat, Quæ ratio fuit illata de mandato Regio. & cum Regia dispensatione, & cum iudex morus executor fuerit, nã dato, non autem arbitrio usus est, ideoque in allegata iniuncta aduri non potuit, quam neque incontinenti probare obtulerat, neque in promptu testes nominauerat, quos capitales generaliter assercbat, sed cum eos pro suis defensionibus citando approbaret, amplius repare non potest. Consanguineos, & atiores ad defensionem, eiusque innocentiam demonstrandam rectè induxit, sed ad testium fisci reprobationem, nõ ualebant, nã cum sit mere otiosa materia, repellitur, minimèque probant. Nec uxorem diuinæ, & humanæ domus sociã ad testimonium pro uiro perhibendum, iuris dispositio admittit, Ceteri testes, pro diuersis criminibus carcerati non probant, nam & interim infames sunt, si futura sententia infamiam irrogaret, semperque falsum testimonium ferre præsumuntur. Testes pro occiso erant sororis nepotes, & cum ascendenti, & descendenti duntaxat consanguinitas repellatur, ex linea transfusa deponere non prohibentur, Inimicitie particularis causa probanda est, aliter fundari non dicitur. Indicia per testes singulares ad torturam sufficientia sunt iudici arbitrium habenti, etiam si parte non citata, recepti fuerint, si stylus ita se habeat, præsertim si ex singulis plures præsumptiones resultent, quæ unicuique ad questionem iudicium faciant, sed utrum ad socii criminis depositionem tormentis subijci potuissent? Quia alia concurrerant, si, dum erat, Quare suffragante etiã contumacia, & brando, & quauis testes imperfectè repulsi, ad eodem nandum sufficientes non essent, quia hementi fama, omnium inquisiti delictorum, iustissime ad tormenta processum est, & post eius confessionem, & diuturnam ratificationem, ad naturalis mortis condemnationem.

Licet tortura. *Ex decisione eiusdem 34. Thomæ Gramatici.*

Tortura quando ex dicto testis varij interogatur. Cap. XII.

Probatio bonæ famæ malum non repellit, quando uerus testis de actu immediato deponit, cuius uarietas consideranda non fuit, quia non in principali rei substantia, sed in accessorijs interueniebat. Nec probatur forensis esse iura, ut uigore statuti repellendus sit, Nã cum intercriptio testis dicat, Horatio Mediolanensis de Fabrica Sancti Vitiani, de Castro illius Fabricæ esse posit, & ita Bononiæ statutus subijci, concurrerant, & alij testes, qui licet plenum ad torturam indicium non facerent, tamen Horatii dictum supplebatur, & propterea ad torturam sufficere visum fuit.

Probatio. *Ex decisione Rota Bononiensis 136. Casarii Barzj.*

Propter incertitudinem non esse inferendam torturam, absque indicij sufficientibus.

Cap. XIII.

Si plures in rixa fuerint, & mortuus non nisi unicuique uolus habet, neque scitur, quæ illarum fuerit, nullus ratione incertitudinis torqueri potest, Ille autem testis, quod Casar Petrum uulnerauerit, nõ ideo omni ceptione maior dicendus est, quia reprobatus non fuit, quoniam uariis est, & sibi contradicit, ideo ad torturam nullum indicium facere potest. Ut autem quis de auxilio teneatur, propter quod ad torturam deueniri possit quoddam principaliter atque animo percutiendi uenerit probandum erat, uerè igitur de auxilio constare debet, sed hic casus pura rixa præsupponitur, ergo unusquisque de eo, quod fecit, teneri debet. Neque sequitur, tenetur de omni eo, quod sequutum est, ergo torqueri potest, nam à condemnatione ad torturam illatio non permittitur, cum indicia non extent, ne manu quidem Regia iudex torquere potest, Nec ex omni indicio inferenda est, sed uergetia, & clara esse debent, atque talia, quæ de iure substat.

Si plures. *Ex decisione eiusdem 146. Casarii Barzj.*

Tortura sine indicij illata non iustificatur per superuenientia indicia.

Cap. XIV.

Tortura, non precedentibus indicij facta est, & postea superuenientia, quæ in actis probantur, ipsa iustificari nõ dicitur, quia interlocutoria ex actis postea subsequitis non confirmatur, ideo confessio ex post facto ratificari non potest, etiam si perseueret.

Si tortura. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 287. parte 2. Francisci Marei.*

Confessus delictum ad sui defensionem, an, & quando torqueri possit. Cap. XV.

Confessus homicidium ad sui defensionem, condemnari potest, sed non ad mortem, nam cum defensionis qualitas resistat iuris præsumptioni, pro parte confessio acceptatur. Sed utrum possit torturæ subijci, ut explicite, reiecta qualitate deponat, quod grauissimi iuris consulti affirmant, sed contraria opinio uerior uisã est, nam si ad torturam nõ nisi de scientibus probationibus deueniri potest, Cur probationes pro tormento purgari opus est? Et quia à sententijs capitalibus per statuta totius Italie hodie appellare non licet, frustra confessio ad hoc queritur. Delinquent igitur absolueret in iudicij facultate existeret, ad torturam modicam dehortando, neque de pluri pena affligi debet, Sed quia inquisitus, ad sui defensionem hominidum

cidium fecisse, obtulerat demonstrare propterea audiri oportuit: sed cum quidem tales vanos esse, compertum fuerit, atque inter se contrarios, & de falsitate suspectos, quo casu de circumstantiis etiam a iudice interrogandi sunt, & quia maior testimonium numerus, qui minori preponderat, hunc insulsum, usque quo insultat tunc occidit, periculum esse, deponunt ad tormenta deventum est, ubi cum perfriceret, omnia ad sui defensionem fecisse afferens, vanum tamen conclusum est, ad remigandam vitam durante in Regis tremoribus cōdēnare.

Confessio. Ex desensione Magna Curia Picaria, ut in vo 22. Thoma Grammatici.

Tortus pro homicidio, de furto interrogari potest. Cap. XVI.

Tetragnolus de homicidio inquisitus, propter virginis indicio, ad torturam in suspensum fuit, quod ad sui defensionem fecisse, semper exclamabat. An igitur de furto etiam in tortura interrogari potuit, pro quo nullum indicium extabat, ego valde dubitabam, licet de generali Italiae consuetudine sciretur contrarium, præsertim in furtis, quæ frequenter accidunt, sed cōsuetudo intelligitur ubi alia furti confessio esset, aut saltem de hoc delicto in specie male famæ existeret. Omnibus tamen visum est, de furto etiam interrogari posse, quod cum etiam confiteretur, ad vitium supplicium condemnatus fuit.

Tetragnolus. Ex desensione eiusdem, ut in Foto 113. Thoma Grammatici.

Neque tortura, neque confessio absque indicio valet, nec contra tertium. Cap. XVII.

Iacobus valentinianus, ac morbo gallico correptus, cum semper, etiam in tortura negasset, & per septem vires, nullis præcedentibus indicio ad chordam eleuatus fuerit, tandem se homicidium ad instanti spectabitis cominus, cum eius filio, atque alijs perpetrasset, assitit, sed hæc confessio per tormenta extorta, nullis præcedentibus indicio, nulla est ipso iure, nec asserendo aliq[uod] præiudicium inferre potuit, & licet Andreas se ab ipso Iacobo requisitum fuisse deposuerit, ut qui occisum videretur esset, inueniret, quia tamen mandatum receperat, nec ullus effectus sequutus est, atque in atrocibus non veramur, nulla cōsideratio habenda est, nullumque contra Iacobum indicium præstitit. Tanto minus Iacobus confessio attendenda est, cum varia, & per reiteratione contraria sibi met fuerit, id neq[ue] indicium, nec aliq[uod] probationis faciet, præsertim contra Comitum deponendo, p[er] cuius dignitatem, certa forma à Regni Constitutione decreta est, Inter quem, & oculum immicitia præstentia, tanquam ex parte Iacobi, nullum indicium faciat, Item maior inter occisum, & Franciscum inimicitia præredebatur, qui post homicidium amplius repertus non fuit. Quare vanum tamen conclusum est, tam Comitum, quam in eius filium sub cautione liberandos esse.

Iacobus. Ex desensione eiusdem, ut in Foto 6. Thoma Grammatici.

Tortura non inferitur Iurisconsulto egregio, & ei, qui fuit iudex, & decurio. Cap. XVIII.

Vbi de crimine constat per testes, atque inquisitus per liquidas probationes conuincitur torture minime subiaci, sed condemnari debet. Nisi enim veritas alter appareat, possit, in subsidium tormenta præberi, quæ ad eandem appellationem excommuni obsequantia, per crades indices inferuntur. Cum igitur per tres testes de viro esset. Antonium de Alexandro egregium Iurisconsultum, vulnus infensum Petri causidici percutit,

fuisse, quia in dignitate ordinarie lectione existit, & eoq[ue] multum armata militis privilegio gaudet, qui tot que ri non possunt, & quia anno præterito iudex in magna Curia, & antea Decurio Neapolitanus extiterat, in qua non dignitatem memoriam torquendus non venit, licet circa omnibus visum est, sine tortura procedere.

Vbi de crimine. Ex desensione eiusdem, ut in Foto 1. Thoma Grammatici.

Qui torqueri non possunt. Cap. XIX.

Ilustres persone, siue officarii, privilegium habent, ne torquantur, quæcumque dignitas sit, sed iuratorie cautioni standum est, Sed reatus gravissimum criminis omne privilegium tollit.

Illustres. Ex desensione Parlamenti Delphinalis 663. parte 1. Francisci Maiori.

Officiali cognoscendo inuitam mulierem, an tortura, non data defensionibus, dari possit.

Cap. XX.

Modus procedendi ad torturam ex abrupto, nullis datis defensionibus, antiquissimus est in Regno, ordinatusque fuit in crimine maiestatis, sed in cæteris ius commune servari, iustum fuit, & quia hoc iure contra grassatores, latronesque publicos, aliosque male conditionis, & famæ ita proceditur, in Regno stylus ob servari coepit, ut contra omnes indifferenter, ita servaretur, prout etiam in Regno Neapolitano ex præminetia Magnæ Curie introductus est, primum in quibusdam casibus particularibus, deinde ad alios dilataris, apud Hispanos etiam à maioribus iudicibus in praxim deduci consuevit, & hic modus ob fauorem, & publicæ boni regiminis utilitatem, ad evitandum delictorum frequentiam, iustificari potest, cum etiam ob continuum saliorum testium usum, qui in reorum defensionibus, ad evitandas torturas producebantur. Itaque quidem causæ sufficiens fuit, ut Princeps ad suspendendas post illam torturam defensiones, inducatur. Cum igitur officialis quandam mulierem sibi in domum adduci fecisset, ut eam ex inuita, concubisset, offese prætextu deliquisse videbatur, ita mortis naturalis peria inponenda esset, Cæteris, quod erat relegatione inferior, ita ut torture locus non sit, Cum in Regno vltimi supplicij præna per Constitutionem imponatur concubenti cum honesta muliere inuita, utique si contra præstatam ad torturam deveniri potuisset, multo magis contra officialem, qui ratione qualitatis grauius puniendus est, & ita aliis in officiali stuprante virginem observatum esse, reperitur, & pariter contra officiales receptantes, & cum banitis conuersantes: sed quia in hoc casu de violentia non constabat, nisi per mulieris dictum, cuius si per hoc credendum non erat, atque cætera indicia erant valde remota, ideo statim fuit, quod processus fieret, cessante enim violentia, & poena, & rigor cessare videbatur: Sed in alia causa indicis Fluminis Dionisi, qui sub officii prætextu ad meretricis domum accesserat, eam que casualiter, absque violentia cognouerat, ad officii perpetuam privationem, atque in exilium per quinque annos condemnatus est.

Modus. Ex desensione Regni Sicilia 191. Garzia Mastrelli.

Testis pro indicio an, quando torqueri possit.

Cap. XXI.

Cum delictum, siue indicium plene probatum est, si testis ad hoc vocatus negat, torqueri non potest maxime si delictum in platea commissum esset, ubi plures intenterit portuerunt, non omnes sed duo, vel tres ad summum torqueri possunt, quod tamen iudicis arbitrio remittitur, Nec bene inferri potest, talis delicti præsens

præiens fuit, ergo vidit, vel intellexit, nam ab alio separatus esse potuit. Testis à digniori uocatus torqueri potest, si de probando iudicio propinquo agitur, secus si de remoto.

Cum delictum. *Ex decisione eiusdem, 192. Garfia Mistrili.*

Aduocati disputant de tortura inferenda, sed solius fisci interuenit.

Cap. XXII.

Aduocati reorū illi disputationi interesse possunt, in qua agitur, utrum torquendi sint, sed in responsione stare non debent, sicut dicimus in teste, qui in partium præsentia iurat, sed in secreto deponit. Propter absentiam aduocati fisci, tortura nulla reddi possit.

Aduocati. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 906. parte 1. Francisci Marci.*

Cap. XXIII.

Filius aduocati, siue doctoris, aut alterius quī sitia dignitate constitutus, patre uiuente questionis priuilegia gaudere possit. In crimine grauissimo reatus excludit priuilegium.

Filius. *Ex decisione eiusdem, 185. parte 2. Francisci Marci.*

Impubes quando torqueri possit.

Cap. XXIV.

Impubes torqueri non debet, nisi in criminibus exceptis, in quibus testes cum tortura deponere debent.

Impubes. *Ex decisione eiusdem 891. parte 1. Francisci Marci.*

Tortura quibus inferri non debet.

Cap. XXV.

Quando de fide instrumenti dubitatur, notarius torqueri potest. At si senex existeret, non potest. Quæ autem fœdus dicatur, iudicis arbitrio relinquitur, multi propter corporis imbecillitatem citius senescunt, & tunc & si infra tempus existerent, torqueri non debet, si uero senex robustus, & fortis esset, torqueri potest. Reus conuictus etiam ultimo supplicio condemnari potest, quamuis delictum non confiteatur, si testes omni exceptione maiores sunt, ita ut nihil contra eos opponi possit, atque defensiones datæ fuerint. Illa cautela, quod reus conuictus tormentis subiiciatur, ne appellare possit, ab aulâ recessit. De mandantibus autem, & cooſpiciendis interrogari poterit, sed protestatio adhibenda est, quod illum super eo, de quo conuictus est, examinare non intendit. Si quis index contra protestationem reum de delicto principis interroget, tunc illum purgatum dicetur, ut saltem nimior pœna imponenda sit.

Quando de fide. *Ex decisione Rota Lucensis 13. Iosephi Ludonici, & decisione 40. Petri Garfia à Toletis.*

Post decretum torture, decem dies expectandi sunt.

Cap. XXVI.

Interlocutoria super tortura lata, non statim executioni demandari debet, sed decem dierum lapsus expectandus est, quoniam in appellatione à diffinita reparari non possit, sicut in sententia in causâ capitali lata, ubi maius periculum imminet, secus ubi confessus, & conuictus est. Aut appellatum esset, quoniam aliter

index pœnam capitale incurreret. Appellatio super interlocutoria torture, manus iudicis ligat, etiam ante inhibitionem superioris.

Interlocutoria. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 905. parte 1. Francisci Marci.*

Tortura quando inferri debeat.

Cap. XXVII.

Ante torturam copia inquisitionis, & capitulorum dari debet. Item processus publicatio fieri. Iudex ex officio terminum reo ad faciendas defensiones dare debet. Ab interlocutoria torture appellari potest, quoniam grauamen irreparabile inferit, & tunc grauaminis cauſæ inferendæ non sunt. Quando appellatione à tortura pendente, reus delictum confitetur, ipsa concessio nulla est.

Ante. *Ex decisione eiusdem, 60. parte 2. Francisci Marci.*

Tortus, non confessus, quomodo absolui debeat.

Cap. XXVIII.

Inquisitus de crimine, si ob urgentia indicia tortus, crimen confessus non fuerit, & euidenter de innocentia confiteretur, quia alium, crimen perpetrasse, compertum est, uti verus innocens, diffinitue absolueundus est, si uero nescitur, alium, quam qui tortus fuit, deliquisse, propter indicia purgata, ab inquisitione absolueundus est, quia culpabilis repertus non fuit, quæ absolutio ab obseruatione iudicii appellatur, & si noua superueniant indicia, rursus procedi poterit.

Inquisitus. *Ex decisione Camera Imperialis, 12. parte 5. Iohannis Mistrili.*

Repetitioni torture, an, & quando locus sit.

Cap. XXIX.

An iudex leuem, vel grauem torturam intulerit, melius probari non potest, quam ex ipsa fide notari in actu torture adhibiti, & cum de trina questione repetita appareat, & nemo regulariter pro primis in diebus, nisi semel torqueodus est, incendij prætextu indicia sufficienter purgata esse, retulimus, nec potuimus aliter, citra nomen inhumani carnificis, sentire, atque referre. Nulla enim alia præter prima indicia super uenerunt, quæ torture occasionem præberent, & priora eius grauitatis, & magnitudinis non sunt, ut cuiuslibet boni viri arbitrio diffinitue purgata non sint. Nemo inquam ultra trinam uicem, nisi à catodiscibus torqueri consueuit, retineunda, & temperanda est torture illatio, & nisi noua superueniant indicia, repetitionem facere non conuenit. diximus etiam præstatum in inquisitione ab impetitis, diffinitue absolueundum esse.

An iudex. *Ex decisione Rota Lucensis, 39. Hieronymi Magoni.*

Confessio ratificata quomodo debeat reuocari, ut sit locus repetitioni torture.

Cap. XXX.

Si confessio, præcedentibus indicij in tormentis facta, reuocetur, adhuc remanet simpliciter probata, & nisi reuocans probeat contrarium, per tormentorum repetitionem pericueſcere compellitur. Ipsa confusio in tormentis extorta, non per se, sed ex pericueſcentia, vel fama, aut facti uisum multitudine, sine alijs adminiculis iudici ueritatem inducit, si igitur alia concurrant, reuocatio nihil prodest, nisi contrarium clare probetur, si reuocata

reuoata confessione, adhuc plena probatio remanet, quia forte illam ratificauerat, aut alia ratificatione opus non erat, tunc clara erroris probatio necessaria est, aliter reuocans non releuatur, etiam si reuocationem in tormentis sustinere uellet, & satis esset index, qui reum retorqueret, cum ad condemnandum, adhuc probatio sufficiens remaneret, confessio legitima nulla ex parte eliditur, nisi error probetur, ita ut tortura non sufficiat; si reus in ita reuocando erraret, sed admissus ad probandum per testes innocentiam ostenderet, absolueudus est.

Si confessio. *Ex resolutione criminali* 180. *Petri Cabbali.*

Tortura quando sit repetenda.

Cap. XXXI.

Cum de reiteratione questionis agitur, gratia iudicia esse debent, atque gratia iudicia superuenire, unus autem testis, qui de facto principali non deponit, indicium non facit, & cum bis tortus esset, iterum torqueri non deest.

Cum. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis* 253. *parte 2. Francisce Marci.*

De eodem. Cap. XXXII.

Tortura semel data, nisi alia superueniant indicia, reiterari non debet, nisi illa manifesta, & euidentia fuerint, aut primo leuiter tortus esset, quoniam competeret inferenda est, index grauius puniretur, uti repetendo torturam, reus moreretur. Noua autem indicia sunt, quæ à primis in specie, & substantia differunt, si imperuenientia essent, questio repeti non debet. Vbi repetenda indicia, & tortus variæ, repetitionem sibi permittunt.

Tortura. *Ex decisionibus eiusdem* 279. & 280. & 281. *parte 1. Francisce Marci.*

De eodem. Cap. XXXIII.

Si tortus ita animo, & corpore induratus est, ut nihil confiteri velit, imò dicit, torqueatis quantum uelitis, etiam per decem annos, questio repeti non potest, nisi noua indicia superueniant, & tunc index accusatori terminum statuet ad probandum, & iustificandum, quod si non probauerit, reus relaxabitur.

Si tortus. *Ex decisione eiusdem* 288. *parte 2. Francisce Marci.*

Tortura quando possit dari ob indicium malæ famæ. Cap. XXXIV.

Furto domi commissio, familiares, & domestici nullo modo torquendi sunt, nisi contra eos fama mala probata fuerit, secus si bona; probataque vitæ esse constiterit. Neque is torquendus est, penas quem res furata reperta fuerit, nisi malæ vitæ conditionis & famæ à sisco probatio facta fuerit, neque generalis probatio sufficit, nisi in specie furti ipsam qualitatem probauerit, ex qualitate meretriciandi ad furti qualitatem inferri non potest. Conseruatio malæ famæ ad effectum indicij, ex illa regula fundamentum sumit, quod semel malus, in eodem genere mali semper ita præsumitur. Vbi fiscus malam, & inquisitus bonam famam probauerit, testes pro inquisito præualebunt, etiam si testes fisci numero plures existerent.

Testes bonam famam in ipse probantes, & quod furta committere non consueuerit, fisci generalibus de mala fama testibus, etiam si ualle essent, præualebunt.

Furto domi. *Ex decisione Regni Neapolitani* 467. *Francisce Ursij.*

T O R M E N T U M.

Cap. I.

Tormenta noua inuenire non licet, quod contra iudices penerit, atque crudeles notandum est, qui nouas, & inusitatas tormentorum species contra humana corpora semper inuenire cogitant.

Tormenta. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis* 284. *parte 2. Francisce Marci.*

Tormenta contra famulos latrones mutare licitum est, ita ut index non teneatur.

Cap. II.

Interdum tormentum mutare licet, si quis leuiter, ac modice tortus fuerit, quoniam proprie tortus non diceretur, sicut eleuatus à terra, nullatenus dici potest, sed tertius. Item si reus torturam contemneret, tormenta mutare licitum est, omnia instrumenta ad torquendum index considerare debet, dummodo insidiosa non existant. Cum igitur Cellina famulosus, & insignis latro ex processibus appareat, non semel tantum tormenta sustinuerit, sed sub cautione liberatus, post paucos menses, alia tria furta commisit, de quibus comitatus, atque in fragranti crimine captus, ad torturam positus, varijs signis vilipendens, vix leuiter tortus dici poterat, Ideo ad indagandam contra socios veritatem, in ignis tormento poni potuit. Sed cum post viginti duos dies mortuus fuerit, vtrum index in syndacatu teneatur, questio est. Etenim attenta prædicta qualitate, minime gentium excessus dici poterat, nam contra famulos latrones cum magno rigore proceditur, & ad aliorum terrorem iura transgredi licitum est. Hoc casu, si in tormentis reus deficiat, index nullatenus teneatur, multo magis, si non in eisdem, neque illorum ratione mortuus fuerit, Ex his tormentis unde dulus considerari poterit? ergo neque delictum est, ob quod index in syndacatu poenam mereatur.

Interdum. *Ex decisione Regni Neapolitani* 362. *Francisce Ursij.*

V A G A B V N D I.

Ciuitas purganda est vagabundis. Cap. I.

Vagabundi, & discoli à patria expelli possunt, & alicui operi publico deputari, præsertim si inutiles sunt, & eorum vita damnosus, & periculosus Ciuitati esse poterit. Prouincia malis hominibus purganda est.

Vagabundi. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis* 436. *parte 2. Francisce Marci.*

P Edictum

Edictum de vagabundis comprehensus mendicantes
validos. Cap. II.

Vagabundorum, eronum, atque otiosorum hominum sine certis sedibus pallim vacantium reprobanonem, à creatione hominum initium suscepisse, ex pluribus sacre pagine locis ostenditur. Ideo mirandum non est, si homines leges, huiusmodi homines, qui absque domicilio, & habitatione per varias orbis Ciuitates, & loca diuturno discurrunt, & oberrant, odio persequuntur, abhærent, atque deiciunt, & contra eosdem Principes terra in eorum Regnis, atque Prouinciis penas statuant, aliquando poena iustigationis, vel seruientis in Regijs trementibus per quinquennium, & ita cumulatim sepius iudicatum fuit, quamuis in aliquibus, vel ratione ætatis, vel alia causa, ad triennium tantum in trementibus, aliquando poena iustigationis poena puniri fuerint. Hæc autem quæ de vagabundis dicta sunt, etiã in validis, inerribusque mendicibus locum habet, sine pudore vitam mendicantibus, necnon in ganeonibus, nebulonibus, similibusque Republicæ seculis, & inutilibus ponderibus terre, nam mendicantes validi, ex proprio labore si uellent, victum parare possent, gerentes se quasi artem non habentes, cum habeat, debilitatemque simulantes, cum fortes sint, quæ mendicitas illicita, & reprobata est, ne prætextu elemosynæ, otiosorum hominum ingertia foueatur, atque à verè debilibus, & infirmis patris auferatur. Mendicantes validi etiã de iure communis puniuntur, Qui causas mendicantis fingunt, extra ordinem puniuntur, Qui herbas, & suppositioris vtuntur, quibus tibias, vel manus intumescere faciunt, vt claudi, vel nanibus contracti videantur, cum non sint, graui poena, iudicis arbitrio taxanda, plectendi sunt. Mendicantes validi, qui pallidos se fingunt, fucatis coloribus, vt se vulgo infirmos exhibeant, cum non sint, elemosynasque extorqueant, falsi poena tenentur; Minus delinquant, qui simpliciter iudebit mendicant, quàm qui infirmitatem fingunt.

Vagabundorum. Ex resolutione criminali 178. Petri Caballi.

V E N E F I C I V M.

De veneratione attentata, morte non subsequuta.
Cap. I.

Famula de venenatione in personam domini sui inquisita, se iurus malum, dum coebatur, venenum sublatum in possesse confessi est, quoniam aut eius seruicij liberare volebat, & cum inferioris ordinis iudicibus, ad poenam mortis naturalis condemnare placuerit. In Regio Consilio contrarium resolutum fuit, quia atrocissimum delictum antequam, si effectus sequutus non fuerit, extraordinarie puniendus est. Item poena per Constitutiones imposita, Nisi delictum consummatum fuerit, locum non habet, quoniam in casu vero, non autem ficto intelligenda sunt, ergo ubi ex portione veneni, mors non sequitur, aut Medicorum remedio euadit, ordinaria poena non obtinet: Tactò magis quia sublatum ad hoc modicum fuit, quod medicorum iudicio, occidere non poterat. Fatua erat illius confessio, quæ vnum dicebat, & mox contrarium operata est; & ideo delicto non aliter verificato, confessio exinde emanata nulla fuit, cuius verificatio non apparet. Si venenum apposuisset, proculdubio illam partem, quam amare illi dominus gustans proiecit, ipsa famula non conglutiuisset, propter quod nul-

lum nocuumtatum eidem apparuit. Appert etiam fatua ab omnibus cognoscitur, cuius loquela ab aduentibus non percipitur. Quare vnaulmter eodem loco fuit, ad seruendum infirmis languentibus in Hospitali incubilium in vita condemnare.

Famula. Ex decisione Consilij Neapolitani. Thoma Grammatici.

Decodem. Cap. II.

In delictis, ubi ad remotum actum fadi pertinetum est, extraordinaria poena impositioni plurimis locum esse videbatur, Iccirco Lucretium, quæ venenum Beatrici adhibendum potterat, vt illam necaret, neque ad proximum actum deuenerat, ita puniendam esse, & licet alumna mandauit, vt vinum ad huiusmodi effectum, Francisco prius soluta pecunia, traderet, cum ex hoc mandato, nullus effectus subsequutus esset, cuius iola executio, nisi delicta frequentius comminatur, attendenda est, poena nulla dari debet. Alia etiam concurrebant indicia, perfortem purgata. Quare sententia temperanda est, nec ad corporalem poenam extendenda, iccirco in exilium per triennium condemnata fuit.

In delictis. Ex decisione eiusdem 38. Thoma Grammatici.

Decodem. Cap. III.

Sed si cum confessione concurrant multa indicia, feruum sublatum multum in cibo, potuque apposuisse, vt eiusdem mortis occideret, & ita ad proximum factum deuentum esset, hic casus ab alijs præcedentibus differt, & in scilicet, ad aliorum terrorem, etiã affectus huiusmodi ponendus est: Quando autem hoc affectus puniit, perinde ac delictum consummatum esset, tunc iudex ex potestate legali poenam moderare potest, & extra ordinem puniendus est.

Sed si. Ex decisione Regni Neapolitani 487. Francisci Vini.

Contra reum venenationis, an procedendum sit, ad torturam ante defensiones. Cap. IV.

Venenationis crimen atrocissimum est, & sicut in alijs oculis delictis, necdum ad torturam, sed ad condemnationem quoque præsumptiones, & coniecturæ sufficerent, atque iura transgredi licitum esset, cum in nulla dispositione atrociora crimina continerentur, sed quia Antipodis, qui venenum syrupo Iulij apposuit, & necauit, secundo tortus, assenerat illud præsentem Seculo, qui rem alibi à Galieno accepisse deposuit, & eius mandato potandum tradidisse, dubitatum est, vtrum Galienus ex processu informatio torquendus esset, & negatiue ab omnibus resoluti sunt: Nam confictetur mannam pro alio infirmo, in eadem necdum curando, dedidit, sed non tritura, vt solum mancipium deposuit, de qua trinatione, atque emptione à Leuice arcanario Antonius conuincatur, atque etiam de malo eiusdè contra venenatum animo Curia constabat, Qui de eius per executores iussu ad furem patibulum, senex in litere, mortisque periculo, falsò Galienus se inculpasse asseruit, Testimonium viles persone in causis grauius sine tortura non tenet: & si prædicta indicia, tametsi ad torturam sufficiencia essent, nihilominus, omnia elidebantur, illam impediunt. Item quoniam Galienus servulum, depositionis tempore, annorum nouem duntaxat esse, alioquin examinatus suos inimicos esse, atque rem aliam, quam Antonio tradidit, mannam fuisse, obtrusisse probaturum, ideo, super fessa tortura, audiendus est.

ed. Præminencia Magnæ Curie de torquendo, ex processu informativo, solum contra latrones insignes, via rumque disrobatores, incendiarios, atque violentos raptores, item gravia crimina committentes locum habet, si contra eodem præcedat infamia, contra quos, iuris ordine non fenato, proceditur. At si contra bonæ famæ virum procedatur, super delicto oon notorio, secus est, quoniam delicto tolleretur, quod iura ab horrent. Hæc præminencia, quia etiam de inre communi procedit, locum non habet, si iudex ad partis postulationem procederet, quia tunc indiciorum copia danda est, Item contra diffamatos, & conuictos simul obtinet, cuius contrarium de inquisito mercatore constabat, Qui licet olim de homicidio diffamatus esset, tamen in diuerso mali genere, Item mala fama per triennium purgata intelligitur, atque constabat ab hinc decem annis canonicè vixisse. Denique, quia testes non per iudicem, cui causi delegata fuerat, vt per se ipsum cognosceret, atque procederet, sed per fideles scribas recepti erant, quo casu præminencia Curie, id est appellationis iudicis, cuiusque vires per vicinam torram præcedentem celsauerunt.

Venenationis. *Ex decisione Magnæ Curie Vicarie, vt in Voto 3. Thomæ Grammatici.*

De eodem. Cap. V.

Promptior ad torturam iudex esse debet in occulto venenationis delicto, legitime tamen datis defensionibus exequatur. Nam ex testium depositione, parte non citata, nullum sufficiens indicium oritur, quas ne Principes quidem tollere possent, cum naturalis iuris sint. Iura transgredi propter criminis enormitatem, sepe receptum est, quod in causis status Reipublice intelligendum, in cæteris autem Principes consulendus est. Varietas, & mendacium sufficiens indicium non sunt, neque trepidatio, aut inconstantia, vel pallor, nisi copulatiue concurrant, hæc enim propter namque imbecillitatem consideranda non sunt, ne contingat innocentes pusillanimes condemnari. Inimicitia præsumpta, neque sufficiens est, præsertim si reconciliata, coque magis, cum ab illo causâ processisset, Quamobrem defensiones denegande non sunt, ex quibus præminencia magnæ Curie, quæ contra diffamatos Regium exercet inupeiium, moueri non debet ad torquendum coniuges inuulissimos, ex processu informativo, indiciorum copia, atque competenti termino non assignatis, vt super imputatione se defendere valeant; Nulla totius fides habenda est, qui eodem contextu uariauerunt, sibi ipsi contradicendo, atque demum sufficere; ac plene ad torturam reiteratis, ipsos inquisitos exculpauerunt, Nicolaus plures varius, & sibi in multis libellantibus contrarius in tortura ipsos cõ iuges inculpauit, mox exculpauit, quo casu nulli dicto standum est, maxime cum nulla causâ assignata fuerit, cur contrarius eius, quod primo loco, dictum fuerit. Communi voto ex peritorum medicinarum magistrorum collegialiter conclusum fuit, ex veneno intrinseco potuisse decedere, sortè à malo aere causato, & ubi aliqua coniectura resistit, indicium etiam sufficiens cessat, ex his torqueri non posse ex processu informativo, secus ex ordinario, disputandum est.

Promptior. *Ex decisione eiusdem, vt in Voto 30. Thomæ Grammatici.*

Nobilis iniquitas de venenatione generi, vbi debeat carcerari. Cap. VI.

Ad probandam venenationem Iulij generi duo testes producti fuerant, per medium alterius eo-

rum venenum in parauulo vase vitreo Francisco illius famulo assignatum fuisse, Ideo dubitabatur, utrum Lucretia focus carceribus mancipanda esset, nam uenenum deferens ad effectum occidendi, tanquam scitaria plectenda est, maxime concurrente iniunctia capitali, ob accusationem à Lucretia factam de necesse Hyppolite eiusdem filie, ob quam, & Iulius carceratus erat, & viuis ex ipsius famulis torturæ suppositus fuit. Cum Lucretia honesta, & nobilis esset, Magna Curia Vicaria, pro ut aliis obseruari consuevit, in Monasterio detinendam esse decreuit, Sed Prorex domum sui cognati, pro carcere assignauit, nam & totum Palatium, aliquando tota ciuitas deputari solet, etiam si vigore statuti carceribus detinendum sit. Inuoluntati Principis mandantis aliquem carcerari obtemperatum dicitur, si officialis, vel totum palatium, uel totam ciuitatem pro carcere assignet.

Ad probandam. *Ex decisione Consilij Neapolitani 33. Thomæ Grammatici.*

Confessio rei, quod ex veneno dato mortuus sit, non valet. Cap. VII.

Utrum quis ex veneno dato mortuus fuerit, ad medicorum iudicium pertinet, ergo reus, qui i medicina peritus non est, de operationibus ueneni dati deponere non potest, Quamobrem si quis venenum dedisse confessus fuerit, atque ex eo mortuum esse, nisi legitimè conflet ex veneno dato mortem sequutam esse, confessio non valet, quoniam confitenti impossibile scitu est. Mors ex alio, quam ex veneno sequi potuit, ut ergo confessio, quod ad penam ordinariam suam pariat effectum, de delicto constare debet, uel per signa extrinseca, uel intrinseca aperoscandere, per quæ ueneno arguitur, alias confitenti non nocet, & à pena ordinaria homicidij excusatur; Multo magis confessio non præiudicat, si ex medicorum attestantibus constat, uenenum sumptum, ad mortem inducendam efficax, & sufficiens non extitisse, tunc enim erronea apparet. Reus confitens se publicum latronem esse, & derobatorem stratarum, yti talis furcarum poena puniri non potest, quando in processu tot crimina deducta non sunt, quæ talem eum faciant, sed pauciora, quam requirantur, quoniam talem existere, intris, non facti est, licet ius ex facto originem, substantiam, & effectum trahat. Confessio ione, neque prodest, neque nocet, quoniam iuris consuetudinem non alterat. Sæpe contingere potest, ut ex veneno in corpore ingento mortuus fuerit, & ideo medici, quod ex illo propinato ueneno mortuus sit, attestari debent, ad hoc ut de delicto in genere constare dicatur.

Utrum quis. *Ex resolutione criminali 180. Petri Caballi.*

Non constat quem veneno mortuum esse, inquisiti absolendi sunt, & quæ iudici non sint in consideratione. Cap. VIII.

Hæc venenationis indicia Fisco sufficientia esse videbantur, vt saltem torturæ locus esset possit, Quod ad prandium sumum, atque iucundum inuenerunt, & prandendo pallidus, atque tremens subito factus fuerit, cum frequenter vomitus, gutturque inflammatione quæ ueneni signa sunt, Item mors repentina intra uiginti quatuor horas, sunt pro prædico, scitu quod statim calidus adhuc cadauer, inhiuantes iussissent, præterea paucis ante dieb. eorū alteri ueneni à Pharmacopula emisse, & præsumere illi uenenum misisse, & 2 uoluisse,

præfensio quod ad excludendum delictum de iure ciuili; Remedium proueniens ex prohibitione per edictum prætoris à vi publica, & priuata valde differt, & quando verificarentur verba accusandi data fuisse, ut contractui renunciaret, atque retro donaret, hoc motum duntaxat importat, & ideo de nulla vi agendum est. Sed ad actionem proueniens de iure prætorio spacio vnius anni, verbiuicini præscriptum fuit, & actiones ex delictis descendentes, quæ ad vindictam dantur, per præscriptionem ipsius iure tolluntur, atque omnis actio, & obligatio extincta est. Nunquam causa metus durat ad impediendam præscriptionem.

Vbi nulla. *Ex decisione collegij Pisani 105. Doctoris Martæ.*

Depopulatores & aggressores alienarum domorum, qua pena sciendi.

Cap. IV.

Delicta tria delicta commississe dicuntur. Primò iniuriam Bolomerio, domum propriam, ipso iniurto, intrando, in qua vniuersique tutus esse debet. Secundò in crimen legis Iulie de vi publica, quia illam domum aggressi, violententer cum armis intraverunt. Item quia Bolomerio: captum in quodam nemore si bi obligari fecerunt, pro magna pecuniarum summa ex soluenda, cuius criminis poena deportatio est, cuius loco, bannimentum, præsertim à tota patria successit. Item triplici respectu, capitale crimen commiserunt, primò quia captiuum certo tempore detinuerunt, item crimen carceris priuati, denique castrum inuasit, atque ipsius portas frangerunt, vi armata intrando, vnde circa tria millia florentinum rapuerunt.

Delati. *Ex decisione Gratianopolitana 423. Guidonis Papa.*

Famulus opem præstans domino pacem publicum violanti, qua pena puniendus.

Cap. V.

Cum Aegidius in via Regia, vbi ad electorem, & Saxonie Duces iurisdiclio pertinet, à Blasio captus, in Pagam N. deductus esset, cui facto Valentinus illius famulus interfuit, & cum fidem eidem Blasio de certa pecunia soluenda daret, dimissus fuit, atque ad eiusmodi pecunie partem recipiendam, Valentinus cum eo missus esset, accidit, ut Aegidius in Vrbe, quæ ipsis transiendum erat à quibusdam agnosceretur, & Valentinus, qui ipsi concitatus præbebat, in custodiam publicam conieceretur, exorta questione, quo pœne genere utiendus esset, in eam sententiam decepturi esset, quod secundum constitutionem Electoris, & Ducum Saxonie, capite plectendus esset. Nihil enim impeditur, quò minus ipse à domino suo, postquam huiusmodi facinus moliri rescituit, recedere potuerit, & obedientiam in facto tam atroci detestare. Debeuerat enim à Domini consuetudine potius quàm longissimè refugere, quàm eiusmodi furoribus consentium accommodare. Hominis vitæ, & libertati insidiandum, & eique vim inferendam non esse, illius iuris est, quod genibus inter ipsas communitur, cuius ignoracionem, malam esse simplicitatem dicimus. Violentia est delictum contra ius gentium commissum, adeoque nulli, in eodem parcendum.

Cum Aegidius. *Ex decisione collegij Lipsiensis 56. Iacobii Thomagij.*

Capitis factionis tenetur de omni damno, sed promissio de eo facta, actionem non parit. Cap. VI.

Priucipalis, siue Capitaneus, & coadunator hominum de damno, quod ipse, atque alij ab eo coadunati dederunt, ac de morte hominum ab vtraque parte intencione tenetur, quoniam totum malum illi imputandum est, coadunati autem solum de eo, quod ipsimet perpetrarunt, obligati sunt, sed vtriusque principalis alios indemnens ex promissione & stipulatione facta, releuare tenetur, ex turpi promissione, tenentis conditio potior est, ad defendendum autem facta promissio valet.

Principalis. *Ex decisione Senatus Burdigalensis 54. Nicolai Boerij.*

EffraCTORUM forum, an sit poena mortis.

Cap. VII.

Quando semel, aut bis tantum plures aggressores, urbem non facientes, aliquid rapuerint, capitali poena non puniuntur, & ita senarij in nostris Curijs, nisi homicidium interuenerit, contra verò, qui violentie resistunt, etiam si homicidium commiserint, non tenentur: si verò cum turba, & armis parietes effregerint, atque rapuerint, capitali poena puniuntur: grauior iniuria est, quæ à pluribus fit.

Quando semel. *Ex decisione eiusdem 173. Nicolai Boerij.*

V I S P R I V A T A .

Cap. I.

Vbi quis ad res ablatas per vim, aut metum, vel dolum agit, res ipsas in libello exprimere opus est.

Vbi quis. *Ex decisione Rota Romana 186. Aegidij Belamæ.*

Eximens carceratum pro debito, qua poena puniatur. Cap. II.

Cum quis pro debito ciuili carceratum ab executionum manibus eripit, vim priuatam committere dicitur, Pro qua relegationis poena imponi debet, cuius loco, huiusmodi plebeis ad penam triremium per biennium condemnauimus.

Cum quis. *Ex decisione Consilij Neapolitani 442. Vincentij de Franchis.*

V V L N V S .

Cap. I.

Si reus fugiens à familia Curie vulneratur, nullatenus vulnerantem teneri iudicatum est.

Si reus. *Ex decisione Extraraganti 30. Petri Garfias à Toledo.*

De poena vulneris illati à clerico, Vicario Episcopali.

Cap. II.

Cum ageretur de poena Diacono imponenda, qui sui Episcopi Vicarium, cum similitra denudata, in via publica aggressus est, & coram pluribus personis, ac

nis, ac fere in Episcopi conspectu illum in brachio vulnerat; eò qd ab ipso Vicario pluries reprehensus, & deum ob non accessum ad sacras conciones, multatus fuerat, & pro ipsa multa, eadem die in Palatio de- tentus est: Dixi, tuta conscientia, ad trices per trig- nium condemnari posse, quoniam iniuria officiali fa- cta, atrox dicitur, Item cum ex causa officij, & contra primum Episcopi ministerium, maiori etiam poena di- gnus videbatur, nam & alapa tantum officiali per- cussus, etiam ob priuatum iniuriam, nulloque of- ficii pre-textu, mortis poena plecti potest. que senten- tia licet multis habeat contradictores, tamen nullam dubitationem recipit, quando officij contemplanone facta est. Etiam officiali ecclesiastico facta iniuria atrox dicitur, atque eadem poena puniendus est, quasi secula- ri iudici facta esset. Poena tritremium Clericis non in- conuenit, præsertim quando Sacerdotes non sunt, & excessus magnus exiit. Hæc poena contra clericos maximo in usu est.

Cum ageretur. *Ex resolutione criminali 87. Petri Ca- balli.*

Vulneratus, an ex intervallo ex vulnere præsumatur mortuus. Cap. III.

Cum plures Medici vulnus lethale esse, dixerint, ni- hil refert, utrum vulneratus breui, vel post longu intervallo innotuus fuerit, quoniam illorum iudicio standum est, atque ex vulnere decessisse præsumitur, cum verò dubitatur, utrum lethale fuerit, in maiorem partem inclinare decet, atque extraordinariam penam imponere, quoniam, ubi de hominis vita agitur, proba- tiones dubie ad mortem inferendam non sufficiunt. At si infra ordinatum intervallo moreretur, præsumptio est contra vulnerantem: De iure autem Canonico sem- per contra percussorem præsumitur. Si vulneratus cura- adhuc nolit, & a Medicis, vel Chirurgis peritis moderi, & postea moriatur, utrum vulnerans ordinariè plectendus sit? Lethaliter vulneratus, pro occiso ha- bendus est, si vulneris qualitas, Medicorum arbitrio ad vitam, & mortem se habere poterat, in dubio de vulne- re tantum puniendus est. Propterea practici articula- re consueverunt, pro percussore, quod vulnus lethale non fuerat, Item Medicorum iudicium incertum, & fallax esse, quòdque vulneratus ex longo intervallo mor- tuus est, quia Medici, & Chirurgi non obtinuerunt, sed cibus, alijque rebus interdictis vitis facit, quod ex immoderato cibo, & potu, febri correptus est, aut ex alia infirmitate obicit. Ilo; domesticis, Medicis, Chi- rurgis, examine peti: Vbi vulnus exiguum datum esset, ex febris acuta, atque rabida superuenisset, ex vulnere mortuus non præsumitur. Si vulneratus in parte supe- riore capitis, post quadraginta dies petierit, non ex vul- nere, sed ex mala cura mortuus præsumitur.

Cum plures. *Ex decisione Camera Imperialis 111. par- te 3. Andrea Gaili, & decisione Consilij Catholici 78. Lu- donici Peguera, & decisione Senatus Burdigalensis 333. Ni- colai Boerij.*

Cap. IV.

Heronymus ob plura delicta ad trices ad remi- gandum condemnatus, vt se mancum atque in- habileni redderet, arrepto gladio, se grauit supra ma- num percussit, ac vulnerauit, ita vt inhabilis omnino factus fuerit, Nulli dubium esse potest, quia puniri de- beat, ita vt etiam sub statuto de alios vulnerantibus con- tineatur, Ideo certi iuris est, percussorem se ipsum ani- mo vulnerandi, etiam si mors non sequatur, capite ple- dendum esse.

Heronymus. *Ex decisione Consilij Napolitani 44. Thome Grammatici.*

Vulnus procuratori datum, vel colliganti, an, & quan- do præsumatur datum ex causa litis. Cap. V.

Post tres, procurator obtinentis ad partes processus ad Curiam rediens, vt super fructuum liquida- tione lites terminaret, succumbentes illum Placentie pluribus vulneribus affecerunt, Et cum dubitaretur, utrum ex causa litis, vulnere illata esse, præsumatur, ita, vt Bullæ Alexandrinæ locus sit, pro affirmatiua conclu- sione fuit, quoniam si nulla alia causa apparet, ex illa præsumitur, pluralitas factorum, & actuum non præ- sumitur, & ita pluries in diuersis causis decisum fuit. Etiam si extra Curiam procurator, vel colligans of- fensus esset, Alexandrinæ locum esse, aliqui conclusum fuit: qm Alexandrina vsque ad Bullam Coenæ Domi- ni extenditur, & hoc de offendente extra Curiam loqui- tur, alias Bulla Alexandri parum, aut nihil descenderet, cum quis extra partes Urbis, vel saltem ad quatuor mil- liaria colligantes offendere possit. Quare Alexan- drina de offendente lite pendente extra Curiam intelli- genda est.

Post tres. *Ex decisione Rota Romana 868. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomei, & decisione 102. parte 2. Iacobi Patet.*

Vulnera præsumuntur data ex causa litis, nisi alia cau- sa separata probetur. Cap. VI.

Quid si probetur ex causa emptionis bonorum homi- cidium factum esse, cum ipsi rebellis bona pro Camera Apostolica venderentur, atque emptor interfecisset fuisse? Cum post quinque dies em- ptionis commissum esset, & super illius bonis lites inter occisorem, & interfecum agerentur, ex causa li- tis factum esse, dicendum est, quoniam propter modicu temporis intervallo inter emptionem, & necem, occisorem istam causam ignorasse præsumitur, idem si fuisse, quia lis ipsa occisioni causam præbuit, nam si verum ius pratendisset, vitioque non emisset, vt se a mole- stis liberaisset, Itaque lis ipsa homicidio causam præ- stitit. Ipsa Alexandrina etiam offensionem occasione litis factam verbis expressis comprehendit.

Quid. *Ex decisionibus eiusdem 864. & 894. parte 3. li- bro 3. in Nouissimis Tholomei, & 103. par. 1. Iacobi Patet.*

Finis secundi Tomi Digestor. Nouiss. Iudiciorum materiam continen.

Sub correptione Typographica Angelj Cantinij I. V. D. Florentini.

INDEX DIGESTORVM NOVISSIMORVM

MATERIARVM IVDICIORVM CRIMINALIVM SECVNDVM ORDINEM TITVLORVM.

ABIGEVS.

Ripetitur quis sit & quomodo puniatur. Cap. 1.

De eodem. Cap. 2.

ABIVRATIO.

Abivratio heresi sunt restituenda beneficia. Cap. 1.

ABOLITIO.

Abolitio quid sit & quomodo sit. Cap. 1.

Abolitio quid concedatur. Cap. 2.

De eodem. Cap. 3.

ACCUSATIO.

Accusatio prescripta an possit inquiri. Cap. 1.

Accusatio delicti occulti an per alium sit. Cap. 2.

Prescriptio delicti amplius quando recipitur. Cap. 3.

Syndicus pro est actoris pro quovis sitare. Cap. 4.

Accusatio quomodo ad ha rediret translat. Cap. 5.

De eodem. Cap. 6.

Inflantia in criminalibus quando permittit, accusare mortui. Cap. 7.

Accusatio quando ad omnes pertinet. Cap. 8.

Latus quando accusatur clericum. Cap. 9.

Accusatio quando sit contra plures. Cap. 10.

Accusatio quando est secreta. Cap. 11.

In libello accusatoris quae et si conda sunt. Cap. 12.

Accusator quando deinde admitti possit. Cap. 13.

Vxor & filius admittuntur ad accusandum. Cap. 14.

Accusatus an & quando possit recedere. Cap. 15.

Diei delicti quando exprimitur in accusacione. Cap. 16.

Accusator inquisitio quomodo puniatur. Cap. 17.

Subscriptum prae deinceps non intelligitur ad penam saltem. Cap. 18.

Accusatore calumniosum an condemnentur in expensis. Cap. 19.

Accusator absente & quando accusatus absque. Cap. 20.

Accusatio comperta ante sanguinis autem hereditatem. Cap. 21.

ADULTERIUM.

Adulterium in incestu cognitionali quem pericinas. Cap. 1.

Vxor cum habenti non puniatur de adulterio, sed de stupro si cum fornicaria. Cap. 2.

Cultra cum meretrice nupta an sit punibilis. Cap. 3.

Accusatio adulterii quem pericinas. Cap. 4.

Accusatio adulterii an & quando sit et ad heredes. Cap. 5.

Contra adulterium an iudex ex officio procedat. Cap. 6.

Vxor quomodo accusetur maritum de adulterio. Cap. 7.

Super adulterio non procedit per inquisitionem. Cap. 8.

Adulterium requiritur probare meretricem. Cap. 9.

In adulterio deprehensus si etiam secretarius habentes sunt coartati. Cap. 10.

Adulterium quando sit in confessione. Et quomodo probetur. Cap. 11.

Adulterio commisso, aliter ex coartatione possit per se ipsum probare. Cap. 12.

De quando amittitur propter adulterium. Cap. 13.

Heredes extranei aliquando possunt opponere de retentione doli. Cap. 14.

Vxor propter adulterium aliquando possunt opponere de retentione doli. Cap. 15.

Vxor quando perdit dotem & successorem mariti. Cap. 16.

Osulum iniquitatis quare esse debet ex doli amissionem. Cap. 17.

Vxor quando exceptio de adulterio mariti ad amissionem honorum. Cap. 18.

Adulterii poena qui sententia fuerint. Cap. 19.

Nihiliter pro adulterio cum incestu puniuntur gladio. Cap. 20.

Maritus non recusat uxorem continentem ante verberationem. Cap. 21.

Per concubinum mariti cum adulterio, veniam trahit concubina. Cap. 22.

Venia adulterii potest dari pro emendatione. Cap. 23.

Adulterium aliquando non puniatur. Cap. 24.

Socii accusant adulterium aliquando non tenentur. Cap. 25.

Adulterium aliquando non puniatur. Cap. 26.

Mulier nupta meretricem de adulterio puniri potest & obi. Cap. 27.

Qua. Cap. 28.

Ex confessione adulterii iudicantur esse facta non potest siqui condemnari. Cap. 29.

Adulterio mutua compensatio adhibetur, utrum patri competat alio. Cap. 30.

Cap. 31.

Adulterium quinquaginta villi praeficitur, & quando fallit. Cap. 32.

Maritus occidit uxorem adulterum non laeva videtur. Cap. 33.

Separatio ibi sit ob adulterium de quo consilium per confessionem in iudicio criminali. Cap. 34.

Maritus ex interno occidit adulterum puniatur extraneo. Cap. 35.

Quando vxor propter adulterium amittit dotem & alia. Cap. 36.

AGGRESSOR.

Aggressori aliquem cum amos, quo pona providetur. Cap. 1.

Aggressori an tenetur si reus aliquem se posuerit, qui occidit. Cap. 2.

Aggressori quis praeficitur. Cap. 3.

ASSASSINIVM.

Assassinum an prolatum praeficitur. Cap. 1.

Assassinum ex quibus rebus indicatur, & a quo iudice cognoscitur. Cap. 2.

Assassinum per quos committitur catur. Cap. 3.

Assassinum quomodo probetur. Cap. 4.

APOSTATA.

Apostata quid sit & qui impetrat delictum. Cap. 1.

De eodem. Cap. 2.

De eodem. Cap. 3.

Regulari habet tunc cooperum de heresi an sit apostata. Cap. 4.

Regulari si sine apostata & delinquantem perda. Cap. 5.

ARMATA.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 1.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 2.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 3.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 4.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 5.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 6.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 7.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 8.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 9.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 10.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 11.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 12.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 13.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 14.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 15.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 16.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 17.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 18.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 19.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 20.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 21.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 22.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 23.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 24.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 25.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 26.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 27.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 28.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 29.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 30.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 31.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 32.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 33.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 34.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 35.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 36.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 37.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 38.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 39.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 40.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 41.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 42.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 43.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 44.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 45.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 46.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 47.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 48.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 49.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 50.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 51.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 52.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 53.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 54.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 55.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 56.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 57.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 58.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 59.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 60.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 61.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 62.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 63.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 64.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 65.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 66.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 67.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 68.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 69.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 70.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 71.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 72.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 73.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 74.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 75.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 76.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 77.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 78.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 79.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 80.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 81.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 82.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 83.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 84.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 85.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 86.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 87.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 88.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 89.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 90.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 91.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 92.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 93.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 94.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 95.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 96.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 97.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 98.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 99.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 100.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 101.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 102.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 103.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 104.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 105.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 106.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 107.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 108.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 109.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 110.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 111.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 112.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 113.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 114.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 115.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 116.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 117.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 118.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 119.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 120.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 121.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 122.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 123.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 124.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 125.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 126.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 127.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 128.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 129.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 130.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 131.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 132.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 133.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 134.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 135.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 136.

Armata quid sit & quomodo sit. Cap. 137.

Index Tomi Secundi.

Banniti omnes sunt hostes Imperii, eorumque bona occupantur.	cap. 9.	perire.	cap. 26.
Bannitus ex quibus consuevit resistere etiam ad inprobos suos.	cap. 11.	Carceratus pro criminalibus non potest commendari pro civilibus.	cap. 27.
Cadaver banniti spoliatur quomodo punitur.	cap. 12.	Carceratus in exilium condemnatus, quare possit recommendari a creditoribus.	cap. 28.
Bannitus in communicatione potest per procuratorem accusari.	cap. 13.	Carceratus mulier potest recommendari pro debito vero.	cap. 29.
Bannitus de adultério.	cap. 14.	De captura, an & quando possit appellari.	cap. 30.
Bannitus non perdit beneficium statuti propter publicam utilitatem condici.	cap. 15.	Captura iniustitiam superuenientis notari in citatione debet.	cap. 31.
Miser an banniri possit.	cap. 16.	Carceratus declaratus nullo indulgentia non potest recommendari.	cap. 32.
Fili banniti in congregatione per statum propter bannum pariter, an admittendi sint ad defensionem.	cap. 17.	Carceratus iniustus a tertio recommendari non potest.	cap. 33.
Bannitus transiens eum parte vel sibi obsequendus est.	cap. 18.	Captura nulla non approbatur per contentum prefatum, per quem liberatus est.	cap. 34.
Bannitus an possit ab aliis sine sua assensu.	cap. 19.	Captura quando sit valida pro suspitione fugae.	cap. 35.
Bannitus capitis in executione sententiae quid opponere possit.	cap. 20.	Carceratus confugiens ad Ecclesiam quando gaudeat immunitate.	cap. 36.
Bannitus scire potest mitti legatum ad locum ubi bannitus est.	cap. 21.	Carceratus pendente securitatis tempore, an & quando liberandus sit.	cap. 37.
Bannitus an possit offendi & occidi de iure communi & per statum.	cap. 22.	Nullus carceratus potest relaxari absque iudicio licentia.	cap. 38.
Appellatione pendente bannitus offendi non potest.	cap. 23.	Carceratus quomodo relaxetur sub dictis festis.	cap. 39.
Occidens bannitum pro interfecto primus an & quando puniatur.	cap. 24.	Carceratus quando relaxetur absque processu.	cap. 40.
Pater vel filius an possit occidere, vel mandare occidi matrem vel patrem bannitum.	cap. 25.	Carceratus appellans non debet relaxari.	cap. 41.
Sententia banni securitatis pendente lata non valet.	cap. 26.	Carceratum, vel captum pro debito eximendi, ad quid teneatur.	cap. 42.
Agentis quos nullitates contra sententiam banni, opponere possunt.	cap. 27.	Eximentes carceratum, an (sine iudicio eximendi) vel sequebantur familia visitant quomodo puniatur.	cap. 43.
Processus contra offendentem bannitum vigore flammam & quando impolit assensu sit bannitum occidendi.	cap. 28.	Carceratus pro causa criminali non potest recommendari pro suspitione debitorum.	cap. 44.
De pena falsi assensu sit bannitum occidendi.	cap. 29.		
		COLLUSIO.	
BESTIALITAS.		Collusio quomodo probatur.	cap. 1.
Bisualitas non completa maritum puniatur.	cap. 2.	Collusio quomodo presumitur.	cap. 2.
Cognus inter Indos, & Christianos quomodo puniuntur.	cap. 3.	Sententia per collusionem est nulla.	cap. 3.
		De eodem.	cap. 4.
BLASPHEMIA.		Proprior collusionem causare mittitur ad forum fisci.	cap. 5.
Blasphemia per quae verba inducitur, ut statum prohiberi sit.	cap. 1.		
De eodem.	cap. 2.	COMMENTARIENSIS.	
De eodem.	cap. 3.	Custos carceris aliquando excusatur de fuga carcerati.	cap. 1.
Blasphemia est mixta fori & ab utroque puniatur.	cap. 4.	Carceratus liberatus a iudice an possit detineri pro clementia sententiae.	cap. 2.
Iudex blasphemus vixit in omni quomodo vixit puniatur est.	cap. 5.	Commentariensis quomodo salvandum sit salarium, & expensae.	cap. 3.
Incidentis culera imago Christi vel B. Virginis morte puniatur.	cap. 6.		
		BERROAKII.	
BERRORII.		Custos carceris sine eius scitu, quomodo teneatur de fuga carcerati.	cap. 4.
Berroarii, qui ministris iustitiae vitrum credendum sit.	cap. 1.	Quid teneatur creditor pro debitor fugiente de carceribus, & quando sit redemptus.	cap. 5.
Berroarii & executionarii referentibus fuisse verberatos, an credendum sit.	cap. 2.	Custos an teneatur de fuga carcerati liberandi, vel condemnandi.	cap. 6.
Executionarii capiendo rei an possint illum resistente occidere, vel offedere.	cap. 3.		
Servientes executionis in territorio aliorum puniendi sunt.	cap. 4.	CONFESSIO IN CRIMINALIBUS.	
		Confessio per an incompetent inducit an & quando probet.	cap. 1.
CALUMNIA.		Delictum ad quem officium probetur per confessionem extrajudicialem.	cap. 2.
Calumnia quomodo probatur.	cap. 3.	De officio confessionis extrajudicialis delicti.	cap. 3.
Calumniator solus an quomodo punitur.	cap. 4.	Confessio facta in tormentis, vel in vinculis, & compediatur.	cap. 4.
		Confessio metu tormentorum facta non valet, si indicia non praecedant.	cap. 5.
CARCER, ET CARCERATUS.		Ad quos confessionem minoris resistit conceditur.	cap. 6.
Carcer quid sit.	cap. 1.	Confessio prodigi ab iurea sine carcerari, an punitur possit.	cap. 7.
De eodem.	cap. 2.	Confessio in criminalibus non quomodo dividenda.	cap. 8.
Carceris an possit interduci per pactum vel statum.	cap. 3.	Confessio in criminalibus quomodo sufficit ad condemnandum.	cap. 9.
Dilectus an gaudeat privilegio carceris.	cap. 4.	Confessio quando possit remitti.	cap. 10.
Mulier an possit in carceribus detineri.	cap. 5.	Parna temporaria propter confessionem spontaneam.	cap. 11.
Senex an possit carcerari pro debito civilis.	cap. 6.	Per confessionem qualis sit, an & quando quis possit puniri ordinare.	cap. 12.
Frater ad instantiam fratris creditus non potest carcerari.	cap. 7.	Confessio minoris sine curatore an consequenda valet.	cap. 13.
Sacer pro deo non potest carceribus mancipari.	cap. 8.	Confessio potest excipere contra confessionem factam in tormentis.	cap. 14.
Persona quae carcerari non possit a quibus.	cap. 9.	Confessio debilis emanans a iudicio criminali instantia prius perempta, nihil operatur.	cap. 15.
Dilectus & midici quomodo gaudent privilegio ne possint carcerari.	cap. 10.	Confessio iterata a iudice si sit conformis indicio.	cap. 16.
Dilectus & midici quomodo gaudent privilegio ne possint carcerari.	cap. 11.		
Carcerari quando quis debeat, & quomodo custodiendus sit.	cap. 12.	CONDEMNATIO.	
Captura pro quibus debitis est permessa.	cap. 13.	Condemnatio in criminibus quomodo fieri debet.	cap. 1.
Carceratus quando debeat fidei iuramentum commendari.	cap. 14.	CONVICTI.	
Quando in delictum paene pecuniaria imponitur corporali, an quis sit fidei iuramentum relaxandus.	cap. 15.	Statutum super convictis, an locum habeat in confessione.	cap. 1.
Pro facti lege relaxandus non est fidei iuramentum relaxandus.	cap. 16.	Convictus ad sui defensionem, se esse alium an admittendus est.	cap. 2.
Offendens Dilectum non est fidei iuramentum commendandus.	cap. 17.	Convictus an possit puniri absque confessione.	cap. 3.
Carceratus sub fidei iuramento, & sub custodia, an vinculis esse dicitur.	cap. 18.	Convictus de homicidio per iudicium, & confessionem, cum qualitate potest in secunda instantia quidem aliam probare.	cap. 4.
Bona non potest carcerare executionem Regis.	cap. 19.		
Domus sub primatum carcerem ferre adulterio datum quae parva punitur est.	cap. 20.	CONVITIUM.	
Recegnere debiti ob metum carceris est nulla.	cap. 21.	Litterarum comparatio facit indebitum libello famosi.	cap. 1.
Carcer an iuramentum dandi sacramenta a danda sunt.	cap. 22.	Veritas convicti probata per libellum famosi an excuset.	cap. 2.
Carcer an condemnatus non accidentis quae parva punitur.	cap. 23.	Inimici famosi libellum, aliquando ostendunt, an de eo puniatur.	cap. 3.
Iusti vel iniusti carceratus verum an possit debeat extra punitur.	cap. 24.	De fidei iuramento famosi quae sit.	cap. 4.
Endentes carere officio, quae parva punitur.	cap. 25.	De eodem.	cap. 5.
Carceratus iniustus an possit anferre de carceribus, & ire ad finem.	cap. 26.		

Index Tomi Secundi.

CRIMEN.

Crimes primatum quando differt a publico. cap.1
Excommunicatione & deprivatione, quae crimina erit sint. cap.2

CVLPA.

Culpa quando imputari non possit. cap.1
Culpam probat debitor aduersus creditorem. cap.2

DEFENSIO.

Primus in quomodo repellere liceat. cap.1
Insuper peris quales debeatur pro homicidio ad defensionem cum cap.2
excois. cap.3
Pro de passionis honoris, quomodo litas iniuriam repellere. cap.4
Valerius ad sui defensionem aggressorem occidere licuit. cap.5
Homicidium ad sui defensionem ante & quando sit punibile. cap.6
Frater pro fratri defensione an alterum occidere possit. cap.7
Delictum quando dicitur ad defensionem & quando ad ultionem. cap.8
Defensio sit, vel aliter, quae tenetur non possit de delictum or- cap.9
marum prohibitorum. cap.10
Defensio permittitur etiam per puniendum contra aggressorem. cap.11
Homicidium contra prolocum an verbi quomodo puniatur. cap.12
Accipere sub defensione, & praestitum quid imperet. cap.13
Defensio omnibus rebus concedenda esse, & an nunciari possit. cap.14
Reus defensionibus renuntiare non potest, omnino tempore illas cap.15
proponere valet. cap.16
Copia praestitio rei aliquando ad defensionem deurgatur. cap.17

DEBENTIO R.

Defensor necessarius non differt voluntarius, & an ipse debeat iu- cap.1
dicari, & contra eum excois. cap.2
Excois, & foris in quibus sit necessarius, vel voluntarius, defensor cap.3
Domini. cap.4
Defensor in causis criminalibus, an & quando, & quis interuenire cap.5
possit. cap.6
Defensor quando possit interuenire, & sub qua cautione, & quando cap.7
possit alium substituere. cap.8

DELICTVM.

An vult illicitum, & contra bonos mores dicatur delictum. cap.1
Delictum manet qui sit, & quando punibile. cap.2
Fallaciam non facit delictum atrox. cap.3
Delictum atrox est, & coram maiestatem fiat. cap.4
Delictum ex quo sit constans in dicitur atrox, & quando dica- cap.5
tur fallum in capite vel in ebore. cap.6
Delictum quomodo probetur. cap.7
De eodem. cap.8
Delictum iratum sciri an, & quando rursus tenetur. cap.9
In delictis, confessorum animas delinquentes, & ordinis pena cap.10
expungatur. cap.11
Delictum quando sit vnum, & quando plura. cap.12
Ex pluribus, persequendis eodem odia factis, quot delicta facta sint cap.13
& pena imponenda. cap.14
Delictum quomodo praescribitur, & cum praescriptio impediatur. cap.15

DELINQVENS.

Statutum contra delinquentem in ecclesia, non comprehendit eum cap.1
qui in officio. cap.2
Delinquentes quando quis dicitur de die, ad effectum poenae im- cap.3
ponenda. cap.4
Delinquentes plures, quae poena puniantur, & an de auxilio tractan- cap.5
tur. cap.6

DEPORTATVS.

Deportatus poena mortis confinari potest, & quid in alij poenis im- cap.1
possit. cap.2
Deportatus ruptum confinia, quae poena puniendus. cap.3

DEPOSITOR.

Depositor quae poena sit tenendus. cap.1
Equitas quomodo alterius de rebus, quae poena sit tenendus sit. cap.2

DENUNCIATOR.

Denunciator de falsis, quae poena puniendus. cap.1
Dolus. cap.2

DOLVS.

Dolus vitiosus quis sit, & quis praesumatur. cap.1
Dolus quando probatur in causa fractae pacis publicae. cap.2
Dolus quando probatur, & quando excusetur. cap.3
Dolus an vitiosus interuenit in aliquo. cap.4
Dolus qui sit, & quomodo puniatur. cap.5
Dolus non esse permittendus intra dimidium anni, nisi perit. cap.6
Amisus quando sit in dolo, vel tenetur. cap.7

DVLLVM.

Nullum ad effectum inuoluntatis ad beneficium, debet probari in cap.1
clericis. cap.2
Locum volentem in duello, quando sit inuoluntatis ad beneficium. cap.3
Truncatus alterum cum armis, quae poena sit tenendus sit. cap.4
Delictum, & patrum capite puniuntur in duello vero, & quale cap.5
sit. cap.6

EXILIUM.

Exilium, quomodo sit, & an alius locum non prohibetur sub altero cap.1

includatur.

Exilium in concessione castris, quando intelligitur de deportatione. cap.1
Exilium impositum defensoribus per tempus exerceri possit sententia etiam cap.2
si debeat, & per quod traditur. cap.3
Exilium frangenti quomodo puniendus. cap.4
Exilium ex quo sit suppositum esse dici non potest. cap.5
Contra frangentem exilium non potest excois, nisi praecedat cap.6
sententia. cap.7

EXCOMMVNICATIO.

Excommunicatio inuoluntatis quando tenetur. cap.1
Excommunicatio generaliter cum clausula in iustitia non tenetur nisi cap.2
casu periculi de iure. cap.3
Excommunicatio potest in quatuor praescribere. cap.4
Excommunicatio inuoluntatis quando tenetur. cap.5
Intra species excommunicationis nulla est differentia, & quomodo cap.6
sit anathematizatio. cap.7
Sententia excois, an, & quando fieri possit, sine scriptis. cap.8
Excommunicatio qui sapit vim diffinitivam, & qui interueniens. cap.9
Litigatorum per iudicem inuoluntatis excommunicatio non potest. cap.10
Arrestatus in quibus recessu a Curia, an possit excommunicari. cap.11
Citatus contra max ante litem contestationem, quando possit excom- cap.12
municari. cap.13
Excommunicatio prohibito non ligida, offensus satisfactio, non cap.14
potest polliceri. cap.15
Excommunicatio an possit fieri ex nunc proxi excois. cap.16
Excommunicatio quando possit denunciari, post appellationem. cap.17
Declaratoria censurarum quomodo renouatur per via attentum. cap.18
Ad Can. & quando super excois, & aliter per Regem de re iudic- cap.19
deatur, an fieri possit. cap.20
Declaratoria a iure commisso fieri potest, & alij, citatio. cap.21
Si principalis offit obidit per exceptionem praedictae, & excois n- cap.22
unari non potest. cap.23
Declaratoria excois & incois, an quando fieri potest citate per cap.24
curatorem. cap.25
Monitum ad effectum declaratoria, quando dicitur valide ex- cap.26
cois. cap.27
Excommunicatio pro manifesta offensa, quando non censetur, ob cap.28
excois voluntatis. cap.29
Excommunicatio an probetur per denunciationem. cap.30
An probetur per petitionem absolutiois. cap.31
An probetur per delictum, & brachium seculari. cap.32
Non probatur per credulitatem in iuribus. cap.33
Sacrosancti prius debet excommunicari, quam puniatur per iudic- cap.34
em. cap.35
Declaratoria excommunicatiois quo sit, & milibus operatur. cap.36
Quod requiritur, ut excommunicatiois incurrat ob violentiam cap.37
in clericum. cap.38
De eodem. cap.39
Per eundem clericum deponitur quando incidit. cap.40
Prælatus, Thesaurarius, vel magister an percutiendo ecclesiasticos incur- cap.41
rant. cap.42
De clericis scriptum percutientes. cap.43
Excommunicatio praescriptum durare. cap.44
De eodem, & quando probetur absolutio. cap.45
Sententia excommunicatiois, an, & qui sit potest in monitum. cap.46
Instantia an possit allegari aduersus excommunicationem gene- cap.47
ralium in synodo factam. cap.48
Excommunicatio an in potest impetrare remissionem, & faciat cap.49
processum nullum. cap.50
De eodem. cap.51
Excommunicatio quando sit iusta, & uti, semper tenenda, sed ap- cap.52
pellari possit, & quare. cap.53
Domini an possit incitari per contumaciam probatorum. cap.54
Qui ligatus non est per sententiam, non indiget absolutiois cap.55
in se, si ab homine. cap.56
Quando excommunicatio est iniusta, & an quando tenetur. cap.57
Excommunicatio per contradictionem lata, quando sit nulla. cap.58
De eodem. cap.59
Excommunicatio lata vigore citationis alternatiua an valet. cap.60
Minor an, & quando possit excommunicari. cap.61
Da participatibus cum excommunicatione de maiori. cap.62
Excommunicatio qui sit, & quomodo. cap.63
Excommunicatio lata contra tertium aliquando est nulla. cap.64
Insuper sententia excommunicationis quomodo probatur. cap.65

EXCOMMVNICATIO.

Excommunicatio qui sit, & quomodo sit, & quomodo sit, & quomodo sit. cap.1
Per iudicem clericum excommunicatiois ipsi incois. cap.2
Clericus excommunicatus an, & qui tenetur dicere hoc. cap.3
Excommunicatio per anathemam priuatum beneficium. cap.4
Excommunicatio non apponit compositionem replicando. cap.5
Excois an, & quando possit petere restitutionem in integrum. cap.6
Excommunicatio prius absolutiois ad censuram, quid probat cap.7
debeat. cap.8

Index Tomi Secundi.

De pro abſolutione aliqui abſoluerundum fit.	cap. 8	Dicere falſum teſtimonium non iuratus puniatur de falſo.	cap. 16
De eodem.	cap. 9	Teſtis falſus in cauſa capitali puniatur morte.	cap. 17
Excommunicatus an, & quando caratur eccleſiaſtica ſpualitate.	cap. 10	De eodem, & quid ſit, & habet gratiam.	cap. 18
Quo abſolui poſſit.	cap. 11	Teſtis negent falſum in cauſa non capitali, quomodo puniatur.	cap. 19
E. communitatis quid in edictis, & quid per mititur.	cap. 11	Teſtis falſus contra ſeſum quomodo puniatur.	cap. 20
Excoſtatus pſi atterare beneficiu. Ii opore probandum.	cap. 12	Teſtis falſus, & corruptus tamen civiliter ad damnum.	cap. 21
Excommunicatus quando non ſuſſegetur abſolutione generalis.	cap. 16	Conſeſus falſum in cauſa puniendus.	cap. 22
Ad & quando procuratorum conſtituitur.	cap. 17	Teſtis falſum deponens in crimine publico non capitali, quomodo puniendus ſit.	cap. 23
Excommunicatus quare poſſit in iudicio principaliter & que ſententia.	cap. 18	Teſtis & actor falſus in crimine preditionis parit, morte puniuntur.	cap. 24
Excommunicatus an perat reſtitutionem in integrum.	cap. 19	FALSI TAS. In ſcripturis.	
Excommunicatus nec poſſit ſit reſtitutionem.	cap. 20	Decretum de conſcriptione falſa inſtrumenta an habeat locum in mandante falſo deponi.	cap. 1
Excommunicatus poſſit facere omnia contra alios.	cap. 21	De falſitate preſumpta ex artementi diuerſitate in ſcriptura.	cap. 2
Excommunicatus in quibus ſpeciebus puniatur in iudicio eccleſiaſtico.	cap. 22	De induci falſitatis teſtamenti contra notarium, & de pena propter ipſa imponenda.	cap. 3
Collatio beneficii falſo per actum communicationem an ualeat.	cap. 23	De induci falſitatis.	cap. 4
EXCVSATIO.		Probatio falſitatis excludit purgationem.	cap. 5
Excusatio quando, & quomodo proponenda.	cap. 1	De induci falſitatis.	cap. 6
Excusator Regis citatus ad curiam an ſit admittendus.	cap. 2	Error licet in cauſa, & cum culpa non facit falſitatem preſumit.	cap. 7
Excusatio inter non proponitur ſua mandata ſeu falſi preſcripti.	cap. 3	FALSI TAS. In ſcripturis.	
Pa peratit cauſam, & quando ſit ſufficientis excuſatio.	cap. 4	Duo inſtrumenta in diuerſis ciuitatibus ab eodem confeſa, quomodo a falſitate ſoluantur.	cap. 8
Excusatio perſone in crimine in articulo mortis ſufficientis ualeat.	cap. 5	Apellata ad iudicium falſa a iudice manu propria quomodo reddat ſcripturam de falſo inſtrumento.	cap. 9
FALSI TAS.		Teſtis author qui habendū ſit, ut ne qui ſcripti, vel qui ſcripti ſint.	cap. 10
Fama quid, & quare ſit, & a quo erigitur habet, & quomodo probatur.	cap. 1	Falſitatis ſuſpectio oritur ex ſcriptura contra ſtylum Curie.	cap. 11
Fama an, & quomodo probet.	cap. 2	Falſitas committi poſſit in nia nullis, & inſtrumento nullis.	cap. 12
Fama quando releuat ab omni probandi.	cap. 3	Dicitur falſum accuſationem in quomodo parum incidat.	cap. 13
Fama quando tranſit ſine omni probandi.	cap. 4	Falſitas in litteris Regis quibus uſui non ſit, quomodo puniatur.	cap. 14
Fama ubi, quando non conſitit non ordinari in negligentia.	cap. 5	Falſi faciens litteras Regis ſi non perſeſit, quomodo puniendus.	cap. 15
Qua fama obſtat longinquus conſtituat ordinari in negligentia.	cap. 6	De eodem.	cap. 16
Fama quomodo per teſtes probat dici non poſſit.	cap. 7	Pena canonica contra falſant litteras Regis, ut uidentur, ut ſi in uſu.	cap. 17
Fama an cum uno teſte ſufficiat ad probandum in criminalibus.	cap. 8	Violenti ſigillum actorum, & aperient litteras an falſum committat.	cap. 18
Fama teſtimio qui ſint.	cap. 9	De aperiente litteras alienas an ſigillum amouentes committentur.	cap. 19
De eodem.	cap. 10	Notarij, qui ſigna, & litteras priuorum, & ciuitatum, & Principum, & eorum, qui per auctoritatem, & in nobis tunc in crimine falſos quomodo ſit.	cap. 20
Fama quomodo probatur de Stylo Rota.	cap. 11	Tobellarij non reddunt litteras, aliſque occurrentes quomodo puniuntur.	cap. 21
Fama cum uno teſte non ſufficiat in criminalibus.	cap. 12	Falſitas per procuratorem commiſſa, an & quando notat per inſcriptum quod ad aueritandam cauſam de cure municipij.	cap. 22
De fama probatur debet eſſe licita.	cap. 13	De ueritate falſi inſtrumenti. Iſi ſimplici ſigno et publici armis.	cap. 23
Fama probatur circa violentiam dicitur in criminalibus ſeri.	cap. 14	De productis, & ſcienter falſum capitulum, & ſuper ea tranſcribendo.	cap. 24
De ueritate probatur per famam.	cap. 15	Producens falſum capitulum, & teſtes ſuper ea, an ſit puniendus duplici pena.	cap. 25
De ueritate probatur per famam.	cap. 16	Falſitas quomodo probatur.	cap. 26
Teſtis ſuper fama quales eſſe debent.	cap. 17	Rabita an, & quando reddat inſtrumentum ſuſpectum de falſo.	cap. 27
Ex diuina ſententia extra preſentia.	cap. 18	cap. 28	
Inſcriptio de iure quomodo probetur.	cap. 19	Suſpectio falſi quando per ueritatem habetur.	cap. 29
FALSI TAS.		De eodem.	cap. 30
Falſitas in ueritate in quibus conſiſtit, & de ueritate ſpecialiter.	cap. 1	Propter falſitatem quando quis perdat cauſam.	cap. 31
Mentior ob reddam rationem Principi non ex cauſa ſi nomen ſit minoris litte.	cap. 2	De ſcribente falſis per ueritatem in ſuo libro priuati.	cap. 32
Falſitas monet an etiam Principis, ſed non perſonam quia pena puniatur.	cap. 3	Notarij falſa inſtrumenta conſeſcent, quomodo in Regno puniuntur.	cap. 33
Falſitas monet an etiam Principis, ſed non perſonam quia pena puniatur.	cap. 4	De eodem, & quid ſi non eſſet notarius.	cap. 34
Condemnatio de falſa monet an, & quando appellat.	cap. 5	Notarij propter letum culpam, non cognoscentes perſonas falſum teſtamentum conſeſcent, quomodo puniatur.	cap. 35
Ponderet, & uidentur monet an non appellat.	cap. 6	Teſtes inſtrumentarij qui ſum ſidem ſumant contra notarium falſum inſtrumentum conſeſcent.	cap. 36
Statutum contra monet arius, falſus habet locum etiam ſi non perſe ſit.	cap. 7	Reſponſio quod uult ueritatem quomodo ſeruantur ſit.	cap. 37
Pena falſa monet an, & quando extenditur, & quare.	cap. 8	Fides negatiua non probat falſitatem.	cap. 38
Tendit pecunia quia pena puniatur.	cap. 9	Ceſſant apellatiles in preſentia, auctoriſ terris pena falſi.	cap. 39
Expendens monet an falſum quia pena puniatur.	cap. 10	FALSI TAS.	
FALSI TAS. In teſtibus.		Falſitatis acta perdat cauſam per ſententiam.	cap. 1
Teſtis ubi peratandus falſus, an poſſit ex eodem proceſſu condemnari.	cap. 1	Falſitatis quibus preſentibus ſit.	cap. 2
Statutum contra productentes falſos teſtes habet locum contra principalem, ſi per procuratorem iudicis fuerint.	cap. 2	Falſitatis an poſſit ſi diſtingui ſuſpectari.	cap. 3
De eodem.	cap. 3	De eodem, & quid ſit ſtatu impotentis penam pecuniarum.	cap. 4
Statutum loquens per uerba inuicem recipiat interpretationem de iure communi.	cap. 4	De pena ordinaria, & extra ordinaria falſario irroganda.	cap. 5
Teſtis ſuper poſſeſſione quomodo reducatur ad concordiam.	cap. 5	FISCVS.	
Teſtis ubi poſſit parit inter ſe, conuenerit non ſunt puniendi de falſitate.	cap. 6	Fiscus & Camera unde non ſumuntur.	cap. 1
Falſitas teſtimio quomodo probanda.	cap. 7	De dupli patrimonio Principis, & eorum nominibus, & diſtributione.	cap. 2
Teſtis ubi poſſit parit inter ſe, conuenerit non ſunt puniendi de falſitate.	cap. 8	Fiscum qui habent.	cap. 3
Falſitas teſtimio quomodo probanda.	cap. 9		
Teſtis ubi poſſit parit inter ſe, conuenerit non ſunt puniendi de falſitate.	cap. 10		
Falſitas teſtimio quomodo probanda.	cap. 11		
Teſtis ubi poſſit parit inter ſe, conuenerit non ſunt puniendi de falſitate.	cap. 12		
Falſitas teſtimio quomodo probanda.	cap. 13		
Teſtis ubi poſſit parit inter ſe, conuenerit non ſunt puniendi de falſitate.	cap. 14		
Falſitas teſtimio quomodo probanda.	cap. 15		

Index Tomi Secundi

<i>Fiscus legatus fluitis per Principis.</i>	cap. 1
<i>Fiscus debet iurare de calumnia.</i>	cap. 2
<i>Fiscus debet iurare de calumnia.</i>	cap. 3
<i>Procurator qui probet fisco vel donatarius.</i>	cap. 4
<i>Fiscus an & quando restituatur.</i>	cap. 5
<i>De eodem.</i>	cap. 6
<i>Fiscus succedit nisi ex intestato totum.</i>	cap. 7
F V K T V M.	
<i>De viro non furto.</i>	cap. 1
<i>De furto non furto.</i>	cap. 2
<i>Emens per furum quando furum recuperare pretium.</i>	cap. 3
<i>Item si rebus alienis quando furum committitur.</i>	cap. 4
<i>Pro furto commissi in compena.</i>	cap. 5
<i>Pro furto commissi in compena.</i>	cap. 6
<i>Contra tenentis prius capioni demitti sunt.</i>	cap. 7
<i>De furto pecuniarum in gruppi quomodo probetur.</i>	cap. 8
<i>Domini navi aliquando non tenet de furto in mari commissi.</i>	cap. 9
<i>Pro furto commissi a pluribus.</i>	cap. 10
<i>Furti indicium an sit & peritior pene aliquem.</i>	cap. 11
<i>Si fur confiteatur ad furti minimi.</i>	cap. 12
<i>De indicio ad furti quomodo pene punitur.</i>	cap. 13
<i>Receptatores rerum furtivarum puniuntur et furti.</i>	cap. 14
<i>Pro quibus furtis imponitur pena mortis naturalis.</i>	cap. 15
<i>Pena furti commissi de nocte cum scabito.</i>	cap. 16
<i>Committitur tria furti aliena.</i>	cap. 17
<i>Pro unico furto magno qui mori debet.</i>	cap. 18
<i>Pro tribus furtis commissis una die nocte qua pena sit imponenda.</i>	cap. 19
<i>Furti pene non tollitur per restitutionem.</i>	cap. 20
<i>Pro furto quando datur facultas inquirendi in domo alterius.</i>	cap. 21
<i>Turam esse necessitatem quando debet fisci peritior.</i>	cap. 22
<i>Finium in bonis debitorum altum an & quando sit debeat.</i>	cap. 23
<i>Clerici pro furto non esse condemnandos ad irremum & qua pena imponenda.</i>	cap. 24
F R A V S.	
<i>Produs suspecto quando cessat.</i>	cap. 1
<i>Pene pempta contrahit ex quibus probetur.</i>	cap. 2
<i>Pene & delicti quomodo probentur.</i>	cap. 3
H A E R E T I C I S.	
<i>Haereticus simpliciter probatur per alium iusti ab eo qui dicit si fuisse haereticum.</i>	cap. 1
<i>Haereticum cuiusque fidei remaneat debet.</i>	cap. 2
<i>Haereticus per quos testes probatur esse.</i>	cap. 3
<i>Relapsus mortuus in carceribus non debet sepeliri.</i>	cap. 4
<i>Carer relapsus.</i>	cap. 5
<i>Propter suspicionem de heretico an relapsus dici debeat.</i>	cap. 6
<i>Qui possit se obligare ad penam relapsus.</i>	cap. 7
<i>De relapsu quando.</i>	cap. 8
<i>Relapsus an datur.</i>	cap. 9
<i>Quando non sit indicandus relapsus.</i>	cap. 10
<i>Per quam confessionem potest haereticus condemnari.</i>	cap. 11
<i>Haereticus quando datur sponte redire ad Ecclesiam.</i>	cap. 12
<i>Si haereticus quando comprehendatur vel statum.</i>	cap. 13
<i>Quomodo de si sit haereticus quando de tribus ad peritior.</i>	cap. 14
<i>De eodem si statum quod iterum habeat in possessione.</i>	cap. 15
<i>De eodem.</i>	cap. 16
<i>De eodem.</i>	cap. 17
<i>Defensio reconciliatio si pene confessorum non continetur sub statum.</i>	cap. 18
<i>Statum de haereticis non comprehendit suspensio.</i>	cap. 19
<i>Beneficia haereticis dicuntur vacare in partibus ubi Roma ubi semper laza sit.</i>	cap. 20
<i>Haereticus qui repellitur ab alio civilis.</i>	cap. 21
<i>Constituti de haereticis si necesse sit de iure quod tenet Ecclesiam.</i>	cap. 22
<i>Seculari fratres traduntur iuri.</i>	cap. 23
<i>Contra.</i>	cap. 24
<i>Fili & heredes sunt citandi in processu fisco post mortem haereticis.</i>	cap. 25
<i>De eodem.</i>	cap. 26
HOMICIDIUM.	
<i>Statum de homicidio qui proprii dicantur.</i>	cap. 1
<i>Occidit non homicidium non habet locum in homicidio.</i>	cap. 2
<i>Occidit non homicidium non habet locum in homicidio.</i>	cap. 3

<i>Homicidium non dolo sed culpa commissum minis punitur.</i>	cap. 4
<i>Confessus homicidium an et quando requiratur sit vel citandus.</i>	cap. 5
<i>Homicidium quando pene ordinaria vel extraordinaria punitur.</i>	cap. 6
<i>Homicidium aliquando non est punibile.</i>	cap. 7
<i>Homicidium minor quando punitur.</i>	cap. 8
<i>Homicidium speculativum non punitur nisi eueniant exi.</i>	cap. 9
<i>Si qui homicidium causam det qua pene punitur.</i>	cap. 10
<i>Mulier occidens alteram baculo an teneatur de homicidio.</i>	cap. 11
<i>Pena homicidii ex quibus causis sit minor.</i>	cap. 12
<i>De pena homicidii ex rebus commissi.</i>	cap. 13
<i>Pena homicidii ex rebus commissi.</i>	cap. 14
<i>Pena homicidii ex rebus commissi.</i>	cap. 15
<i>Occidit in mari infans an furti qua pene punitur.</i>	cap. 16
<i>Pater fornicarius occidens affundens cum filium qua pene punitur.</i>	cap. 17
<i>Qui praetextu lapidum non cum occidens maritum sequens teneatur extraordinarie.</i>	cap. 18
<i>De iudicio homicidii.</i>	cap. 19
<i>Homicidium a pluribus commissum quomodo punitur.</i>	cap. 20
<i>Homicidium a pluribus commissum quomodo punitur.</i>	cap. 21
<i>Si pater propter uxorem uxorem praestiterit.</i>	cap. 22
<i>Homicidium a Comite non debet pati aliquam pnam.</i>	cap. 23
<i>Occidit senilem an debet pati aliquam pnam.</i>	cap. 24
<i>Mulier propter an abortum qua pene punitur.</i>	cap. 25
<i>Abortus mulieris foris quomodo punitur.</i>	cap. 26
<i>Abortus procuratus ex proposito.</i>	cap. 27
<i>Abortus inter dum nullo modo punibilis.</i>	cap. 28
<i>Mater qui semel vel bis procurat abortum si qua pna sit plenitudo.</i>	cap. 29
<i>Mater qui abortum non procurat punitur.</i>	cap. 30
<i>Aliter sufficiens ratio non est occidendi qua pna punitur.</i>	cap. 31
<i>Aliter sufficiens ratio non est occidendi qua pna punitur.</i>	cap. 32
<i>Homicidium in aliter persona ab irremum committitur.</i>	cap. 33
<i>De eodem.</i>	cap. 34
<i>De eodem.</i>	cap. 35
<i>Occidit Titum de mandato domini sui occidit non est morte punitur.</i>	cap. 36
<i>Homicidium in quibus causis non gaudetur immunitate ecclesiastica.</i>	cap. 37
<i>Puniantur cum infamia animo occidendi non gaudet immunitate ecclesiastica.</i>	cap. 38
<i>Homicida per sententiam non exprobrant non est punitus beneficium.</i>	cap. 39
INCENDIUM.	
<i>Incendium cuius culpa saltem praesumitur.</i>	cap. 1
<i>Quando quisque sit tenentis de incendio.</i>	cap. 2
<i>De incendiis qui tenentis de incendio.</i>	cap. 3
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 4
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 5
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 6
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 7
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 8
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 9
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 10
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 11
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 12
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 13
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 14
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 15
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 16
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 17
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 18
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 19
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 20
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 21
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 22
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 23
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 24
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 25
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 26
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 27
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 28
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 29
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 30
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 31
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 32
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 33
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 34
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 35
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 36
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 37
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 38
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 39
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 40
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 41
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 42
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 43
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 44
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 45
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 46
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 47
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 48
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 49
<i>Incendium qui tenentis de incendio.</i>	cap. 50

Index Tōmi Secundus

INDEX

I N D I C I U M.
 De indicio per testis et confessorum uox diuincantur de nocte. cap. 1
 Indictum cum sit puer presbiterianus imperfectus. cap. 2
 Testis qui reprobatum facit indicium ad iuramentum. cap. 3
 Testis excusari per informationes Curie excommunicari non facit
 indicium. cap. 4
 De indicio ex testis singulari et per simul et fama sufficit. cap. 5
 De indicio remanente quod testis probat. et ad conuincendum ad
 iuramentum inferendum. cap. 6
 Fama et sit illam indicium. et quid sit cum fama. cap. 7
 De indicio facta et fama. cap. 8
 De indicio an solutus per viam insolentem. cap. 9
 Inimicitia quale sit indicium. cap. 10
 De indicio confessionis et ex malitioso. cap. 11
 Confessio pasci critica an sit indicium. cap. 12
 De eodem. cap. 13
 Quisq. inculpatus non facit indicium. cap. 14
 Sanguis pressus a vniuersis accessorum inquisire. an faciat
 indicium. cap. 15
 De eodem. cap. 16
 De indicio contra maritum de homicidio ex oris. cap. 17
 De indicio dubio facti, ubi et quod testis errare uolet. cap. 18
 De plurius indicio ad totum fore sufficiens. cap. 19
 De testem. Et quando probantes imperfecti continentur ad po-
 nam ordinari impenitentem. cap. 20
 Fama an et quando sit verum indicium. cap. 21
 De indicia facta. cap. 22
 Si testis sit indicio per testis et pro innocentia et per testis. cap. 23
 Falsitas sit indicio. quod indicata non faciat. cap. 24
 Indictum copia non data. et sententia nulla est. cap. 25
 Indictum cum copia data et testis. cap. 26
 De quibus. cap. 27
 Ex quibus indicia possit fieri sententia condemnatoria. cap. 28
 De quibus. cap. 29

• v s

In remittendis an aliqui, qui supradicti principibus possint obtemperare.	cap. 1
Gratia delicti an debeat valde antequam sit iudicata.	cap. 1
An officio habeat.	cap. 1
Immo, an debeat scribi et fieri in vinculis confitens.	cap. 1
Falsitas in delictis delinquentum cum poest fieri, qui immediatè ferantur.	cap. 1
Immo Curia.	cap. 1
Facultas inducendi in comprehensum eorum per aliam legem.	cap. 1
Exceptum.	cap. 1
Inductus intelligitur de delictis, non exiptionem autem suam.	cap. 1
Quemadmodum perinde de aliquo, quando dicitur, si de paucis est.	cap. 1
Inductum non gaudet delinquentis, postea commissum legem.	cap. 1
De inductis non conceditur per undecim bonos.	cap. 1
Inductus comprehenditur etiam penas contritionis, et ex causis.	cap. 1
Inductus intelligitur.	cap. 1
Inductus aliquando quando occidit clericum malefactorem.	cap. 1
De eodem.	cap. 1
Crimen proditorum inducitur in exceptionem iudicis datur.	cap. 1

IN FAMILIA.

INNOCENTIA: cap.
Innocentia quomodo probet: ut per testes.

IN VERA.

Inuria est factio fici indicit.	cap. 1
Inuria est appellatio spuriumque est.	cap. 2
Inuria est error per elationem mundi et per rationem equi.	cap. 3
Alia inuriarum ad deum per verbum inuiciorum contra Pri-	cap. 4
ncipe.	cap. 5
Seruitus publicis si quem percussissent inueniunt inuiriari.	cap. 6
Inuria si scriptis falli agatur ut verbalis sed non alii tollitur.	cap. 7
Inuria quatuorplex fit et quomodo punitur.	cap. 8
Inuria iactantia dicitur a maiore in inuiriari iactantia punitur.	cap. 9
Creditor non tenetur inuiriari in re sed deinde ad carcerem duc-	cap. 10
procurat.	cap. 11
Idcirco inuria est in se ipso per se non a maiore.	cap. 12
Propter inuiriari in se ipso per se non a maiore.	cap. 13
Inuiriari punitur in se ipso per se non a maiore.	cap. 14
Inuria falli dicitur si in se ipso per se non a maiore.	cap. 15
Domini an ager pro inuiriari in se ipso per se non a maiore.	cap. 16
Meriti venditor inuiriari oportet.	cap. 17
An collegium ager pro inuiriari in se ipso per se non a maiore.	cap. 18
Propter inuiriari falli punitur in se ipso per se non a maiore.	cap. 19
Libellus in actione inuiriari quomodo fit debet.	cap. 20
An inuiriari punitur in se ipso per se non a maiore.	cap. 21
De inuiriari punitur in se ipso per se non a maiore.	cap. 22
De inuiriari per annum agi per se non a maiore.	cap. 23
Anus in actione inuiriari in se ipso per se non a maiore.	cap. 24
Alia inuiriari de defendere extorere Contra alii non per se non a maiore.	cap. 25
Alia inuiriari ad paterfamilias in se ipso per se non a maiore.	cap. 26

Aliquid cuius causa cum criminali contraria sit potius iniuria. cap. 11
 Iniuria facta ad repellendum est. & quando punitur sit. cap. 11
 Ad iniuriam qualiter causa notetur. cap. 12
 Veritas excusat a iniuria non iniuria in precibus. cap. 13
 Iniuria iniuria non est locus penitentiae ad evitandum poenae. cap. 14
 Veritas committit an excuset iniuriam. cap. 15
 Protrahens an iniuriam potiusque possit. cap. 17
 Meniam non licet recipere. cap. 18
 De iniuria reali veritate notetur. & de poena. cap. 19
 De iniuria reali facta iniuriam. Sententia. & eius poena. cap. 20
 De iniuria illata per precium. & eius poena. cap. 21
 Si quis iniuriam faciat sine iniuria officio. & quomodo. cap. 22
 Alii iniuriam non exiungitur per reuocationem. cap. 23
 Iniuria verbalis non tollitur bonis precibus. cap. 24
 Infamia ante iniuriam iniuriam quomodo evitari possit. cap. 25
 Pater filius non potest remittere iniuriam filio deficiente
 ex lege Curiae. cap. 28
 Iniuria per reconciliationem non remissa est. cap. 29
 Iniuria aliquando per dissimulationem remissa non censetur. cap. 30
 Alium iniuriam cui quis preloas. & quomodo censetur per
 meritum. cap. 31
 Deest iniuria quomodo ad alios ordinis. non excusat. cap. 32
 De iniuria facta baculis. & eius poena. cap. 33
 De iniuria iniuriam non exiungitur in iudicio. cap. 34

NOV 15 1966

De modo procedendi per inquisitionem etiam fiant. cap. 1
 Commissarius deputatus ab inquisitore, indicat illo mortis cap. 2
 Ter per inquisitionem proceditur contra cum qui segetiam iniecit, cap. 3
 etiam si vellet non inquirere. cap. 4
 Sollicitudo accensuram requiritur in inquisitione. cap. 5
 Inquisitio super homine secundo antiquo quomodo fieri possit. cap. 6
 De inquisitione nallius facta est descriptio rationis. cap. 7
 Nulli aliter inquisitionem, et reprobatum est testium cumulare cap. 8
 possunt. cap. 9

INSULTVS

et animas penitus infundant cum agnitione eligunt animas filio-	
rum suum non fuerit.	
Aggressus praefurim? facere omnia ad dei gloriam.	cap.3
INTERDICTUM.	
Exceptio interdicti non reuelat obsequium.	cap.4
LAESAE MAIESTATIS CRIMEN.	
Forma reuelationis in ferendis capite non extenditur ad filios.	cap.1
De eoque ferri tractatum praedictum, et non reuelatum.	cap.2
De eo tractatum praedictum, et non reuelatum, quae non per-	cap.3
deat.	cap.4
De offensa, et non habuit locum in summi Principis.	cap.5
Laesae maiestatis accusatio propter delictum in personam offe-	cap.6
ndit.	
Ceterum crimen animi, et quando sequatur laesae maiestatis.	cap.7

neri eximenter carceratos.

Examen carceratum, si respondet in carcerem an punitur.
cap. 9
De pignori lege maritima non extendenda.
cap. 10
Filiæ continentium sub pena levi quæritur.
cap. 11
LENOCINIVM.
Leno quis sit, & quomodo puniatur.
cap. 1
Maritus in quibus casibus de lenocinio puniatur.
cap. 2
Maritus propter dantes alienum deponitur de lenocinio.
cap. 3

M O U S

Regula Cancellaria de vestigia ubi an procedat in vacatione per refugiat: omni.	cap. 1
An regula habeat locum in praesentia per effusionem commutand.	cap. 2
Idem quomodo probetur.	cap. 3
De eadem.	cap. 4
De eadem.	cap. 5
De eadem.	cap. 6
Idem quomodo probetur ad effectum ut actio sit beneficii ad off.	cap. 7
refugiat: omni.	cap. 8
De eadem.	cap. 9
Per eadem.	cap. 10
Constitutio per praesentem mortuum ex prima firmitate. Co- pilio	cap. 11
Idem in rebus ante mortem de off. per praesentem.	cap. 12
De praesentem mortui. variabiles.	cap. 13
De eadem.	cap. 14

Index TomiSecundi. 4

2021

Index Tomi Secundi

PUBLICATIO BONORVM

Confisatio in continuatā etiam per statum hodi si fusi forma
cap. 1
In confiscatione bonorum sententia expressa opus est, & non vici-
cap. 2
tini bona fatiunt
In confiscatione propter homicidium non vici fundi ex pascu-
cap. 3
do confiscatione bonorum feudalium
Annotatio bonorum etiam feudalium non fit facienda ante con-
cap. 4
fiscationem
Hereditas bona sit alienata publicantur, & de commissis delictis
cap. 5
Publicatio, an, & quando tractatur ad bonayn aliteris territori-
cap. 6
is
Publicatio bonorum spectat ad illum, cuius tempore delictum com-
cap. 7
missum est
Statuta de publicatā bonis mansufragium passi sunt reprobatā
cap. 8
Publicatio bonorum comprehendit aduantiā leuati, viciu fructus
ad partem pertinet
cap. 9
Bona prohibita obligari an veniant in confiscatione bonorum
cap. 10
Alienari prohibita non veniant in confiscatione
cap. 11
A bonis confiscatis prius detrahenda sunt aliorum creditagnum
cap. 12
expensa liti facta per fisco
De publicatā bonis mortui sibi inferuntur
cap. 13
Confisatio declarata ob contumaciā contra heredes exquiri
cap. 14

RAPINAE

Domini territorij raptus etiam per rapinam
cap. 1
Raptus non committitur, nisi cum violentia
cap. 2
Oportet rapinam multari iure, & quā pena puniendus sit
cap. 3
Raptus capula non fecit non puniunt
cap. 4
Raptus non est puniendus quando abducti ut puella volens, & equi-
cap. 5
tatis, & sunt nuptiae
Contra violentum cum meretrice aliquando est puniendus
cap. 6
Atque ad cubera eius pascuā raptus potest quoque puniri
cap. 7
Crimis raptus sponte, & ad m. pertinet
cap. 8

REBELLIS

Rebellis non probatur per narrationem Papae
cap. 1
Narratio Papae probat rebellionem si conuenerit adminicula
cap. 2
Rebellis quis sit, & quando differat a contumacia
cap. 3
Tractatus rebellis non puniuntur utique supplicio
cap. 4
Si non ante rebellionem parui non sunt puniendi pena inflata
cap. 5

RELEGATIO

Dellus confisatio non est de relegio
cap. 1
Traslatio quae legatio an, & quando infamam assignare valeat
cap. 2
Relegatio quando in p. non sit firmata confisatio
cap. 3

REMISSIO CARCERATORVM

In remittendis criminosis quas sunt consideranda
cap. 1
Remissio non est facienda nisi de delicto p. delicti confes-
cap. 2
Lax de remittendis carceratis pra vna delictum extenditur ad so-
cap. 3
mitem
Remissio delinquentis est facienda ad indicē delicti, vel originis
cap. 4
Rex an remittendus ad indicē delicti, & quibus concurrentibus
cap. 5
de iure
In Regno Franciae remissiones sunt
cap. 6
De eodem
cap. 7
Constitutio de non remittendis carceratis obtinet inter duos
cap. 8
domini
Index delicti summaris per remissionē ad indicē loci mandati
cap. 9
Index ad quem remittitur, nonum proculum facere debet
cap. 10
Remissio non habet locum in contrahibus, nec in delictis si illi
cap. 11
ter accit
In contrahibus an, & quando remissio facienda sit
cap. 12

REPRESALIAE

De represaliis, & rerum originis, & quando concedenda
cap. 1
Represalia exequuntur contra bona exactionem in territorio conce-
cap. 2
dendi
Represalia a quo concedenda sint
cap. 3
Represalia a quibus & a quo conceduntur
cap. 4
Represalia propria auctoritate sicuti, quomodo puniendus
cap. 5
De eodem
cap. 6
Committitur represalia in libris publicis, praepter non haberi
cap. 7
instituta, an, & quando sit puniendus
cap. 8

REVS CRIMINIS

Nomen accusati quando inter reos receptum sit
cap. 1
Reus an debet personaliter comparere, & libello respondere
cap. 2
Reus qui in coram p. accusatus, & absconditus est
cap. 3

RESISTENTIA

Reus si an, & quando resistere possit
cap. 1
Resistentia Curia quā pena puniatur
cap. 2
An, & horum an sit de omnibus condempnandis
cap. 3
Nihil inter res rixae accident, an teneatur
cap. 4

RESTITVTVS

Restitutio plenaria, quod recipere
cap. 1
Restitutio non intelligitur ad ea bona, quae propter incapacitatem
cap. 2
non capere non potest
Restitutio ad totum non intelligitur, qui solus compescitatem per
cap. 3
condemnatum

SACRILEGIVM

Sacrilegium quid, & quando sit puniatur
cap. 1
Sacrilegium, & quae sacrilegia sunt
cap. 2
Sacrilegium quid sit, & quae sunt species, & quae pena
cap. 3
Sacrilegium non committitur cum materiali non professo
cap. 4
Delictum in officio sacrorum est quae sacrilegium
cap. 5
Exceptio sacrilegij in vna specie non extenditur ad aliam ex ma-
cap. 6
teriali ratione
Cognitio voluntatis in stella daturum quomodo fiat
cap. 7
Pro sacrilegio in personam sacra duplex pena ab aequo iudice
cap. 8
imponitur
Sacrilegium laici cum materiali est puniendum a iudice seculari
cap. 9
In criminibus mixtis index praesentis exequitur sententiam
cap. 10

SALVS CONDUCTVS

Affecutus a Principe, quos facit saluum ducere possit
cap. 1
Inde an, & quando det saluum conductum
cap. 2
Affecutus Camera Imperialis an, & quando det saluum condu-
cap. 3
ctum
Salvus conductus non est seruandus delinquenti
cap. 4
Contra eam cum saluo conductu non est facienda receptio
cap. 5
Secutus aliquo casu temporis per nonum delictum
cap. 6
Securitas pendente, sententia boni, & seruandus iudicatus
cap. 7
nulla
Salvus conductus nungitur per delictum
cap. 8
Cognitio iuxta affectum an, & quomodo pertinet
cap. 9
Bannitus delinquentis post securitatem an, & quando de vitioque
cap. 10
puniendus sit
Securitas in quibus casibus possit dari a Rege contra legē Regni
cap. 11
Debet obtineri securitatem contra criminos non potest agere
cap. 12
contra iurum debitorem
Securitas non est seruanda si delictus fuerit parat
cap. 13

SEDITIONE

Resistit aliquando committitur seditionem
cap. 1
Calligatio hominum in Constante exquiranda, & punienda
cap. 2

SCISMATA

Scismatice quis sit, & quando persequenda
cap. 1
Calligatio hominum in Constante exquiranda, & punienda
cap. 2
De Simoniacis in generalibus
cap. 3
De eodem
cap. 4
Ob Simoniam quis est inhabilis ad beneficia obtinenda, si delin-
cap. 5
quens non prius ipsa iura
Simonia non committitur in venditione praebenda
cap. 6
Simonia conventio nalis, quando sit realis
cap. 7
A Simonia absolutus antequam obiciatur, omnia rella perit
cap. 8
Simonia viginti annis praescribitur sicuti ceteris delictis
cap. 9
De probatione Simoniae
cap. 10
De eodem
cap. 11
Simonia quando non probetur ex annotatione verbis in data
cap. 12
Correspondentia contrarium quando arguit Simoniam
cap. 13
Mandata an sint correspondenda, & Simoniam inducant
cap. 14
De eodem
cap. 15
De eodem, & quando Papa possit incurre Simoniam
cap. 16
Per mandatum ad resistendum liberti in mandum Papa, ad
cap. 17
viam scilicet, non inducitur Simonia
Mandata correspondenda ad resistendum sunt, Simoniaci & non
cap. 18
exsistent
Permittitur quando est Simonia
cap. 19
Collatio facta cum onere est Simonica
cap. 20
Concordia excoia, non expellat a auctoritate Papa aliquando non
cap. 21
est Simonica
Praesentatio cum conditione expressa aliter quam in ipso est Simon-
cap. 22
ica
Nominatio si sine Simonica, & acceptio, & promissio Breue
cap. 23
Papa pariter sunt alia
Pellatio confirmata auctoritatem Simoniam facit
cap. 24
Praesentatio alicuius cum intervallo temporis non sunt iudicia
cap. 25
Pelle scilicet mandum non facit Simoniam, & si licet nominatim
cap. 26
licenti dispositum
Pro ingressu monasterij quod datur an, & quando sit Simonica
cap. 27
Pro administrandis rebus sacris an aliquod per consuetudinem
cap. 28
accipi possit
Simoniam praeferre committitur si sunt prius in ipso iure non conuen-
cap. 29
tionaliter

SOCIVS

Index Tomi Secundi.

SOCIUS CRIMINIS.

Socius criminis est, quando adiuuatur ad inculpandum cap. 1.
Socius, & quando facit delictum ad torturam cap. 2.
Non socius, quando facit delictum facit socius criminis aliquando comprehendit socium socium cap. 3.
Constitutio socii criminis, elisa per torturam non conuenitur cap. 4.
Alii aliter conueniuntur cap. 5.
Socius criminis non traditur quando versum non deponit cap. 6.
Socius de confesso quando deponit, & inter se debet cap. 7.
Socius criminis, quando ad inculpandum, & quando ad defendendum non facit indicium cap. 8.
Pur non interuenit de sociis cap. 9.
Socius, qui ob delationem socii grauius torqueri potest cap. 9.
Socius criminis si promittit facit socius in tortura, & aliunde neget in tortura non nocet socius cap. 10.
Socius quando & quid conuenitur criminis socii criminis cap. 11.
Affirmans dominum sine scitu delicti non est socius criminis cap. 12.

SODOMIA.

Quando committitur cap. 1.
Sodomia accensio non perfecta mitius punitur cap. 2.
De carnalibus ore per se sequitur cap. 3.
Patientes an faciant indicium ad torturam cap. 4.
Confessio stupri aliusque facit indicium si sit tortura cap. 5.
Regressus de sodomia interdicta condemnatio non potest ex depositionibus laicorum quod sequitur per torturam cap. 6.
Sodomia an fiat damnatio de se sequitur cap. 7.

SOLVM.

Alibi solus dicitur singulari successore, & quid in beneficiis alibi cap. 1.
An possident, nuncie non eadem ex dictum restitui cap. 1.
Episcopus huius praesentis pro se, qui agitur in tortura per alios cap. 2.
Ecce agitur solus, & si per alios factum, & si possit ostendere cap. 3.
Alibi solus quando possit ostendere per se, & per alios cap. 4.
Procurator aliusque possit agere solus nomine Ecclesiae cap. 5.
Solus an, & quando agitur contra solum, & contra alios cap. 6.
Quando solus agitur non possit cap. 7.
De rebus, & an remittat Capituli rebus, & de rebus cap. 8.
Solus non agitur vigore possessionis in beneficiis alibi cap. 9.
Solus qui non agitur ad restitutionem distribuitur quotidianam cap. 10.
Tres caribus comperti inter duos, & tres, & tres cap. 11.
Comendatio alibi quando agitur contra solum, & contra alios cap. 12.
Episcopus translati quando agitur solus ad beneficia, & contra alios cap. 13.
Socius agitur per se, per alios, & contra alios, & contra alios cap. 14.
Alibi solus non recipit ex se, & contra alios, & contra alios cap. 15.
Ex rebus, & contra alios, & contra alios, & contra alios cap. 16.
Populus agitur solus cap. 17.
Solus in quibus committitur, & qua remedia dantur, & contra alios cap. 18.
Alibi solus competit ad statum praesentem, quem quis habet cap. 19.
Relatus ad beneficia suum, quando solus datur cap. 20.
Quidam in rebus permittit solus de se cap. 21.
Index alibi quando solus cap. 22.
Index mulier praedicta non recipit possessionem cap. 23.
Index quando datur solus cap. 24.
Conueniunt quando de rebus, & contra alios cap. 25.
Solus obicit exceptio referentis cap. 26.
Reglar non obicit in solus, & contra alios, & contra alios cap. 27.
Solus alibi quando solus cap. 28.
Solus alibi quando solus cap. 29.
Solus alibi quando solus cap. 30.
Solus alibi quando solus cap. 31.
Solus alibi quando solus cap. 32.
Solus alibi quando solus cap. 33.
Solus alibi quando solus cap. 34.
Solus alibi quando solus cap. 35.
Solus alibi quando solus cap. 36.
Solus alibi quando solus cap. 37.
Solus alibi quando solus cap. 38.
Solus alibi quando solus cap. 39.
Solus alibi quando solus cap. 40.
Solus alibi quando solus cap. 41.
Solus alibi quando solus cap. 42.
Solus alibi quando solus cap. 43.
Solus alibi quando solus cap. 44.
Solus alibi quando solus cap. 45.
Solus alibi quando solus cap. 46.
Solus alibi quando solus cap. 47.
Solus alibi quando solus cap. 48.
Solus alibi quando solus cap. 49.
Solus alibi quando solus cap. 50.
Solus alibi quando solus cap. 51.
Solus alibi quando solus cap. 52.
Solus alibi quando solus cap. 53.
Solus alibi quando solus cap. 54.
Solus alibi quando solus cap. 55.
Solus alibi quando solus cap. 56.
Solus alibi quando solus cap. 57.
Solus alibi quando solus cap. 58.

Tribus in quibus interdictis probandus est cap. 1.
Tribus praesentibus a Vicario probatur per eundem Vicarium cap. 2.
Colateralis pro restitutione cap. 3.
Attentio non remouetur cum titulo infesto cap. 4.
Tribus coloribus est socius in iudicio, & in palea, & in palea cap. 5.
Institui in ab eo facta, qui, est in quasi possessione accendit cap. 6.
In ab eo coloribus cap. 7.
Ecce restituitur ad fons, si dicitur de quasi in iudicio cap. 8.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 9.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 10.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 11.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 12.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 13.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 14.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 15.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 16.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 17.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 18.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 19.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 20.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 21.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 22.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 23.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 24.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 25.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 26.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 27.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 28.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 29.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 30.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 31.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 32.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 33.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 34.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 35.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 36.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 37.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 38.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 39.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 40.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 41.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 42.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 43.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 44.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 45.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 46.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 47.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 48.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 49.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 50.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 51.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 52.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 53.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 54.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 55.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 56.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 57.
Socius non obicit in iudicio, & in palea, & in palea cap. 58.

Index Tomi Secundi.

Spoliu' an et quādo restituatur, si notoria cōstet de nō iure. c. 137
 Restitutio Castri sui, etiam non delicto de iure. c. 138
 Sēper restituenda: est in de causis non iure notoria cōstet. c. 139
 Possessio propria ambobusque capta: quando restituibilis nō est. c. 140
 Possessio quando dicitur capitulariter data ad effectū spoli. c. 141
 Infamis possessio non est restituibilis. c. 142
 Filius restituatur ad possessionē demum patris, q' dicitur a matre sua.
 Possessio convinctus capitulariter salte restituatur, si a spolia-
 tui restituendus sit. c. 144
 Restitutio an, & quando impediatur per renunciationē spoli. c. 145
 Restitutio ad decem quando datur laico. c. 146
 Monachus quando non restituatur contra Abbatem cōtra extra-
 nem restituatur. c. 147
 Possessio peragatur, si pendens, non restituatur. c. 148
 Pacifem sine rei intuitu de non potendo restituendum poss. spoli. c. 149
 quando obiter petenti. c. 150
 Spoliatus una perceptio, & dimissio ad reliquā admittitur spoli. c. 151
 acere potest. c. 152
 Instrumenta producta in petitorio an obstant in possessorio restitui-
 tioni in tertia lictu. c. 153
 Spoliatus non constituitur per possessionem nullius datam. c. 154
 Spoliatus ab habente mandatum de mandando restituatur. c. 155
 Alonari an, & quando de act. spoli. c. 156
 De restituendo spoli dicuntur non facienda clericis. c. 158
 Spoliatus ex eo qui habet accessū ad beneficium, nō restituatur. c. 159
 Excommunicatus spoliatus non restituitur. c. 160
 Possessio eorum, qui sunt facti alii, non est restituibilis. c. 162
 Restitutio sine contrādictioe spoliati impedit restitutionem. c. 163
 Summius rēstiter non restituatur. c. 164
 Causa nullitatis est p' excludendi causa spoli. c. 165
 Dispensationes non requiruntur, ut agatur de spolio, secus in illis
 que per expeditum solent limitari. c. 166
 Spoliatus quando obiter excluditur, vel restituatur. c. 168
 Possessio excludi ab illis qui ablati fuerunt per amicum. c. 169
 De spoliato excludi ab uno restituendo. c. 170 De eodem. c. 171
 Illegitimi dignitate spoliati in aliquando restituuntur. c. 172
 Spoliatus officio de quoqueque titulo docet restituatur. c. 173
 De nullo spoliato restituendo. c. 174 Vltimū spoliū quo pargit. c. 175
 De vltimo spolio peragenda. c. 176
 Spoliū vltimum in, & qualiter pargendum. c. 177
 Exceptio spoliati a tertio facta agens petitorio nō obstat. c. 178
 Tertius spoliatus secundum eum debet restituere. c. 179
 Spoliator excipitur, quod aliter non probatur primum extremum,
 plene id probare debet. c. 180
 Spoliator non datur d. lictu. c. 181
 Spoliator non admittitur ad probandum valorem ad discoloran-
 dum titulum expellendi iura. c. 182
 Spoliū quomodo pargendum est. c. 183
 Spoliū quo ad fructus nō si quidam pargatur per canonem de spoli. c. 184
 Spoliū ex quoque pargatur non datur. c. 185
 Spoliū per se illi datur, qui fecit, q' potest sed alter impeditur. c. 188
 Spoliatus nō restituatur an quacūq' parte possit uti ipse dicitur. c. 189
 Spoliū rell' pargatur altero ex locuti. c. 190
 Spoliū ex quoque non est pargendum. cap. 191 per petitorio. c. 192
 An spoliator, qui transiit sup fructibus illis non soluit vagat su-
 spoliū non pargatur per iurisdictionē redditu cū fructibus. c. 193
 Spoliatus quando possit cum ratione expensarum in fine li-
 tis super illis vltimis non audiat. c. 194
 Spoliator quando possit agere ex conventionē. c. 195
 Spoliū domus non pargatur per oblati omne peturia. c. 196
 Spoliator uti audiat in petitorio an, & q' admittatur ad cessante
 spoliati a tertio an, & quomodo puniatur. cap. 198 (bueri) c. 199
 Spoliator vixit re, scripta, Papa, amittit etiam possessionem ciuilem,
 & non potest restituere. c. 199
 Spoliatus si vixit re, scripta, Papa, respicit ad possessionem propriā
 amittit, non constituit spoliū. cap. 200

STVPRVM

Siatus de porci carni, comprehendunt iudat. cap. 1
 Siuprum quid, & quāci pona. cap. 2
 Siuprum carceri an, & quādo nō sit sibi in sibi relaxandi. cap. 3
 Siuprum illud a quomodo dicitur, & sibi in sibi relaxandi. cap. 4
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 5
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 6
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 7
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 8
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 9
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 10
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 11
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 12
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 13
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 14
 Siuprum in carceri an, & quādo pona. cap. 15

P. O. E. N. A. T. A. L. I. O. N. I. S.

Quomodo quis debet subscribere ad pona rationis. cap. 1
 Subscriptio ad rationis pona, quomodo differat ab inscriptione. c. 2
 Talibus pona in quibus casibus non habet locum. cap. 3

TERGIVERSATIO.

An licet subscribere ab acculatione. cap. 1

TORTURA.

Qualis sit iurisdictio, a qua debeat tortura. cap. 1
 Tortura a iudice solum Principis sine iudicio inferenda nō est. c. 2
 Ob torturam illatam propter indiciā indubitata, pona ordinaria
 non est imposita. cap. 3
 Sertus quando torqueri possit, & quando liberari debeat. cap. 4
 Tortura quando inferri debeat. cap. 5
 In quibus inferenda qualitates modis, & consideranda sunt. c. 6
 Tortura inferri possit per se, & per alios. cap. 7
 Tortura in quibus casibus possit inferri, non solum in iudicio
 nec data copia indiciorum, in Regno. cap. 9
 Dignetur cibum esse spiritus tormenti, & quando fieri possit. cap. 10
 Tortura sine legitimo iudicio, & confissio quibus concurrunt
 satisfactio ad condemnandum. cap. 11
 Tortura quando ex dictis testibus variis retrocedat. c. 12
 Propter incertitudinem in se inferenda tortura a. absq. indicio suffi-
 torura sine iudicio illata nō sufficit, & supponit indiciā. c. 14
 Cessat delictū ad sui definitionem, & quando torqueri possit. c. 16
 Tortus pro homicidio de facto interrogatus potest. cap. 17
 Neq. torquentes sufficiens indicium videretur contra tenentē. c. 18
 Tortura non inferri iurisdictione regie. & si qui sint iudex,
 & dicitur. cap. 18
 Qui torqueri non possit. cap. 19
 Officiis cognoscens inuitam mulierem, an tortura non datur de
 sensu in iudicio possit. cap. 20
 Testis pro iudicio an, & quando torqueri possit. cap. 21
 Adnotati dispensant de tortura inferenda, sed saluti fisci interve-
 nunt, quando torqueri possit. cap. 24
 Tortura quando inferenda debeat. cap. 25
 Post decretum tortura, decem dies expectandi sunt. cap. 26
 Tortura quando inferri debeat. cap. 27
 Tortus non confitetur, quomodo ab iudice inferri debeat. cap. 28
 Repetitioni tortura an, & quando locut sit. cap. 29
 Confessio iurisdictione quomodo debeat renouari, ut sit locut repeti-
 tionis tortura. c. 30
 Tortura quando sit repetenda. c. 31
 De eodem. c. 32
 De eodem. c. 33
 Tortura quando possit dari ab indicio non facta. cap. 34

TORMENTVM.

Tortura contra fomescentem latrone mutare licitum est, si ita ut in-
 dex non veniat. cap. 2

VAGABUNDI.

Cuius ad purganda est vagabundus. cap. 1
 Indiciū de vagabundis comprehendit mendicantes validos. c. 2

VENEFICIVM.

De veneficatione, & tentata, morte non suffraganea. cap. 1
 De eodem. cap. 2
 Contra rem veneficationis an procedendum sit ad tertiam ante
 de sententia. cap. 3
 Ab illis inquisitis de veneficatione generi ubi debet carcerari. c. 6
 Confessio rei, quod ex veneno datus mortuus sit, non suffi-
 cit, si non constet quem veneno mortuum esse inquisitis absoluendo
 sunt, & qua indicia non sint in confessione. cap. 8
 Confessio veneficationis non facit delictum, & qua indicia non sint
 sufficientia. cap. 9

VIS PUBLICA.

Vix publica quomodo committatur. cap. 1
 Pro vi publica an procedatur contra ablatum cum publicacione
 bonorum. cap. 2
 Nullum vim committit, qui alterum verberat, ut reuertat: pro
 metu, & vi diuersa remedia sunt. cap. 3
 Deprehensio, & agerit fures alienarum domorum, qua pona in-
 famia. cap. 4
 Famuli apert per se domini peccatum publicum violant, qua pona
 puniuntur. cap. 5
 Capitales falciones tenent de omni damno, sed promissio de re
 facta, alioquin non parit. cap. 6
 Effractorum forum an sit pona mortis. cap. 7

VIS PRIVATA.

Eximius carceri non pro debito, qua pona puniatur. cap. 1

VVLVS.

De pona vultus illati a clericis Vicario Episcopi. cap. 1
 Vultus an ex interuallu ex vultu praesentem mortem. cap. 2
 Vultus procuratori datur, vel colligitur, an, & quando praesentem
 mortem datur ex causa. cap. 3
 Vultus praesentem mortem ex causa lictu, an causa separata
 probatur. cap. 4